

Міністерство
внутрішніх справ України

Організація з безпеки та
співробітництва в Європі
Координатор проектів ОБСЄ в Україні

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

щодо організації роботи
дільничних інспекторів міліції
з протидії насильству в сім'ї

Київ
2010

**Бібліотечка
дільничного
інспектора
міліції**

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

**щодо організації роботи
дільничних інспекторів міліції
з протидії насильству в сім'ї**

Методичні рекомендації щодо організації роботи дільничних інспекторів міліції з протидії насильству в сім'ї / Укладачі: Запорожцев А.В., Брижик В.О., Мусієнко О.М., Заброта Д.Г., Басиста І.В. – Київ, 2010. – 172 с.

ISBN 978-966-2141-59-7

Укладачі:

- Запорожцев А.В.** Заступник начальника Департаменту громадської безпеки – начальник управління дільничних інспекторів міліції Міністерства внутрішніх справ України, полковник міліції;
- Брижик В.О.** Начальник відділу Департаменту громадської безпеки Міністерства внутрішніх справ України, полковник міліції;
- Мусієнко О.М.** Старший інспектор з особливих доручень Департаменту громадської безпеки Міністерства внутрішніх справ України, підполковник міліції;
- Заброта Д.Г.** Перший проректор з навчальної та методичної роботи Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, доцент, полковник міліції;
- Басиста І.В.** Перший заступник начальника інституту з навчальної та методичної роботи Прикарпатського юридичного інституту ЛьвівДУВС, кандидат юридичних наук, доцент, майор міліції.

Затверджено на нараді керівництва Департаменту громадської безпеки Міністерства внутрішніх справ України, протокол № 50 від 16 листопада 2010 року.

Організація з безпеки та співробітництва в Європі
Координатор проектів ОБСЄ в Україні

Опубліковано Координатором проектів ОБСЄ в Україні в рамках проекту «Викоренення насильства в сім'ї в Україні шляхом підвищення обізнаності щодо проблеми і проведення корекційної роботи з особами, які вчинили насильство в сім'ї»

Україна, 01034, Київ
вул. Стрілецька, 16
www.osce.org/ukraine

Усі права захищені. Зміст цієї публікації може безкоштовно копіюватися та використовуватися для освітніх і інших некомерційних цілей за умови посилання на джерело інформації.

ОБСЄ, інститути ОБСЄ та Координатор проектів ОБСЄ в Україні не несуть відповідальності за зміст та погляди, висловлені експертами або організаціями в цьому матеріалі.

ЗМІСТ

ВСТУП	5
ВИЗНАЧЕННЯ ТЕРМІНІВ	7
1. ПОНЯТТЯ НАСИЛЬСТВА В СІМ'Ї. ВИДИ НАСИЛЬСТВА В СІМ'Ї	9
2. ПРИЧИНИ НАСИЛЬСТВА В СІМ'Ї. ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ПОВЕДІНКИ ЧЛЕНІВ СІМ'Ї, В ЯКІЙ ЧИНИТЬСЯ НАСИЛЬСТВО	18
3. ПРАВОВІ ОСНОВИ ПОПЕРЕДЖЕННЯ НАСИЛЬСТВА В СІМ'Ї В УКРАЇНІ	24
3.1. Поняття заходів з попередження насильства в сім'ї	24
3.2. Підстави для вжиття заходів з попередження насильства в сім'ї	26
3.3. Спеціальні заходи з попередження насильства в сім'ї	27
3.4. Відповідальність за вчинення насильства в сім'ї	30
4. ДІЇ ДІЛЬНИЧНОГО ІНСПЕКТОРА МІЛІЦІЇ ПРИ РОЗГЛЯДІ ЗАЯВ ТА ПОВІДОМЛЕНЬ ПРО ВЧИНЕННЯ НАСИЛЬСТВА В СІМ'Ї АБО РЕАЛЬНУ ЙОГО ЗАГРОЗУ	40
5. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ПРАЦІВНИКІВ МІЛІЦІЇ ЗА ПОРУШЕННЯ ДІЮЧОГОЗАКОНОДАВСТВА ПРИ ЗДІЙСНЕННІ ПРОФІЛАКТИЧНИХ ЗАХОДІВ З ПОПЕРЕДЖЕННЯ НАСИЛЬСТВА В СІМ'Ї	44

ДОДАТКИ	45
1. Закон України «Про попередження насильства в сім'ї»	45
2. Витяг з Кодексу України про адміністративні правопорушення Стаття 173-2 Вчинення насильства в сім'ї, невиконання захисного припису або непроходження корекційної програми	53
3. Постанова Кабінету Міністрів України від 26 квітня 2003 р. № 616 «Порядок розгляду заяв та повідомлень про вчинення насильства в сім'ї або реальну його загрозу»	54
4. Наказ Міністерства України у справах сім'ї, молоді та спорту, Міністерства внутрішніх справ України від 7 вересня 2009 року № 3131/386 «Про затвердження Інструкції щодо порядку взаємодії управлінь (відділів) у справах сім'ї, молоді та спорту, служб у справах дітей, центрів соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді та відповідних підрозділів органів внутрішніх справ з питань здійснення заходів з попередження насильства в сім'ї»	56
5. Наказ Міністерства внутрішніх справ України від 20 жовтня 2003 року № 1212 «Про затвердження Положення про службу дільничних інспекторів міліції в системі Міністерства внутрішніх справ України» (витяг)	81
6. Наказ Міністерства внутрішніх справ України від 14 квітня 2004 р. № 400 «Інструкція про порядок приймання, реєстрації та розгляду в органах і підрозділах внутрішніх справ України заяв і повідомлень про злочини, що вчинені або готуються»	88
7. Зразок відмовного матеріалу за фактом вчинення психологічного насильства в сім'ї.	114
8. Зразки матеріалів про адміністративне правопорушення за ст. 173-2 КУпАП.	128

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	170
---	------------

ВСТУП

Ситуація, коли насильство в сім'ях стало майже буденним явищем, завдає великої соціальної та моральної шкоди суспільству. Виховання дітей в умовах насильства призводить не лише до втрати найдорожчого для людини – життя та здоров'я, а також програмує нове покоління на здійснення насильства, утвердження аморальних стандартів поведінки в сім'ї, колективі, у суспільстві в цілому.

Протидія насильству в сім'ї вимагає від працівників служб соціального забезпечення, правоохоронних органів, громадськості постійних зусиль, спрямованих на попередження та розкриття злочинів, скоєних у сімейному середовищі.

Як свідчить практика, близько половини сімейно-побутових конфліктів залишаються латентними аж до моменту скоєння злочину, тобто потерпілі не бажають, а найчастіше соромляться повідомляти про факти насильства в сім'ї або не вірять у можливість реальної допомоги з боку правоохоронців. Тому одним з основних завдань державних органів виконавчої влади, громадських організацій, органів внутрішніх справ є протидія насильству в сім'ї, а також роз'яснення населенню, що приховування подібних фактів робить можливим скоєння таких злочинів і надалі.

Від того, наскільки чуйно, зважено та відповідально будуть ставитися до цієї проблеми всі органи та установи, на які законом покладено здійснення заходів з попередження насильства в сім'ї, залежить значною мірою моральне здоров'я суспільства.

Саме на це зорієнтовано запропонований посібник методичних рекомендацій, де на підставі аналізу нормативно-правових актів зроблена спроба систематизувати дії працівників міліції під час розгляду заяв та повідомлень про вчинення насильства в сім'ї та здійснення профілактичних заходів з його попередження.

У додатках до методичних рекомендацій надані алгоритми дій працівників міліції при отриманні інформації щодо вчинення насильства в сім'ї, зразки документів, які утворюються під час складення матеріалів перевірки, та нормативно-правові документи, які регламентують порядок постановки на облік осіб, які вчинили насильство в сім'ї.

Методичні рекомендації розроблені для використання у повсякденній діяльності працівниками міліції при складанні матеріалів перевірки за фактами вчинення насильства в сім'ї, з метою

недопущення порушень діючого законодавства та забезпечення безумовного дотримання прав і свобод громадян і розраховані на працівників органів внутрішніх справ та курсантів навчальних закладів системи ОВС України.

ВИЗНАЧЕННЯ ТЕРМІНІВ

Сім'я – первинний та основний осередок суспільства. Його складають особи, які спільно проживають, пов'язані спільним побутом, мають взаємні права та обов'язки. Сім'я створюється на підставі шлюбу, кровного споріднення, усиновлення, а також на інших підставах, не заборонених законом і таких, що не суперечать моральним засадам суспільства.

Члени сім'ї – особи, які перебувають у шлюбі; проживають однією сім'єю, але не перебувають у шлюбі між собою; їхні діти; особи, які перебувають під опікою чи піклуванням; є родичами прямої або непрямої лінії споріднення. До членів сім'ї належать: 1) подружжя; 2) батьки (мати, батько, теща/тесть→зять, свекор/свекруха→невістка) й дитина (діти); 3) брати й сестри; 4) дід (баба) й онук (онука); 5) усиновителі (усиновитель) й усиновлений; 6) вітчим (мачуха) й пасинок (падчерка). Прирівнюватися до членів сім'ї можуть: фактичне подружжя, піклувальник і опікуваний, фактичні вихователі й вихованці, якщо вони спільно проживають, пов'язані спільним побутом, мають взаємні права та обов'язки. Дитина належить до сім'ї своїх батьків і тоді, коли спільно з ними не проживає.

Насильство в сім'ї – будь-які умисні дії фізичного, сексуального, психологічного чи економічного спрямування одного члена сім'ї щодо іншого члена сім'ї, якщо ці дії порушують конституційні права і свободи члена сім'ї як людини та громадянина і завдають йому моральної шкоди, шкоди його фізичному чи психічному здоров'ю.

Попередження насильства в сім'ї – система соціальних і спеціальних заходів, спрямованих на усунення причин і умов, які сприяють вчиненню насильства в сім'ї, припинення насильства в сім'ї, яке готується або вже почалося, притягнення до відповідальності осіб, винних у вчиненні насильства в сім'ї, а також медико-соціальна реабілітація жертв насильства в сім'ї.

Жертва насильства в сім'ї – член сім'ї, який постраждав від фізичного, сексуального, психологічного чи економічного насильства з боку іншого члена сім'ї.

Кривдник – особа, яка вчиняє насильство в сім'ї. Насильницькі стосунки фіксуються в наступних підсистемах: 1. Подружжя, де агресором є чоловік (переважно) або дружина; 2. Батьки (піклувальники,

дорослі члени сім'ї) → неповнолітні діти; 3. Дорослі діти → батьки (насильство можуть чинити і батьки, але зазначена ситуація є більш типовою); 4. Дитина → дитина; 5. Здорові особи → хворі, немічні, недієздатні члени сім'ї; 6. Інші члени сім'ї.

Реальна загроза вчинення насильства в сім'ї – погроза вчинення одним членом сім'ї щодо іншого умисних дій фізичного, сексуального, психологічного чи економічного спрямування, якщо ці дії порушують конституційні права і свободи члена сім'ї як людини та громадянина і завдають йому моральної шкоди, шкоди його фізичному чи психічному здоров'ю, і є реальні підстави очікувати її виконання.

Офіційне попередження про неприпустимість вчинення насильства в сім'ї – один із заходів спеціального попередження про неприпустимість протиправної поведінки по відношенню до інших членів сім'ї.

Захисний припис – спеціальна форма реагування служби дільничних інспекторів міліції та кримінальної міліції у справах неповнолітніх щодо захисту жертви насильства в сім'ї, яким особі, що вчинила насильство, забороняється чинити певні дії стосовно жертви насильства.

Корекційна програма – програма, спрямована на формування гуманістичних цінностей та ненасильницької моделі поведінки в сім'ї особи, яка вчинила насильство в сім'ї. В загальному вигляді, корекційна програма – це сукупність заходів, спрямованих на формування соціально прийнятної моделі подружньої та батьківської поведінки особи, що вчинила насильство в сім'ї. Корекційні програми впроваджуються на базі кризових центрів.

Кризовий центр (повна назва: кризовий центр для членів сімей, в яких вчинено насильство в сім'ї або існує реальна загроза його вчинення) – неприбуткова організація, яка створюється місцевими державними адміністраціями за поданням спеціально уповноваженого органу виконавчої влади з питань попередження насильства в сім'ї відповідно до соціальних потреб регіону.

З метою впровадження корекційних програм, Кризові центри утворюються в районних центрах України та об'єднують задля реалізації своїх цілей фахівців, пов'язаних із соціальною роботою та попередженням насильства в сім'ї. Одним з основних напрямків роботи Кризових центрів є реалізація корекційних програм для агресорів за направленням або за власним бажанням особи.

1. ПОНЯТТЯ НАСИЛЬСТВА В СІМ'Ї. ВИДИ НАСИЛЬСТВА В СІМ'Ї.

Закон України «Про попередження насильства в сім'ї» визначає насильство в сім'ї як будь-які умисні дії фізичного, сексуального, психологічного чи економічного спрямування одного члена сім'ї по відношенню до іншого члена сім'ї, якщо ці дії порушують конституційні права і свободи члена сім'ї як людини та громадянина іносять йому моральну шкоду, шкоду його фізичному чи психічному здоров'ю.

Насильство в сім'ї може бути вчинено тільки членом сім'ї. Одразу ж виникає необхідність з'ясувати, кого ж можна вважати членом сім'ї. Визначення терміну «сім'я» дається Сімейним кодексом України від 10 січня 2002 року № 2947-III, який набув чинності 1 січня 2004 року.

Відповідно до статті 3 Сімейного кодексу України сім'я є первинним та основним осередком суспільства. Її складають особи, які спільно проживають, пов'язані спільним побутом, мають взаємні права та обов'язки. Сім'я створюється на підставі шлюбу, кровного споріднення, усиновлення, а також на інших підставах, не заборонених законом і таких, що не суперечать моральним засадам суспільства.

До членів сім'ї належать:

- а) подружжя;
- б) батьки (мати, батько, теща/тесть→зять, свекор/свекруха→невістка) й дитина (діти);
- в) брати й сестри;
- г) дід (баба) й онук (онука);
- д) усиновителі (усиновитель) й усиновлений (удочерена);
- є) вітчим (мачуха) й пасинок (падчерка).

Прирівнюватися до членів сім'ї можуть: фактичне подружжя, піклувальник і опікуваний, фактичні вихователі й вихованці у випадках, коли ці особи спільно проживають, пов'язані спільним побутом, мають взаємні права та обов'язки морального та матеріального характеру. Дитина належить до сім'ї своїх батьків і тоді, коли спільно з ними не проживає.

Діяння визнається насильством в сім'ї лише тоді, коли воно порушує вимоги чинного законодавства і призводить чи може призводити до порушення конституційних прав і свобод члена сім'ї. Насильство в сім'ї може мати форму активних дій (нанесення побоїв, знищення майна тощо) або бездіяльності, тобто пасивної поведінки особи, коли вона не вчиняє дій, які могла та повинна була вчинити,

щоб запобігти настанню шкідливих наслідків (наприклад, ненадання допомоги члену сім'ї, який перебуває у небезпечному для життя становищі).

Насильством в сім'ї визнаються лише умисні діяння. Це означає, що особа, яка вчинила насильство, усвідомлювала або повинна була усвідомлювати характер вчинюваних нею дій або бездіяльності, передбачала або могла передбачити (виходячи з її фізичного і психічного стану) можливість настання таких шкідливих наслідків, як заподіяння моральної шкоди, шкоди фізичному або психічному здоров'ю іншого члена сім'ї. Необхідно відзначити, що вчинення насильства у стані алкогольного сп'яніння не виключає можливості особи усвідомлювати і передбачати настання шкідливих наслідків. Згідно з Кримінальним кодексом України особа, яка скоїла злочини в стані сп'яніння внаслідок вживання алкоголю, наркотичних засобів або інших одурманюючих засобів, підлягає кримінальній відповідальності.

Ознакою насильства в сім'ї є наявність моральної, фізичної або психічної шкоди здоров'ю члена сім'ї, що заподіяна внаслідок протиправних діянь.

Шкода фізичному здоров'ю полягає у тілесних ушкодженнях, завданих жертві насильства в сім'ї. Відповідно до пункту 1.2 Правил судово-медичного визначення ступеня тяжкості тілесних ушкоджень, затверджених наказом Міністерства охорони здоров'я України від 17 січня 1995 року № 6, під тілесними ушкодженнями розуміють порушення анатомічної цілості тканин, органів та їх функцій, що виникає як наслідок дії одного чи кількох зовнішніх ушкоджуючих факторів – фізичних, хімічних, біологічних, психічних.

Шкода психічному здоров'ю проявляється у психоневрологічних розладах, виникненні депресивних та (або) істеричних станів, деструкції особистості, викривленні психосексуального розвитку тощо. Така шкода може бути наслідком будь-якого з видів насильства.

Згідно з частиною 2 статті 23 Цивільного кодексу України моральна шкода полягає:

- 1) у фізичному болю та стражданнях, яких фізична особа зазнала у зв'язку з каліцтвом або іншим ушкодженням здоров'я;
- 2) у душевних стражданнях, яких фізична особа зазнала у зв'язку з протиправною поведінкою щодо неї самої, членів її сім'ї чи близьких родичів;
- 3) у душевних стражданнях, яких фізична особа зазнала у зв'язку із знищенням чи пошкодженням її майна;

- 4) у приниженні честі, гідності, а також ділової репутації фізичної або юридичної особи.

Підсумовуючи вищезазначене, можна виділити такі обов'язкові ознаки насильства в сім'ї:

- 1) суб'єктами насильства в сім'ї можуть бути тільки члени сім'ї;
- 2) діяння кривдника має бути протиправним (тобто порушувати вимоги чинного законодавства);
- 3) діяння призвело або могло призвести до порушення прав і свобод члена сім'ї;
- 4) вина кривдника має проявлятися у формі умислу.

Дуже важливим як для теорії, так і для практики є чітке розмежування насильства в сім'ї на два види залежно від наслідків такого насильства:

- 1) дії, що не носять значного суспільно-небезпечного характеру, але порушують або створюють загрозу порушення прав і свобод особи та мають наслідком лише вжиття заходів з попередження випадків насильства в сім'ї в майбутньому.
- 2) дії, що відповідно до чинного законодавства визнаються правопорушеннями та мають наслідком притягнення винної особи до адміністративної, цивільної або кримінальної відповідальності.

Особливу увагу необхідно звернути на те, що визнання вчинення протиправних дій стосовно іншого члена сім'ї цивільним чи адміністративним проступком або злочином, не виключає їх визнання насильством в сім'ї. Наслідком вчинення таких дій є притягнення кривдника до відповідного виду юридичної відповідальності. Проте, це зовсім не означає, що притягнення винного у вчиненні насильства в сім'ї до того чи іншого виду юридичної відповідальності виключає застосування заходів з попередження насильства в сім'ї. Навпаки, в таких випадках запобігання наступним актам насильства має ще більше значення.

ПОШИРЕНА ПОМИЛКА!!!

Дуже часто працівники міліції та інших органів, які здійснюють функції щодо попередження насильства в сім'ї та (або) притягнення до юридичної відповідальності за таке насильство, визнають насильством в сім'ї та застосовують заходи з попередження насильства в сім'ї лише до тих діянь, що не тягнуть кримінальної,

адміністративної або цивільної відповідальності. Це є невірним, адже в будь-якому випадку і діяння, що не тягнуть юридичної відповідальності, і проступки та злочини є актами сімейного насильства. Заходи з попередження насильства в сім'ї мають застосовуватись як у першому, так і в другому випадках.

З визначення терміну насильства в сім'ї, яке наведено у статті 1 Закону України «Про попередження насильства в сім'ї», витікає, що дане явище має чотири основні форми – фізичне, психологічне, сексуальне і економічне насильство.

Фізичне насильство в сім'ї – умисне нанесення одним членом сім'ї іншому члену сім'ї побоїв, тілесних ушкоджень, що може призвести або призвело до смерті постраждалого, порушення фізичного чи психічного здоров'я, нанесення шкоди його честі і гідності.

Фізичним насильством можуть порушуватись особисті права, такі як право на вільний розвиток своєї особистості, право на життя, свободу та особисту недоторканість.

Фізичне насильство вважається одним з найтяжчих видів насильства в сім'ї. Це пояснюється тим, що дії кривдника посягають безпосередньо на життя і здоров'я, недоторканість і безпеку особи, які згідно зі статтею 3 Конституції України визнаються найвищою соціальною цінністю.

Дія кривдника може полягати як у безпосередньому фізичному впливі на організм людини (нанесення ушкоджень життєво важливим органам, удушення тощо), так і зумовлювати такий вплив за допомогою факторів зовнішнього середовища (дія високих чи низьких температур, електроструму, отруйних чи вибухових речовин, пожежі та ін.).

ПРИКЛАД:

Громадянин К. проживав у шлюбі з громадянкою Л. з березня 1983 року.

Після народження у 1987 році спільної дитини К. і Л. стали постійно сваритися. Під час однієї з таких сварок К. схватив столовий ніж і вдарив Л., нанісши їй тілесні ушкодження середньої тяжкості. Після цього К. був засуджений за частиною 1 статті 122 Кримінального кодексу України до трьох років обмеження волі.

У даному випадку мало місце фізичне насильство. Те, що громадянин К. був притягнутий до кримінальної відповідальності, не виключає можливості застосування до нього заходів з попередження насильства в сім'ї, а навпаки є бажаним, оскільки має на меті недопущення вчинення подібного або інших видів насильства в сім'ї в майбутньому.

Сексуальне насильство в сім'ї – протиправне посягання одного члена сім'ї на статеву недоторканість іншого члена сім'ї, а також дії сексуального характеру по відношенню до неповнолітнього члена сім'ї.

Сексуальне насильство в сім'ї може порушувати такі права і свободи особи, як право на повагу гідності, право на особисту недоторканність, право на вільний розвиток своєї особистості тощо.

Більшість видів сексуального насильства закріплені Кримінальним кодексом України, тобто визнаються злочинами. Проте сексуальне насильство в сім'ї може виявлятися не тільки у вигляді злочинів, але й у сексуальній поведінці, яка не суперечить Кримінальному кодексу України, і все ж, відповідно до Закону України «Про попередження насильства в сім'ї», порушує сексуальну недоторканість і статеву свободу жінки чи чоловіка. Як вказується в літературі, це можуть бути дії, які носять характер настирливого нав'язування сексуальної близькості:

- постійне нав'язування сексуальної близькості, коли жінка чи чоловік знаходяться у стані алкогольного або наркотичного сп'яніння;
- нав'язування сексуальної близькості, коли жінка чи чоловік не бажає її, але боїться відмовити;
- нав'язування жінці чи чоловіку особливих видів сексуальних контактів проти її (його) волі;
- нав'язування без згоди жінки чи чоловіка фізичного контакту з еrogenними зонами, іншими частинами їх тіла тощо.

ПРИКЛАД:

Громадянка Л. з 1995 року одружена з громадянином Б. З 2000 року в сім'ї постійно відбувались сварки через те, що Б. зловживав алкогольними напоями. Під час однієї з таких сварок Б. почав змушувати свою дружину вступити з ним у статевий зв'язок, стверджуючи, що це є її обов'язком перед ним як дружини. Щоб зламати опір дружини, Б. наніс Л. декілька ударів, а потім з'євалтував. За дане діяння Б. був притягнений до кримінальної відповідальності за частиною 1 статті 152 Кримінального кодексу України.

Цей приклад ілюструє одразу два моменти:

1. Згвалтування й інші злочини, що порушують статеву недоторканість особи, є формою сімейного насильства. Перебування кривдника і жертви насильства у шлюбі не може бути підставою для обмеження права на статеву свободу.
2. Вчинення одним з подружжя злочину по відношенню до іншого вважається насильством в сім'ї.

ПОШИРЕНА ПОМИЛКА!!!

На практиці досить поширеною серед працівників спеціально уповноважених державних органів та звичайних громадян є думка, що між подружжям не може мати місце сексуальне насильство (наприклад, згвалтування). Така позиція є невірною, оскільки визнання певних дій такими, що мають ознаки сексуального насильства (не тільки в сім'ї, а й в цілому) не залежить від стосунків, що мали місце між жертвою та правопорушником, або попередньої поведінки потерпілої особи.

Психологічне насильство в сім'ї – насильство, пов'язане з дією одного члена сім'ї на психіку іншого члена сім'ї шляхом словесних образ або погроз, переслідування, залякування, якими навмисно спричиняється емоційна невпевненість, нездатність захистити себе та може завдаватися або завдається шкода психічному здоров'ю.

Психологічне насильство в сім'ї може порушувати такі права, як право на рівність в гідності та правах, право на повагу гідності, таємницю листування, телефонних розмов, кореспонденції, право на свободу думки і слова тощо.

Психологічне насильство в сім'ї може мати різні прояви: образи з використанням лайливих слів та (або) криків, образливі жести, пози, міміка, погляди, інтонації, тримання членів сім'ї в атмосфері страху. Психологічне насильство проявляється у брутальному ставленні до родичів чи друзів члена сім'ї, спричиненні шкоди домашнім тваринам, знищенні, пошкодженні, псуванні або приховуванні особистих речей, предметів, прикрас тощо, використанні принизливих зауважень по відношенню до члена сім'ї, постійних проявах незадоволення, безпідставних докорів, зауважень і звинувачень, крайніх проявах підозрливості, ревнощів, перевірок, стеження, що робить нестерпним життя, тощо.

ПРИКЛАД:

Громадянка Р. з 1980 року перебувала у шлюбі зі своїм чоловіком Б.

Р. і Б. мали спільних дітей 1987 і 1989 р.н. У серпні 1991 року у зв'язку зі зловживанням чоловіком алкогольними напоями, веденням аморального способу життя та постійними погрозами застосування насильства, вона розлучилася з ним. Через відсутність іншого місця проживання громадянка Р. разом з дітьми була змушена і після розлучення продовжувати проживати в одному помешканні з Б. в різних кімнатах. Протягом більш ніж 10-ти років після цього Б. постійно ображав, погрожував, залякував та іншими діями робив життя Р. та двох спільних неповнолітніх дітей нестерпним. Через постійний страх перед батьком, сильні душевні хвилювання, напружену атмосферу вдома у дітей почалися психічні розлади. Обидва підлітки знаходяться на обліку в психоневрологічному диспансері.

У даному випадку є всі підстави констатувати наявність психологічного насильства в сім'ї, оскільки присутніми є всі чотири ознаки насильства в сім'ї. Але оскільки громадянка Р. і громадянин Б. не перебувають у шлюбі, то таке насильство має місце лише у взаємовідносинах батька з неповнолітніми дітьми.

Ще одним різновидом насильства в сім'ї є економічне насильство.

Економічним насильством в сім'ї визнається умисне позбавлення одним членом сім'ї іншого члена сім'ї житла, їжі, одягу та іншого майна чи коштів, на які постраждалий має передбачене законом право, що може призвести до його смерті, викликати порушення фізичного чи психічного здоров'я.

Даний вид насильства може порушувати такі права і свободи особи, як право на недоторканість житла, право на підприємницьку діяльність, яка не заборонена законом, право на працю, право приватної власності тощо.

Економічне насильство в сім'ї теж різноманітне за видами і проявляється у своєрідному економічному тиску на члена сім'ї. Це не тільки вказані у визначенні порушення, але й інші види позбавлення або обмеження трудових і майнових прав, Наприклад, заборона працювати члену сім'ї за наявності його бажання і працездатності; позбавлення або обмеження одним членом сім'ї іншого члена сім'ї

можливості користуватися і розпоряджатися грошима, які він заробив, або які є їх спільною власністю; примус члена сім'ї виконувати тяжку, непосильну роботу; відмова члена сім'ї (батька, матері) піклуватися за малолітніми, неповнолітніми членами сім'ї, старими, інвалідами тощо.

Економічне насильство може проявлятися у створенні ситуації, за якої один членів сім'ї вимушений систематично просити гроші, коли вони в сім'ї є, на утримання сім'ї або на власні потреби, у втягненні неповнолітніх у заняття жебрацтвом, у пошкодженні або знищенні майна іншого члена сім'ї або спільного майна, примушуванні чи втягненні в заняття проституцією.

За окремі, найбільш небезпечні види економічного насильства в сім'ї, передбачена кримінальна відповідальність.

ПРИКЛАД:

Громадянин С. 1975 р.н. був прописаний і проживав разом зі своїм батьком в місті Харкові з 1995 року. Але в квітні 2005 року він не зміг потрапити до квартири, оскільки замок на двері був змінений. Двері відчинив батько і відповів, що не пустить свого сина С. до квартири. На подальші численні спроби С. потрапити до квартири у наступні дні батько також відповідав відмовою. Іншого місця проживання у С. немає. Крім того, у квартирі залишилися його речі, одяг тощо.

Отже, дії з боку батька С. визначаються як економічне насильство в сім'ї, оскільки наявним є умисне позбавлення одним членом сім'ї іншого члена сім'ї житла, одягу, іншого майна чи коштів, на які постраждалий має передбачене законом право.

Досить важко провести чітку межу між різними формами насильства в сім'ї: так, одні дослідники відносять позбавлення сну до психологічного насильства, інші до фізичного. Аналогічним чином, пошкодження або знищення особистих речей, нанесення шкоди домашнім тваринам або їх вбивство може, в залежності від обставин, виступати як психологічне чи економічне насильство. Таким чином, насильство в сім'ї є складним феноменом, наслідки якого зазвичай охоплюють кілька сфер: фізичну (соматичне здоров'я), емоційну, економічну, сексуальну. Будь-який вид насильства призводить до деструкції особистості постраждалої сторони, адже сексуальний

примус обов'язково тягне за собою приниження гідності, фізичне насильство також справляє значний вплив не лише на соматичну (тілесну), а й на моральну, емоційну сфери особистості, тобто є водночас і психологічним.

Крім того, досить непросто відрізнити насильство (перш за все психологічне) від конфліктних ситуацій, спорів, які виникають в будь-якій родині та є підґрунтям для подальшого розвитку здорових сімейних стосунків. Межа полягає в наступному: якщо конфлікти в подружжі розв'язуються на засадах компетентності, тобто виходячи з того, хто краще розуміється на тому чи іншому питанні, то мова про насильство не йде. Ситуація ж, коли основним способом вирішення тих чи інших спірних питань стає принцип «хто сильніший, той і правий» або головною метою є не стільки дійсне вирішення проблеми, скільки доказ власної правоти за будь-яких умов та будь-якими шляхами, є благодатним підґрунтям для виникнення насильницьких стосунків. Крім того, для фіксації сімейного насильства в подружніх стосунках має бути наявним елемент агресії, тобто мотивації заподіяння шкоди.

2. ПРИЧИНИ НАСИЛЬСТВА В СІМ'Ї. ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ПОВЕДІНКИ ЧЛЕНІВ СІМ'Ї, В ЯКІЙ ЧИНИТЬСЯ НАСИЛЬСТВО.

Насильство в сім'ї відбувається у всіх секторах суспільства, незалежно від релігії, раси, сексуальних вподобань, професійного та освітнього рівня. Особи, які чинять насильство, намагаються одержати владу та контроль над їхніми близькими партнерами. Влада набирає вигляду стратегічної образливої тактики (фізична, сексуальна, вербальна, емоційна), що забезпечує посилення контролю. Коли образа переходить межу і перетворюється на насильство, все може розпочатися з порівняно незначних проявів. Коли насильство повторюється, воно стає все жорстокішим та цілеспрямованим. Особи, які чинять насильство, не «втрачають контроль», а застосовують насильство для контролювання та одержання влади над жертвою.

Чому кривдник чинить насильство:

1. Суспільство каже, що це нормально – Занадто довго суспільство мирилося з насильством у сім'ях та не притягувало кривдників до відповідальності за насильство.
2. Це працює – Тероризована насильством жертва буде казати чи робити усе, щоб вижити.
3. Це вибір – Кривдник вирішує чинити насильство для підтримання влади та контролю над жертвою. Так само, як і кривдник, кожна людина має проблеми, злиться та страждає від стресу, однак не кожна вирішує чинити насильство.
4. Контроль – Кривдник бажає одержати повний контроль над жертвою та сім'єю, і може застосовувати у поєднанні насильство та образливу тактику для одержання і підтримки контролю.
5. Вивчена поведінка – Така поведінка «вивчається» з дитинства, від власних батьків, від однолітків, школи, спорту та медіа.

Колесо влади та контролю

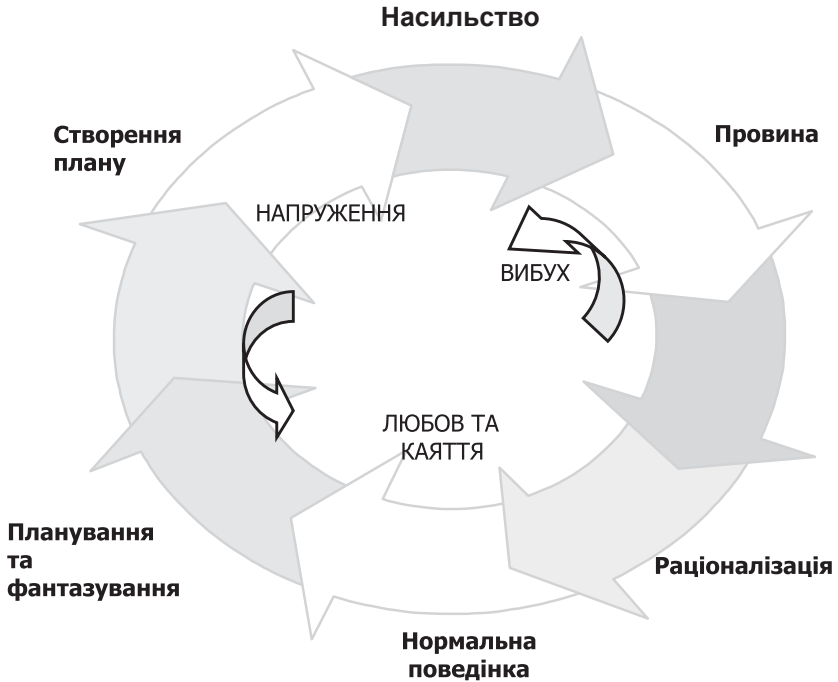
Колесо влади та контролю описує звичайну тактику, яку кривдники використовують з метою контролювання їхніх жертв, працівників правоохоронних органів та інших осіб. На ньому проілюстровані механізми, вплив та логіка, що використовуються з метою

обґрунтування насильницької та домінантної поведінки. Також воно відображає «моментальні знімки» насильницької техніки: фізичне та сексуальне насильство, емоційна образа, залякування, погрози, економічне насильство, використання чоловічої переваги, спроби ізолювати жертв та маніпулювання і знуцання над дітьми.

Хоча багато актів психологічного та емоційного насильства не пов'язані конкретно з порушенням норм, це допомагає особам, які чинять насильство, встановити контроль. Контроль часто підсилюється фізичним та сексуальним насильством.

ЦИКЛ НАСИЛЬСТВА

Цикл стосунків:

1. Напруження зростає – Потреба кривдника у владі та контролі лежить в основі злості та обвинувачення за будь-яке напруження у стосунках. Коли напруження зростає, жертва відчувається так, ніби «ходить по голках».
2. Вибух – Злочинець показує силу та встановлює контроль над ситуацією, результатом цієї ситуації та його/її партнером шляхом застосування насильницьких методів. Особа, яка чинить насильство, свідомо вирішує його чинити.
3. Любов і каяття – Особа, яка чинить насильство, вдається до романтичного примирення, вибачається та обіцяє змінитися, користуючись зниклою та страхом, що був спричинений насильством.

Цикл кривдника:

1. Образа – Особа, яка чинить насильство, показує владу та контроль через образливі методи.
2. Провина та страх репресій – Особа, яка чинить насильство, боїться бути «спійманою» або що жертва буде намагатися помститися.
3. Раціоналізація – Кривдник переконує жертву, що вона винна у насильстві, ігноруючи будь-яку особисту відповідальність
4. Нормальна поведінка – Кривдник поводиться так, ніби нічого не трапилось. Зазвичай жертва змушена приховувати правду внаслідок маніпуляції чи обвинувачування.
5. Планування та фантазування – Фантазії про колишні та майбутні насильства підкріплюють злість кривдника, що призводить до активного планування іншого епізоду.
6. Складання плану – Кривдник створює та контролюватиме ситуації, у яких жертва не матиме вибору і буде змушена діяти у спосіб, який «обґрунтує» насильство.

Бачення ситуації особою, яка чинить насильство:

«Я не роблю нічого неправильного, якщо і роблю, то мене не спіймають, якщо спіймають, то я виправдаюсь.»

«Якщо будуть наслідки, вони будуть незначними.»

Нижчезазначене не вважається виправданням для домашнього насильства:

1. Хвороба – Лише незначний відсоток (менше 5%) насильства, що стосується близьких осіб, спричинений поведінкою внаслідок хвороби.
2. Генетика – Насильство в сім'ї є поведінкою, що виникає внаслідок спостереження та посилення. Це не спричинено генетично.
3. Алкоголь та наркотики – Такий елемент може бути присутнім у багатьох ситуаціях насильства в сім'ї, але алкоголь не змушує будь-кого ставати жорстоким. Алкоголь може зробити з жорстокої людини ще жорстокішу. Особи, які чинять насильство, часто посилаються на алкоголь для виправдання своєї жорстокості.

4. «Неконтрольована» поведінка – Насильство контролюється та зазвичай спрямоване лише проти членів сім'ї. Особи, які чинять насильство, обирають тих, над ким будуть знущатися, що вони робитимуть чи не робитимуть з жертвою та де і коли вони завдадуть удару. Таке прийняття рішення підтверджує, що кривдники все ж таки контролюють власну насильницьку поведінку.
5. Злість:
  - а). Деякі епізоди, що пов'язані з побиттям, трапляються, коли особа, яка чинить насильство, не заряджена емоційно або зла, та деякі трапляються, коли особа, яка чинить насильство, дуже сильно заряджена емоційно.
  - б). Особи, які чинять насильство, обирають насильство або іншу тактику для контролю, наприклад, прояв гніву для одержання того, що вони хочуть, або того, на що вони впевнені, що мають право. Джерелом жорстокості є не злість, а швидше потреба кривдника одержати контроль.
6. Стрес – Усі страждають від стресу (наприклад, робота, конфлікти у стосунках, хвороба, гроші тощо), однак стрес не змушує людей бути жорстокими. Багато епізодів насильства в сім'ї трапляється, коли кривдник не заряджений емоційно або не знаходиться у стресі. Насильство – це вибір, який робить кривдник.
7. Поведінка жертви та проблеми у стосунках – Врахування стосунків або поведінки жертви для пояснення насильства в сім'ї ставить наголос не на дії особи, яка чинить насильство та відповідальна за нього.

Жертва насильства в сім'ї – член сім'ї, який постраждав від фізичного, сексуального, психологічного чи економічного насильства з боку іншого члена сім'ї.

Жертвою насильства є будь-який член сім'ї, якому діями іншого члена цієї сім'ї спричинена матеріальна або нематеріальна шкода, тобто порушені його конституційні права і свободи.

Як свідчить статистика органів внутрішніх справ, близько 80–85% потерпілих від насильства в сім'ї є жінки.

Можна перерахувати наступні причини того, чому жінки, які потерпають від подружнього насильства, не розривають шлюб з кривдником:

- відсутність (або впевненість у відсутності) альтернатив у сфері працевлаштування та джерел надходження фінансів (часто всі грошові надходження знаходяться під контролем чоловіка). Ця проблема є особливо значущою для жінок із дітьми;
- відсутність житла або іншого помешкання, куди жінка могла б переїхати та забрати своїх дітей;
- соціальні, культурні та сімейні традиції, які декларують шлюб найвищою цінністю та закликають до збереження родини за будь-яку ціну;
- наявність людей, які переконують жінку (або підтримують в неї впевненість) в тому, що вона сама винна в насильстві, і що вона може зупинити його, повністю підкорившись вимогам партнера;
- іммобілізація в результаті психологічної та/або фізичної травми (травмовані особи часто не можуть мобілізувати власні ресурси, необхідні для припинення деструктивних шлюбних стосунків і початку нового життя для себе і своїх дітей, особливо безпосередньо після травмування).

3. ПРАВОВІ ОСНОВИ ПОПЕРЕДЖЕННЯ НАСИЛЬСТВА В СІМ'Ї В УКРАЇНІ.

3.1. Поняття заходів з попередження насильства в сім'ї.

Відповідно до статті 1 Закону України «Про попередження насильства в сім'ї»:

Попередження насильства в сім'ї – система соціальних і спеціальних заходів спрямованих на усунення причин і умов, які сприяють вчиненню насильства в сім'ї, припинення насильства в сім'ї, яке готується або вже почалося, притягнення до відповідальності осіб, винних у вчиненні насильства в сім'ї, а також медико-соціальна реабілітація жертв насильства в сім'ї.

Попередження насильства в сім'ї забезпечується цілим комплексом загально-соціальних і спеціальних заходів. Їх метою є:

- усунення причин і умов, які призводять до насильства в сім'ї, обмеження його поширеності;
- припинення такого насильства, надання соціальної підтримки жертвам насильства в сім'ї і забезпечення їх безпеки;
- зменшення негативного впливу насильства, яке має місце в сім'ї, на нормальний розвиток дітей;
- притягнення винних у вчиненні насильства в сім'ї до відповідальності, соціально-психологічну і медичну корекцію і підготовку до повернення в сім'ю;
- контроль за поведінкою осіб, які реально можуть учинити у сім'ї насильство, і осіб, котрі визнані винними в сімейному насильстві.

До загальносоціального попередження насильства в сім'ї відноситься вся сукупність заходів держави, суспільства, органів місцевого самоврядування, спрямованих на:

- зміцнення сім'ї як соціального інституту і як союзу конкретних осіб;
- побудову сімейних відносин на паритетних засадах, почуттях взаємної любові та поваги, взаємодопомоги і підтримки;
- утвердження почуття обов'язку перед батьками, дітьми та іншими членами сім'ї;
- забезпечення кожної дитини сімейним вихованням, можливістю духовного та фізичного розвитку.

Загальносоціальне попередження здійснюється державою у вигляді діяльності її органів по контролю за додержанням прав і свобод особи. Наприклад, однією з функцій прокуратури України є загальний нагляд за додержанням законодавства, у тому числі з попередження насильства в сім'ї. Закріплення в законодавстві відповідальності за сімейне насильство є реалізацією превентивної функції даної галузі права.

Попередження насильства в сім'ї може здійснюватись і суспільством. Таким прикладом є діяльність громадських правозахисних організацій, політичних партій тощо.

Спеціальне попередження є загальною назвою сукупності різноманітних конкретних заходів одноразового чи тривалого характеру, що мають за мету:

- скоротити кількість проявів насильства в сім'ї;
- послабити сімейне неблагополуччя;
- не допустити вчинення фізичного, сексуального, психологічного і економічного насильства або припинити вже почате насильство.

Спеціальне попередження може виявлятися у винесенні захисного припису, поставленні особи на профілактичний облік, винесенні офіційного попередження про неприпустимість вчинення насильства в сім'ї, направленні кривдника на проходження корекційної програми.

Спеціальні заходи залежно від моменту їх здійснення поділяються на заходи профілактики і заходи припинення.

Заходи профілактики насильства в сім'ї спрямовані на завчасне виявлення сімей, де існує загроза виникнення насильства, відвернення причин і умов, що сприяють його скоєнню, або обмеження їх впливу, а якщо можливо, то й їх усунення та створення достатнього захисту від насильницьких посягань для кожного члена сім'ї.

Заходи з припинення насильства в сім'ї – це оперативні заходи, спрямовані на фізичне переривання початого насильства. Заходи припинення застосовуються в критичних ситуаціях, коли життю і здоров'ю жертви насильства в сім'ї загрожує небезпека. Здійснення цих заходів вимагає від представників спеціально уповноважених органів і установ з попередження насильства в сім'ї мати відповідну фізичну і психологічну підготовку та необхідні навички переривання такого насильства (тактика проведення діалогу з кривдником, надання первинної допомоги жертві насильства та ін.). Ці заходи передбачені Розділом III Закону України «Про попередження насильства в сім'ї», а навички виробляються практикою і навчанням.

Принциповим моментом є те, що заходи з попередження насильства в сім'ї мають здійснюватись і у тих випадках, коли діяння кривдника кваліфікується як адміністративне правопорушення чи злочин.

3.2. Підстави для вжиття заходів з попередження насильства в сім'ї.

Підставами для вжиття заходів з попередження насильства в сім'ї є:

- 1) заява про допомогу жертви насильства в сім'ї або члена сім'ї, стосовно якого існує реальна загроза вчинення насильства в сім'ї;
- 2) висловлене жертвою насильства в сім'ї або членом сім'ї, стосовно якого існує реальна загроза вчинення насильства в сім'ї, бажання щодо вжиття заходів з попередження насильства в сім'ї у разі, якщо повідомлення або заява надійшли не від нього особисто;
- 3) отримання повідомлення про вчинення насильства в сім'ї або реальної загрози його вчинення стосовно неповнолітнього чи недієздатного члена сім'ї;
- 4) отримання інформації про реальну загрозу вчинення насильства в сім'ї за інших обставин (публікації в засобах масової інформації, колективні звернення громадян, керівників організацій, підприємств, судів, навчальних закладів, органів громадського самоврядування та ін.). Необхідно пам'ятати, що отримання відповідної інформації від вказаних осіб може бути підставою для вжиття заходів з попередження насильства в сім'ї тільки за умови наявності згоди жертви насильства в сім'ї або особи, щодо якої існує реальна загроза його вчинення. Проте отримання такої згоди не є обов'язковим, якщо жертвою насильства є неповнолітня або недієздатна особа.

Заява та повідомлення про вчинення насильства в сім'ї або існування реальної загрози його вчинення приймаються за місцем проживання постраждалого спеціально уповноваженим органом виконавчої влади з питань попередження насильства в сім'ї, службою дільничних інспекторів та кримінальною міліцією у справах дітей.

Орган, до якого надійшла заява або надійшло повідомлення про вчинення насильства в сім'ї або реальну загрозу його вчинення, розглядає заяву чи повідомлення та вживає в межах своїх повноважень передбачені законом заходи з попередження насильства в сім'ї.

Отже, держава зобов'язана захистити людину від насильства в сім'ї, не порушуючи при цьому її право на невтручання в особисте та сімейне життя. Виходячи з цих принципових положень, Закон України «Про попередження насильства в сім'ї» визначає підстави для вжиття заходів з попередження насильства в сім'ї, які вживаються лише за заявою про допомогу жертви насильства в сім'ї або члена сім'ї, стосовно якого існує реальна загроза вчинення насильства в сім'ї, або за умови висловленого ним бажання, якщо повідомлення або заява надійшли не від нього особисто.

Таким чином, втручання держави у сімейне життя відбувається виключно за ініціативою або бажанням особи, яка потребує допомоги та захисту з боку державних органів. І лише у разі отримання повідомлення про застосування насильства в сім'ї або реальної загрози його вчинення стосовно неповнолітнього чи недієздатного члена сім'ї, заходи вживаються без згоди таких осіб. Держава приймає під свій захист осіб, рівень психічного чи фізичного розвитку яких не дозволяє у повній мірі усвідомлювати небезпеку, яка їм загрожує, і відповідним чином на неї реагувати.

3.3. Спеціальні заходи з попередження насильства в сім'ї.

Закон України «Про попередження насильства в сім'ї» встановлює такі спеціальні заходи з попередження насильства в сім'ї, як:

- 1. офіційне попередження про неприпустимість вчинення насильства в сім'ї (додаток 7 до спільного наказу Міністерства молоді та спорту та МВС України від 07.09.2009 № 3131/386);**
- 2. захисний припис (додаток 11 до спільного наказу Міністерства молоді та спорту та МВС України від 07.09.2009 № 3131/386);**
- 3. взяття на профілактичний облік та зняття з профілактичного обліку членів сім'ї, які вчинили насильство в сім'ї;**

4. направлення кривдника на проходження корекційної програми (додаток 9 до спільного наказу Мінсім'ямолодьспорту та МВС України від 07.09.2009 № 3131/386).

Члену сім'ї, який вчинив насильство в сім'ї, виноситься службою дільничних інспекторів міліції або кримінальною міліцією у справах дітей офіційне попередження про неприпустимість вчинення насильства в сім'ї, про що йому повідомляється під розписку.

Офіційні попередження про неприпустимість вчинення насильства в сім'ї виносяться за результатами перевірки заяви (повідомлення) про вчинення насильства в сім'ї або реальної загрози його вчинення. Факт вчинення насильства в сім'ї фіксується у спеціальній картці обліку факту скоєння насильства в сім'ї, яка протягом трьох днів надсилається до управління або відділу у справах сім'ї та молоді відповідної місцевої держадміністрації (**додаток 6** до спільного наказу Мінсім'ямолодьспорту та МВС України від 07.09.2009 № 3131/386).

Офіційне попередження може бути винесено осудній особі, яка на момент його винесення досягла 16-річного віку.

Метою вжиття такого спеціального заходу, як офіційне попередження про неприпустимість вчинення насильства в сім'ї, є доведення до відома члена сім'ї, який вчинив насильство в сім'ї, що у разі вчинення таких дій по відношенню до членів своєї сім'ї він може бути притягнутий до кримінальної, адміністративної чи цивільно-правової відповідальності згідно з чинним законодавством. При цьому особі, якій винесено офіційне попередження, а також іншим членам сім'ї, має бути роз'яснено, які саме діяння у сфері сімейного насильства визнаються протизаконними та який вид і міра відповідальності передбачені законодавством за їх вчинення, що також матиме профілактичний вплив.

Офіційні попередження про неприпустимість вчинення насильства в сім'ї виносяться працівниками служби дільничних інспекторів міліції або кримінальної міліції у справах дітей за місцем проживання особи, яка вчинила насильство в сім'ї, або в службових приміщеннях дільниці чи органів внутрішніх справ. У разі відмови особи від підписання зазначеного документа в ньому у присутності свідків чи потерпілих (за наявності таких) робиться відповідний запис.

Якщо особа, щодо якої було винесено офіційне попередження, знову вчинила акт насильства в сім'ї, такій особі дільничним інспектором міліції або працівником кримінальної міліції у справах дітей за погодженням з начальником органу внутрішніх справ і прокурором може бути винесений захисний припис.

Захисний припис є новим інститутом для українського законодавства, вперше запропонованим саме у Законі України «Про попередження насильства сім'ї». Застосування цього запобіжного заходу поширене передусім в країнах прецедентної правової системи, але до нього все частіше звертаються держави континентальної Європи.

Захисним приписом особі, стосовно якої він винесений, може бути заборонено чинити певну дію (дії) по відношенню до жертви насильства в сім'ї, а саме:

- вчиняти конкретні акти насильства в сім'ї;
- отримувати інформацію про місце перебування жертви насильства в сім'ї;
- розшукувати жертву насильства в сім'ї, якщо жертва насильства в сім'ї за власним бажанням перебуває у місці, що невідоме особі, яка вчинила насильство в сім'ї;
- відвідувати жертву насильства в сім'ї, якщо вона тимчасово перебуває не за місцем спільного проживання членів сім'ї;
- вести телефонні переговори з жертвою насильства в сім'ї.

Цей перелік є вичерпним і поширеному тлумаченню не підлягає. Зазначені обмеження встановлюються на термін до 30 діб з дня погодження захисного припису з прокурором.

На погодження захисного припису начальнику органу внутрішніх справ та прокурору подаються офіційне попередження про неприпустимість вчинення насильства в сім'ї, заява (інформація) про вчинення насильства в сім'ї та інші матеріали, які характеризують особу правопорушника.

Захисний припис не підлягає погодженню в разі наявності в діях особи, яка вчинила насильство в сім'ї, ознак злочину.

При невиконанні захисного припису особою, стосовно якої він винесений, вона буде нести відповідальність згідно зі статтею 173-2 Кодексу України про адміністративні правопорушення.

Ще одним спеціальним заходом з попередження насильства в сім'ї є взяття на профілактичний облік та зняття з профілактичного обліку членів сім'ї, які вчинили насильство в сім'ї.

На профілактичний облік члени сім'ї, які вчинили насильство в сім'ї, ставляться тільки після винесення їм дільничним інспектором міліції або працівником кримінальної міліції у справах дітей офіційного попередження про неприпустимість вчинення насильства в сім'ї.

На осіб, які беруться на облік, заводяться алфавітні картки обліку особи.

Алфавітні картки обліку заповнюються і ведуться згідно з п. 10.7 Положення про службу дільничних інспекторів міліції в системі Міністерства внутрішніх справ України, затвердженого наказом МВС України від 20.10.2003 р. № 1212.

Особи, які вчинили насильство в сім'ї по відношенню до інших членів сім'ї і перебувають на профілактичному обліку, знімаються з профілактичного обліку у разі:

- закінчення терміну перебування на профілактичному обліку (згідно з Законом України «Про попередження насильства в сім'ї» – один рік після останнього факту вчинення насильства в сім'ї);
- винесення вироку суду про притягнення члена сім'ї, який вчинив насильство в сім'ї, до кримінальної відповідальності у вигляді позбавлення волі;
- тривалої (понад один рік) відсутності за місцем проживання;
- смерті такої особи.

У разі вчинення особою насильства в сім'ї, після отримання нею офіційного попередження про неприпустимість вчинення насильства в сім'ї, ця особа направляється дільничним інспектором міліції або працівником кримінальної міліції у справах дітей до кризового центру для проходження корекційної програми. Проходження корекційної програми для такої особи є обов'язковим.

При непроходженні особою корекційної програми вона буде нести відповідальність згідно зі статтею 173–2 Кодексу України про адміністративні правопорушення.

3.4. Відповідальність за вчинення насильства в сім'ї.

Як вже зазначалось, вчинення насильства в сім'ї або загроза його вчинення тягне за собою, за відсутності складу правопорушення, здійснення заходів тільки з попередження насильства в сім'ї. У випадках, коли має місце склад правопорушення, одночасно із заходами з попередження насильства в сім'ї застосовуються заходи юридичної відповідальності (адміністративної, цивільної, кримінальної) за вчинення насильства в сім'ї.

3.4.1. Кримінальна відповідальність за вчинення насильства в сім'ї.

Фізичне насильство в сім'ї, за яке передбачено кримінальну відповідальність, може бути вчинене у вигляді злочинів проти життя, злочинів проти здоров'я, злочинів, які ставлять у небезпеку життя чи здоров'я члена сім'ї, та злочинів проти особистої волі.

Злочини проти життя, до яких належать вбивства та доведення до самогубства, є найбільш тяжкими злочинами, що можуть бути вчинені внаслідок насильства в сім'ї.

Вбивство згідно з частиною 1 статті 115 Кримінального кодексу України (далі КК) є умисним протиправним заподіянням смерті іншій людині. При цьому вбивство малолітньої дитини або жінки, яка завідомо для винного перебувала у стані вагітності, є ознаками кваліфікованого складу цього злочину (частина 2 статті 115), за наявності яких покарання встановлено у виді позбавлення волі на строк від десяти до п'ятнадцяти років або довічного позбавлення волі. КК також містить норми, які передбачають відповідальність за, так звані, привілейовані вбивства, до складу яких відносяться вбивство, вчинене в стані сильного душевного хвилювання, що раптово виникло внаслідок протизаконного насильства, систематичного знущання з боку потерпілого (стаття 116 КК), умисне вбивство матір'ю своєї новонародженої дитини (стаття 117 КК) та умисне вбивство при перевищенні меж необхідної оборони або у разі перевищення заходів, необхідних для затримання злочинця (стаття 118 КК). Якщо внаслідок насильства в сім'ї особу було доведено до самогубства або замаху на самогубство, що сталося через жорстоке з нею поводження, шантаж, примус до протиправних дій або систематичне приниження її людської честі і гідності, відповідальність настає за статтею 120 КК «Доведення до самогубства». При цьому доведення до самогубства особи, яка перебувала у матеріальній або іншій залежності від винуватого, а також доведення до самогубства неповнолітнього є кваліфікуючими ознаками вказаного злочину (вони передбачені, відповідно, частиною 2 та частиною 3 статті 120 КК), за які встановлено більш суворе покарання.

Сімейне насильство у багатьох випадках має форму злочинів проти здоров'я. Заподіяння потерпілим тілесних ушкоджень тягне відповідальність за статтею 121 КК «Умисне тяжке тілесне ушкодження», статтею 122 КК «Умисне середньої тяжкості тілесне ушкодження», статтею 123 КК «Умисне тяжке тілесне ушкодження»

заподіяне у стані сильного душевного хвилювання», статтю 124 КК «Умисне заподіяння тяжких тілесних ушкоджень у разі перевищення меж необхідної оборони або у разі перевищення заходів, необхідних для затримання злочинця», статтю 125 КК «Умисне легке тілесне ушкодження». Побої і мордування, тобто завдання удару, побоїв або вчинення інших насильницьких дій, які завдали фізичного болю і спричинили тілесні ушкодження, передбачені статтю 126 КК. У випадках, коли один член сім'ї, маючи на меті спонукати іншого члена сім'ї вчинити дії, що суперечать його волі, заподіює сильний фізичний біль, фізичні або моральні страждання шляхом нанесення побоїв, мучення або вчиняє інші насильницькі дії, відповідальність настає за катування згідно зі статтю 127 КК.

До злочинів проти здоров'я, як виду фізичного насильства в сім'ї, також належать зараження одним членом сім'ї іншого вірусом імунодефіциту людини чи іншої невиліковної інфекційної хвороби (статтю 130 КК) та зараження венеричною хворобою (статтю 133 КК).

Фізичне насильство в сім'ї як злочин, що ставить у небезпеку життя та здоров'я особи, – це таке діяння (дія або бездіяльність) одного члена сім'ї стосовно іншого, внаслідок якого потерпілий лишається без допомоги, що створює реальну загрозу його життю чи здоров'ю. До таких злочинів можна віднести залишення в небезпеці (стаття 135 КК), тобто залишення без допомоги особи, яка перебуває в небезпечному для життя стані і позбавлена можливості вжити заходів до самозбереження через малолітство, старість, хворобу або внаслідок іншого безпорадного стану. Кваліфікуючою ознакою цього злочину є вчинення таких дій матір'ю стосовно новонародженої дитини, якщо матір не перебувала в обумовленому пологами стані (частина 2 статті 135 КК). Злісне невиконання батьками, опікунами чи піклувальниками встановлених законом обов'язків по догляду за дитиною або за особою, щодо якої встановлена опіка чи піклування, що спричинило тяжкі наслідки, тягне відповідальність за статтю 166 КК. Сімейне насильство, що загрожує життю та здоров'ю особи, може проявлятися у вчиненні злочинів, пов'язаних із залученням до вживання наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів. Так, незаконне введення в організм наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів тягне за собою відповідальність за статтю 314 КК, а схилення до вживання наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів – за статтю 315 КК.

Злочини проти особистої волі, як прояв фізичного насильства в сім'ї, можуть мати місце у вигляді незаконного позбавлення волі одного члена сім'ї іншим (стаття 146 КК), а також у торгівлі людьми або іншій незаконній угоді щодо передачі людини (стаття 149 КК). Судова практика свідчить про те, що у межах фізичного насильства у сім'ї злочин, передбачений статтею 149 КК, переважно полягає у вчиненні батьками або особами, які їх замінюють, продажу або іншої незаконної угоди щодо їх новонародженої або малолітньої дитини.

Сексуальне насильство в сім'ї може мати вираз у вчиненні злочинів проти статевої недоторканості особи, а також злочинів проти громадської моральності.

Так, злочинами проти статевої свободи та статевої недоторканості особи є з'валтування, тобто статеві зносини із застосуванням фізичного насильства, погрози його застосування або з використанням безпорадного стану потерпілої особи, що тягне за собою відповідальність за статтею 152 КК, а насильницьке задоволення статевої пристрасті неприродним способом за наявності тих самих обставин – за статтею 153 КК. Стаття 154 КК встановлює відповідальність за примушування жінки чи чоловіка до вступу в статевий зв'язок природним або неприродним способом особою, від якої жінка чи чоловік матеріально залежні. Факт перебування винного у шлюбі з потерпілим або наявність тривалих статевих стосунків не виключає відповідальності за ці злочини.

Окремими нормами встановлено відповідальність за вчинення статевих злочинів проти неповнолітніх. Статеві зносини з особою, яка не досягла статевої зрілості, тягнуть за собою відповідальність за статтею 155 КК, а розбещення неповнолітніх, тобто вчинення розпусних дій щодо особи, яка не досягла шістнадцятирічного віку, – за статтею 156 КК. Як кваліфікуюча ознака, що обтяжує відповідальність за ці злочини, передбачено вчинення таких дій батьком, матір'ю або особою, яка їх замінює.

Сексуальне насильство в сім'ї як злочин проти громадської моральності може полягати у примушуванні чи втягненні у заняття проституцією шляхом застосування насильства або погрози його застосування, знищення або пошкодження майна, шантажу або обману, що тягне за собою кримінальну відповідальність за частою 2 статті 303 КК, а вчинення таких дій щодо неповнолітнього – за частиною 3 цієї статті. Примушування неповнолітніх до участі у створенні творів, зображень або кіно- та відеопродукції,

комп'ютерних програм порнографічного характеру передбачене частиною 3 статті 301 КК.

Економічне насильство в сім'ї, як злочин, може мати такі форми:

- 1) ухилення від сплати платежів, які один член сім'ї зобов'язаний сплачувати на користь іншого;
- 2) протидія законній господарській діяльності одного члена сім'ї з боку іншого або, навпаки, примушування члена сім'ї займатися певними видами діяльності;
- 3) злочинні діяння одного члена сім'ї проти власності іншого члена сім'ї;
- 4) злочинні діяння одного члена сім'ї по відношенню до майна, що належить йому та іншому члену сім'ї на праві сумісної спільної власності;
- 5) порушення недоторканості житла;
- 6) зловживанні опікунськими правами.

Ухилення від сплати платежів, які один член сім'ї зобов'язаний сплачувати на користь іншого, є злочинами при злісному ухиленні від сплати встановлених рішенням суду коштів на утримання дітей (аліментів), злісному ухиленню батьків від утримання неповнолітніх або непрацездатних дітей, що перебувають на їх утриманні (стаття 164 КК) та злісному ухиленні від сплати встановлених рішенням суду коштів на утримання непрацездатних батьків (стаття 165 КК).

Економічне насильство в сім'ї у вигляді протидії законній господарській діяльності одного члена сім'ї з боку іншого або, навпаки, примушування члена сім'ї займатися певними видами діяльності тягне за собою кримінальну відповідальність, якщо вчинено:

- протидію господарській діяльності, тобто протиправну вимогу припинити займатися господарською діяльністю чи обмежити її, укласти угоду або не виконувати укладену угоду, виконання (невиконання) якої може заподіяти матеріальну шкоду або обмежити законні права чи інтереси того, хто займається господарською діяльністю, поєднану з погрозою насильства над потерпілим або близькими йому особами, пошкодженням чи знищенням їхнього майна (стаття 206 КК);
- експлуатацію дітей, які не досягли віку, з якого законодавством дозволяється працевлаштування, шляхом використання їх праці з метою отримання прибутку (стаття 150 КК);
- використання малолітньої дитини для заняття жебрацтвом (стаття 150–1 КК);

- примушування чи втягнення у заняття проституцією, тобто надання сексуальних послуг за плату шляхом застосування насильства чи погрози його застосування, знищення чи пошкодження майна, шантажу або обману (стаття 303 КК);
- втягнення неповнолітніх у злочинну діяльність (стаття 304 КК).

Значна частина злочинних проявів економічного насильства в сім'ї полягає у протиправних діях одного члена сім'ї щодо майна, яке належить іншому члену сім'ї або перебуває у сумісній власності. Кримінальна відповідальність за такі дії суттєво відрізняється в залежності від того, чи є предметом таких дій майно, що є чужим для винної особи (належить потерпілому члену сім'ї на праві особистої приватної власності або є сумісною спільною власністю та у якому немає частки винної особи), або їм виступає майно, що перебуває у сумісній спільній власності члена сім'ї, що вчиняє насильство, та потерпілого. Питання належності майна члену сім'ї на праві особистої приватної власності, сумісної спільної власності подружжя або сумісної спільної власності батьків та дітей регулюються главами 7, 8, 10 та 14 Сімейного кодексу України (більш докладно про це див. далі у підрозділі 3 «Цивільно-правова відповідальність»).

Економічне насильство у вигляді протиправних посягань одного члена сім'ї на власність іншого члена сім'ї, предметом яких виступає майно, яке належить потерпілому члену сім'ї на праві особистої приватної власності або є сумісною спільною власністю, але у ньому немає частки винної особи, тягне за собою кримінальну відповідальність у випадках вчинення таких злочинів:

- крадіжки, тобто таємного викрадення чужого майна (стаття 185 КК);
- грабежу, тобто відкритого викрадення чужого майна (стаття 186 КК);
- розбою, тобто нападу з метою заволодіння чужим майном, поєднаного із насильством, небезпечним для життя чи здоров'я особи, яка зазнала нападу, або з погрозою застосування такого насильства (стаття 187 КК);
- вимагання, тобто вимоги передачі чужого майна чи права на майно або вчинення будь-яких дій майнового характеру з погрозою насильства над потерпілим чи його близькими родичами, обмеження прав, свобод або законних інтересів цих осіб, пошкодження чи знищення їхнього майна або майна, що перебуває в їхньому віданні чи під охороною, або

- розголошення відомостей, які потерпілий чи його близькі родичі бажають зберегти в таємниці (стаття 189 КК);
- шахрайства, тобто заволодіння чужим майном або придбання права на майно шляхом обману чи зловживання довірою (стаття 190 КК);
  - незаконного заволодіння транспортним засобом, тобто вчинення умисно, з будь-якою метою, протиправного вилучення будь-яким способом транспортного засобу власника чи користувача всупереч їх волі (стаття 289 КК);
  - умисного знищення або пошкодження чужого майна, що заподіяло шкоду у великих розмірах (стаття 194 КК).

У випадках, коли предметом економічного насильства в сім'ї є речі, що перебувають у сумісній спільній власності особи, яка здійснює насильство, та іншого (інших) членів сім'ї, то такі діяння не є злочинами проти власності. Злочинні діяння одного члена сім'ї по відношенню до майна, що належить йому та іншому члену сім'ї на праві сумісної спільної власності, за наявності необхідних підстав, можуть кваліфікуватися як самоправство (стаття 356 КК), тобто самовільне, всупереч установленому законом порядку, вчинення будь-яких дій, правомірність яких оскаржується іншим громадянином, якщо такими діями була заподіяна значна шкода інтересам громадянина, державним чи громадським інтересам або інтересам власника. Так, наприклад, всупереч волі дружини, використання чоловіком коштів або майна, яке є сумісною спільною власністю подружжя, що заподіяло значну шкоду інтересам дружини або інтересам сім'ї в цілому, тягне за собою кримінальну відповідальність за статтею 356 КК.

Порушення недоторканості житла (стаття 162 КК) при вчиненні насильства в сім'ї може полягати у незаконному проникненні до житла чи до іншого володіння члена сім'ї, який проживає окремо, незаконному проведенні в них огляду чи обшуку, а так само виселенні члена сім'ї чи у інших діях, що порушують недоторканість житла.

Зловживання опікунськими правами (стаття 167 КК) як вид економічного насильства в сім'ї полягає у використанні опіки чи піклування з корисливою метою на шкоду підопічному (зайняття житлової площі, використанні майна тощо).

Психологічне насильство, на відміну від інших видів насильства в сім'ї, тягне за собою відповідальність лише у досить рідких випадках. Як окремий, самостійний вид злочину, психологічне насильство в сім'ї має вираз у вчиненні погрози вбивством (стаття 129 КК) та

погрози знищення чужого майна шляхом підпалу, вибуху, або іншим загальнонебезпечним способом (стаття 195 КК). Зазначені погрози тягнуть за собою кримінальну відповідальність лише за умови наявності реальних підстав побоюватися здійснення цих погроз.

Психологічним насильством у сім'ї слід вважати також розголошення одним із членів сім'ї таємниці усиновлення (удочеріння) всупереч волі усиновителя (удочерителя) (стаття 168 КК), використання малолітньої дитини для заняття жебрацтвом (стаття 150–1 КК), втягнення неповнолітніх дітей у злочинну діяльність (стаття 304 КК), жорстоке поводження з тваринами (стаття 299 КК).

Слід зазначити, що психологічне насильство в багатьох випадках виступає способом вчинення інших видів насильства в сім'ї (наприклад, погроза застосування фізичного насильства може виступати способом вчинення незаконного позбавлення волі, зґвалтування, розбою, вимагання, примушування до зайняття проституцією тощо).

У випадках, коли насильство в сім'ї пов'язано з порушенням громадського порядку з мотивів явної неповаги до суспільства, супроводжується особливою зухвалістю чи винятковим цинізмом, такі дії розглядаються як хуліганство й тягнуть за собою відповідальність за статтею 296 КК. Під час вчинення так званого побутового хуліганства може застосовуватися фізичне насильство щодо інших членів сім'ї (нанесення побоїв, тілесних ушкоджень), сексуальне насильство (наприклад, груба непристойність, публічне оголення), економічне насильство (знищення або пошкодження майна, виселення із житла) або психологічне насильство (погрози застосувати насильство, стрілянина у повітря тощо).

3.4.2. Адміністративна відповідальність за вчинення насильства в сім'ї.

Важливим кроком у боротьбі з сімейним насильством стало закріплення адміністративної відповідальності за вчинення насильства в сім'ї, невиконання захисного припису або непроходження корекційної програми.

Названі діяння кваліфікуються за статтею 173² Кодексу України про адміністративні правопорушення (далі – КУпАП). Санкція статті передбачає накладання на правопорушника штрафу від трьох до п'яти неоподаткованих мінімумів доходів громадян або виправні роботи на строк до одного місяця з відрахуванням двадцяти відсотків

заробітку, а в разі якщо за обставинами справи, з урахуванням особи порушника, застосування цих заходів буде визнано недостатнім, – адміністративний арешт на строк до п'яти днів.

Ті самі дії, вчинені особою, яку протягом року було піддано адміністративному стягненню за одне з порушень, передбачених частиною першою цієї статті, тягнуть за собою накладення штрафу від п'яти до десяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або виправні роботи на строк від одного до двох місяців з відрахуванням двадцяти відсотків заробітку, а в разі якщо за обставинами справи, з урахуванням особи порушника, застосування цих заходів буде визнано недостатнім, – адміністративний арешт на строк до п'ятнадцяти днів.

На жаль, практика багатьох дільничних інспекторів свідчить, що у переважній більшості випадків (до 80%) до правопорушників застосовується стягнення у вигляді штрафу. Накладання на кривдника штрафу або відрахування частки з його заробітку буде зменшувати розмір сімейного бюджету. Враховуючи те, що досить багато випадків сімейного насильства відбуваються у сім'ях зі складними матеріальними умовами, така санкція викликає бажання членів сім'ї приховати насильство.

До появи в КУпАП статті про відповідальність за вчинення насильства в сім'ї, воно кваліфікувалося як дрібне хуліганство. Дрібне хуліганство утворюють: нецензурна лайка в громадських місцях, образливе чіпляння до громадян та інші подібні дії, що порушують громадський порядок і спокій громадян, і тягнуть за собою адміністративну відповідальність за статтею 173 КУпАП. Через неефективність статті 173² Кодексу України про адміністративні правопорушення сімейне насильство і сьогодні досить часто кваліфікується як дрібне хуліганство.

Якщо під час насильства в сім'ї було допущено порушення тиші на площах, у парках, гуртожитках, жилих будинках та інших громадських місцях у заборонений рішенням сільських, селищних, міських рад, то таке діяння тягне за собою відповідальність за статтею 182 КУпАП.

Доведення неповнолітнього до стану сп'яніння батьками неповнолітнього, або особами, які їх замінюють, або іншими особами охоплюється статтею 180 КУпАП, а ухилення батьків або осіб, які їх замінюють, від виконання передбачених законодавством обов'язків щодо забезпечення необхідних умов життя, навчання та виховання неповнолітніх дітей – статтею 184 КУпАП.

3.4.3. Цивільно-правова відповідальність за вчинення насильства в сім'ї.

Слід зазначити, що якщо дії особи, яка вчинила насильство в сім'ї, підпадають під ознаки злочину або адміністративного проступку, то поряд з притягненням правопорушника до кримінальної чи адміністративної відповідальності до останнього можуть бути застосовані заходи цивільно-правової відповідальності. В той же час, якщо дії члена сім'ї, який вчинив насильство в сім'ї, не підпадають під ознаки діянь, що переслідуються в кримінальному чи адміністративному порядку, у постраждалої особи у будь-якому випадку завжди існує право на подання позову та притягнення винної особи до цивільно-правової відповідальності.

Під цивільно-правовою відповідальністю у даному випадку слід розуміти негативні для порушника наслідки вчиненого ним правопорушення (насильства в сім'ї), які проявляються у необхідності відшкодування потерпілому завданої моральної та матеріальної шкоди.

Згідно зі статтею 28 Кримінально-процесуального кодексу України особа, яка зазнала матеріальної шкоди від злочину, вправі при провадженні в кримінальній справі пред'явити до обвинуваченого або до осіб, що несуть матеріальну відповідальність за дії обвинуваченого, цивільний позов, який розглядається судом разом з кримінальною справою. Цивільний позов може бути пред'явлений як під час досудового слідства і дізнання, так і під час судового розгляду справи, але до початку судового слідства. Відмова в позові в порядку цивільного судочинства позбавляє позивача права пред'являти той же позов у кримінальній справі.

Стаття 40 Кодексу України про адміністративні правопорушення передбачає, що якщо в результаті вчинення адміністративного правопорушення спричинено майнову шкоду, то адміністративна комісія, виконавчий орган сільської, селищної, міської ради при вирішенні питання про накладення стягнення за адміністративне правопорушення вправі одночасно вирішити питання відшкодування винною особою майнової шкоди, якщо її сума не перевищує двох неоподаткованих мінімумів доходів громадян, а суддя районного (міського) суду – незалежно від розміру шкоди. Крім того, вирок або постанова суду у кримінальній чи адміністративній справі, які набрали законної сили, є обов'язковими для суду, що розглядає справу про цивільно-правові наслідки дій особи, щодо якої винесено вирок чи постанову суду, в питаннях, чи мали місце ці дії та чи вчинені вони даною особою.

4. ДІЇ ДІЛЬНИЧНОГО ІНСПЕКТОРА МІЛІЦІЇ ПРИ РОЗГЛЯДІ ЗАЯВ ТА ПОВІДОМЛЕНЬ ПРО ВЧИНЕННЯ НАСИЛЬСТВА В СІМ'Ї АБО РЕАЛЬНУ ЙОГО ЗАГРОЗУ.

Дільничний інспектор міліції приймає та розглядає заяви (повідомлення) про вчинення насильства в сім'ї або реальну загрозу його вчинення відповідно до Порядку розгляду заяв та повідомлень про вчинення насильства в сім'ї або реальну його загрозу, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 26.04.2003 № 616, спільного наказу Міністерства України у справах сім'ї молоді та спорту та МВС від 07.09.2009 № 3131/386 та наказу МВС України від 14.04.2004 № 400.

При розгляді заяв та повідомлень про вчинення насильства в сім'ї або реальну його загрозу дільничні інспектори міліції повинні виїхати (вийти) на місце конфлікту в кількості не менше двох працівників (або з позаштатним дільничним інспектором міліції чи членом громадського формування з охорони громадського порядку), дотримуючись при цьому заходів особистої безпеки.

4.1. Якщо відносно потерпілої особи вчинено насильство в сім'ї, тобто умисне вчинення будь-яких дій фізичного, психологічного сексуального чи економічного характеру (застосування фізичного насильства, що не завдало фізичного болю і не спричинило тілесних ушкоджень, погрози, образи чи переслідування, позбавлення житла, їжі, одягу, іншого майна або коштів, на які потерпілий має передбачене законом право, тощо), внаслідок чого могла бути чи була завдана шкода фізичному або психічному здоров'ю потерпілого:

- роз'яснює особі порядок розгляду її звернення;
- приймає заяву (якщо її не було);
- документує факт правопорушення (опитує учасників конфлікту та свідків);
- реєструє матеріал в установленому порядку (якщо він раніше не був зареєстрований) згідно з наказом МВС України № 400 від 14.04.2004;
- заповнює спеціальну картку обліку факту скоєння насильства в сім'ї, яку передає начальникові відділу (відділення) дільничних інспекторів міліції;

- у триденний термін направляє спеціальну картку обліку факту скоєння насильства в сім'ї до управління (відділу) у справах сім'ї та молоді місцевої держадміністрації, а у випадках скоєння насильства в сім'ї відносно неповнолітнього – ще й до служби у справах неповнолітніх місцевої держадміністрації;
- складає відносно кривдника адміністративний протокол за статтею 173² КУпАП;
- виносить кривднику офіційне попередження про неприпустимість учинення насильства в сім'ї;
- ставить кривдника на профілактичний облік в міськрайоргані;
- заводить алфавітну картку обліку;
- якщо кривдником повторно вчинено насильство в сім'ї після винесення йому офіційного попередження про неприпустимість вчинення насильства в сім'ї, видає йому під розписку направлення на проходження корекційної програми та в триденний строк надсилає до відповідного кризового центру повідомлення про його направлення на проходження корекційної програми;
- якщо кривдник уже перебуває на обліку за вчинення насильства в сім'ї, йому виноситься захисний припис, який затверджується начальником міськрайоргану та погоджується з відповідним прокурором району;
- приймає рішення по заяві відповідно до підпункту 4.2 наказу МВС України № 400 від 2004 р. (рішення за заявами і повідомленнями про вчинення насильства в сім'ї або реальну його загрозу приймається протягом **3 днів**, а у разі потреби перевірки викладених фактів та з'ясування додаткових обставин – у строк не більше 7 календарних днів);
- доставляє особу (при необхідності), яка вчинила насильство в сім'ї, до суду для розгляду справи про адміністративне правопорушення.

У подальшому здійснює контроль та профілактичні заходи за місцем проживання.

4.2. Якщо потерпілій особі заподіяні легкі тілесні ушкодження:

- роз'яснює особі порядок розгляду її звернення;
- приймає скаргу встановленого зразка. Скарга до суду оформлюється в порядку статті 27 КПК України та відповідно до ст. 251 (особливості досудового розгляду в справах, які порушуються за скаргою потерпілого) з урахуванням вимог

- ст. 223 (обвинувальний висновок) та ст. 224 (додатки до обвинувального висновку) КПК України;
- видає потерпілому направлення на судово-медичне обстеження;
  - документує факт правопорушення (опитує учасників конфлікту та свідків);
  - виносить кривднику офіційне попередження про неприпустимість учинення насильства в сім'ї;
  - ставить кривдника на профілактичний облік в міськрайоргані;
  - заводить алфавітну картку обліку;
  - якщо кривдник уже перебуває на обліку за вчинення насильства в сім'ї, йому виноситься захисний припис, який затверджується начальником міськрайоргану та погоджується з прокурором району;
  - реєструє матеріал в установленому порядку (якщо він раніше не був зареєстрований) згідно з наказом МВС України № 400 від 2004 р.;
  - протягом 7 діб проводить збір інших необхідних для справи матеріалів (характеристика, довідка про судимість, ксерокопія паспорта тощо);
  - у разі відсутності в діях кривдника ознак злочину (події та складу) виносить постанову про відмову в порушенні кримінальної справи;
  - якщо кривдником повторно вчинено насильство в сім'ї після винесення йому офіційного попередження про неприпустимість вчинення насильства в сім'ї, видає йому під розписку направлення на проходження корекційної програми та в триденний строк надсилає до відповідного кризового центру повідомлення про його направлення на проходження корекційної програми.

Практика свідчить, що при розгляді матеріалів за фактом насильства в сім'ї в діях кривдника, крім ознак ст. 125 КК, можуть вбачатись ознаки інших злочинів, найбільш поширеними серед яких є хуліганство (ст. 296 КК), погроза вбивством (ст. 129 КК), умисне знищення або пошкодження майна (ст. 194 КК). Тому в ході перевірки необхідно чітко з'ясувати, на що був спрямований умисел кривдника. Якщо умисел був спрямований на заподіяння тілесних ушкоджень та в його діях відсутній склад злочину, передбачений зазначеними статтями, то необхідно за статтями 296, 129 та 194 КК виносити

постанову про відмову в порушенні кримінальної справи, яка добувається до матеріалів сімейно-побутового конфлікту;

- всі зібрані матеріали підшиваються до справи, складається опис, аркуші нумеруються;
- по закінченні перевірки справа за підписом начальника міськрайоргану надсилається до суду в порядку ст. 97 КПК України.

4.3. Якщо потерпілій стороні, згідно з актом СМЕ, заподіяні тяжкі або середньої тяжкості тілесні ушкодження (статті 121–123, 128 КК України), матеріали передаються до слідчого підрозділу міськрайоргану.

5. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ПРАЦІВНИКІВ МІЛІЦІЇ

У разі порушення працівником міліції норм діючого законодавства при здійсненні профілактичних заходів з попередження насильства в сім'ї та прийняті рішення за матеріалами перевірки вони можуть бути притягнуті до відповідальності:

- **дисциплінарної (ст.ст. 13–19 Дисциплінарного статуту ОВС України);**
- **або кримінальної за статтями КК України:**
  - а) 364 «Зловживання владою або службовим становищем»;
  - б) 365 «Перевищення влади або службових повноважень»;
  - в) 366 «Службовий підлог»;
  - г) 367 «Службова недбалість».

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про попередження насильства в сім'ї

Цей Закон визначає правові і організаційні основи попередження насильства в сім'ї, органи та установи, на які покладається здійснення заходів з попередження насильства в сім'ї.

Розділ I

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 1. Визначення термінів

Для цілей цього Закону наведені нижче терміни вживаються у такому значенні:

насильство в сім'ї – будь-які умисні дії фізичного, сексуального, психологічного чи економічного спрямування одного члена сім'ї по відношенню до іншого члена сім'ї, якщо ці дії порушують конституційні права і свободи члена сім'ї як людини та громадянина і наносять йому моральну шкоду, шкоду його фізичному чи психічному здоров'ю;

фізичне насильство в сім'ї – умисне нанесення одним членом сім'ї іншому члену сім'ї побоїв, тілесних ушкоджень, що може призвести або призвело до смерті постраждалого, порушення фізичного чи психічного здоров'я, нанесення шкоди його честі і гідності;

сексуальне насильство в сім'ї – протиправне посягання одного члена сім'ї на статеву недоторканість іншого члена сім'ї, а також дії сексуального характеру по відношенню до неповнолітнього члена сім'ї;

психологічне насильство в сім'ї – насильство, пов'язане з дією одного члена сім'ї на психіку іншого члена сім'ї шляхом словесних образ або погроз, переслідування, залякування, якими навмисно спричиняється емоційна невпевненість, нездатність захистити себе та може завдаватися або завдається шкода психічному здоров'ю;

економічне насильство в сім'ї – умисне позбавлення одним членом сім'ї іншого члена сім'ї житла, їжі, одягу та іншого майна чи коштів, на які постраждалий має передбачене законом право, що може призвести до його смерті, викликати порушення фізичного чи психічного здоров'я;

члени сім'ї – особи, які перебувають у шлюбі; проживають однією сім'єю, але не перебувають у шлюбі між собою; їхні діти; особи, які перебувають під опікою чи піклуванням; є родичами прямої або непрямої лінії споріднення за умови спільного проживання;

жертва насильства в сім'ї – член сім'ї, який постраждав від фізичного, сексуального, психологічного чи економічного насильства з боку іншого члена сім'ї;

попередження насильства в сім'ї – система соціальних і спеціальних заходів, спрямованих на усунення причин і умов, які сприяють вчиненню насильства в сім'ї, припинення насильства в сім'ї, яке готується або вже почалося, притягнення до відповідальності осіб, винних у вчиненні насильства в сім'ї, а також медико-соціальна реабілітація жертв насильства в сім'ї;

реальна загроза вчинення насильства в сім'ї – погроза вчинення одним членом сім'ї стосовно іншого члена сім'ї умисних дій, передбачених абзацом другим цієї статті, якщо є реальні підстави очікувати її виконання;

захисний припис – спеціальна форма реагування служби дільничних інспекторів міліції та кримінальної міліції у справах дітей щодо захисту жертви насильства в сім'ї, яким особі, яка вчинила насильство в сім'ї, забороняється вчиняти певні дії стосовно жертви насильства в сім'ї;

корекційна програма – програма, спрямована на формування гуманістичних цінностей та ненасильницької моделі поведінки в сім'ї особи, яка вчинила насильство в сім'ї.

Стаття 2. Законодавство про попередження насильства в сім'ї

Законодавство про попередження насильства в сім'ї складається з Конституції України, цього Закону, інших нормативно-правових актів, які регулюють відносини щодо попередження насильства в сім'ї.

Стаття 3. Органи та установи, на які покладається здійснення заходів з попередження насильства в сім'ї

1. Здійснення заходів з попередження насильства в сім'ї в межах наданих їм повноважень покладається на:

- 1) спеціально уповноважений орган виконавчої влади з питань попередження насильства в сім'ї;
- 2) відповідні підрозділи органів внутрішніх справ;
- 3) органи опіки і піклування;
- 4) спеціалізовані установи для осіб, які вчинили насильство в сім'ї, та жертв такого насильства:

кризові центри для членів сімей, в яких вчинено насильство в сім'ї або існує реальна загроза його вчинення (далі – кризові центри);
центри медико-соціальної реабілітації жертв насильства в сім'ї.

2. Органи виконавчої влади, органи місцевого самоврядування, підприємства, установи і організації незалежно від форми власності, об'єднання громадян, а також окремі громадяни можуть сприяти у здійсненні заходів з попередження насильства в сім'ї.

Стаття 4. Підстави для вжиття заходів з попередження насильства в сім'ї

1. Підставами для вжиття заходів з попередження насильства в сім'ї є:

заява про допомогу жертви насильства в сім'ї або члена сім'ї, стосовно якого існує реальна загроза вчинення насильства в сім'ї;
висловлене жертвою насильства в сім'ї або членом сім'ї, стосовно якого існує реальна загроза вчинення насильства в сім'ї, бажання на вжиття заходів з попередження насильства в сім'ї у разі, якщо повідомлення або заява надійшли не від нього особисто;
отримання повідомлення про застосування насильства в сім'ї або реальної загрози його вчинення стосовно неповнолітнього чи недієздатного члена сім'ї.

2. Заява та повідомлення про застосування насильства в сім'ї або реальної загрози його вчинення приймаються за місцем проживання постраждалого органами, зазначеними в пунктах 1 та 2 частини першої статті 3 цього Закону.

3. Орган, до якого надійшла заява або надійшло повідомлення про вчинення насильства в сім'ї або реальну загрозу його вчинення, розглядає заяву чи повідомлення та вживає в межах своїх повноважень передбачені законом заходи з попередження насильства в сім'ї.

4. Порядок розгляду заяв та повідомлень про вчинення насильства в сім'ї або реальну загрозу його вчинення затверджується Кабінетом Міністрів України.

Розділ II

ОРГАНИ ТА УСТАНОВИ, НА ЯКІ ПОКЛАДАЄТЬСЯ ЗДІЙСНЕННЯ ЗАХОДІВ З ПОПЕРЕДЖЕННЯ НАСИЛЬСТВА В СІМ'І

Стаття 5. Повноваження спеціально уповноваженого органу виконавчої влади з питань попередження насильства в сім'ї

Спеціально уповноважений орган виконавчої влади з питань попередження насильства в сім'ї:

бере участь в розробленні та реалізує державну політику щодо попередження насильства в сім'ї;

координує діяльність відповідних підрозділів органів внутрішніх справ, органів опіки і піклування у питаннях попередження насильства в сім'ї;

визначає потребу регіонів у створенні спеціалізованих установ для жертв насильства в сім'ї та організовує роботу з їх створення;

здійснює контроль за організацією і діяльністю спеціалізованих установ для жертв насильства в сім'ї;

розробляє і затверджує методичні рекомендації щодо проходження корекційної програми та організовує забезпечення кризових центрів такими методичними рекомендаціями;

здійснює збір та узагальнення даних про насильство в сім'ї відповідно до законодавства;

організовує і проводить соціологічні, психолого-педагогічні та кримінологічні дослідження насильства в сім'ї;

надає органам виконавчої влади та органам місцевого самоврядування, підприємствам, установам і організаціям незалежно від форми власності, об'єднанням громадян, окремим громадянам методичну і практичну допомогу, консультації з питань попередження насильства в сім'ї;

організовує і проводить просвітницьку та роз'яснювальну роботу серед членів сім'ї, де виникає реальна загроза вчинення насильства в сім'ї або де було вчинено насильство в сім'ї, про права, заходи і послуги, якими вони можуть скористатися;

організовує і проводить просвітницьку та роз'яснювальну роботу серед громадськості про проблему насильства в сім'ї та заходи, які існують з попередження насильства в сім'ї;

організовує проходження корекційної програми особами, які вчинили насильство в сім'ї;

звертається до центральних і місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування за наданням відповідної допомоги жертвам насильства в сім'ї;

приймає і розглядає заяви та повідомлення про вчинення насильства в сім'ї і реальну загрозу його вчинення;

направляє жертв насильства в сім'ї та членів сім'ї, стосовно яких існує реальна загроза його вчинення, до спеціалізованих установ для жертв насильства в сім'ї.

Стаття 6. Повноваження відповідних підрозділів органів внутрішніх справ щодо попередження насильства в сім'ї

1. В органах внутрішніх справ заходи щодо попередження насильства в сім'ї здійснюють служба дільничних інспекторів міліції та кримінальна міліція у справах дітей, які:

виявляють причини і умови, що сприяють проявам насильства в сім'ї, вживають у межах своїх повноважень заходів щодо їх усунення;

беруть на профілактичний облік осіб, схильних до вчинення насильства в сім'ї, та проводять виховно-попереджувальну роботу з ними;

відвідують сім'ї, члени яких перебувають на профілактичному обліку, за місцем їх проживання і проводять з ними профілактичну роботу;

вносять офіційні попередження членам сім'ї про неприпустимість вчинення насильства в сім'ї;

приймають та розглядають у межах своїх повноважень, визначених законом, заяви і повідомлення про насильство в сім'ї або про реальну загрозу його вчинення;

вживають відповідних заходів щодо припинення насильства в сім'ї, а також дій членів сім'ї, що направлені на виконання реальної загрози вчинення насильства в сім'ї;

повідомляють членів сім'ї, де виникає реальна загроза вчинення насильства в сім'ї або де було вчинено насильство в сім'ї, про права, заходи і послуги, якими вони можуть скористатися;

направляють жертв насильства в сім'ї до спеціалізованих установ для осіб, які вчинили насильство в сім'ї, та жертв такого насильства;

вносять захисні приписи у випадках, передбачених цим Законом;

контролюють виконання вимог захисних приписів;

направляють осіб, які вчинили насильство в сім'ї, до кризових центрів для проходження корекційної програми;

взаємодіють із спеціально уповноваженим органом виконавчої влади з питань попередження насильства в сім'ї, з органами опіки і піклування та спеціалізованими установами для осіб, які вчинили насильство в сім'ї, та жертв такого насильства у питаннях попередження насильства в сім'ї;

надають інформацію з питань попередження насильства в сім'ї на запит уповноважених органів;

здійснюють інші повноваження щодо попередження насильства в сім'ї, передбачені законом.

2. Повноваження кримінальної міліції у справах дітей поширюються на випадки, коли жертва насильства в сім'ї або особа, стосовно якої існує реальна загроза вчинення насильства в сім'ї, а також особа, що вчинила насильство в сім'ї, не досягли 18-річного віку.

Стаття 7. Повноваження органів опіки і піклування щодо попередження насильства в сім'ї

Органи опіки і піклування:

надають допомогу у відновленні порушених прав та захисті законних інтересів неповнолітнім, які мають батьків і проживають у сім'ях, дітям-сиротам, які залишилися без піклування батьків і виховуються в сім'ях опікунів (піклувальників), прийомних сім'ях, дитячих будинках сімейного типу, а також членам сім'ї, визнаним в судовому порядку недієздатними, у випадках, коли стосовно них вчинено або існує реальна загроза вчинення насильства в сім'ї;

представляють у суді інтереси неповнолітніх та недієздатних членів сім'ї, які вчинили насильство в сім'ї або стали жертвами насильства в сім'ї;

здійснюють інші повноваження щодо попередження насильства в сім'ї, передбачені законом.

Стаття 8. Кризові центри

1. Кризові центри створюються місцевими державними адміністраціями за поданням спеціально уповноваженого органу виконавчої влади з питань попередження насильства в сім'ї відповідно до соціальних потреб регіону.

2. Кризові центри можуть також створюватися органами місцевого самоврядування, підприємствами, установами, організаціями, благодійними фондами, об'єднаннями громадян і окремими громадянами за погодженням із спеціально уповноваженим органом виконавчої влади з питань попередження насильства в сім'ї і реєструються в порядку, визначеному законом.

3. Працівники кризових центрів:

здійснюють прийом членів сім'ї, які можуть стати або стали жертвами насильства в сім'ї;

здійснюють прийом осіб, які вчинили насильство в сім'ї, для проходження корекційної програми;

організують надання необхідної психологічної, педагогічної, медичної, юридичної допомоги членам сім'ї, які можуть стати або стали жертвами насильства в сім'ї;

розробляють корекційні програми та організують їх проходження особами, які вчинили насильство в сім'ї;

відповідно до можливостей надають притулок для тимчасового перебування членам сім'ї, які можуть стати або стали жертвами насильства в сім'ї;

повідомляють членів сім'ї, де виникає реальна загроза вчинення насильства в сім'ї або де було вчинено насильство в сім'ї, про права, заходи і послуги, якими вони можуть скористатися;

повідомляють службу дільничних інспекторів міліції чи кримінальну міліцію у справах дітей про виявлені факти реальної загрози застосування насильства в сім'ї або про факти вчинення такого насильства;

вивчають і узагальнюють причини та умови конкретних проявів насильства в сім'ї;

надають інформацію з питань попередження насильства в сім'ї на запит уповноважених органів;

забезпечують збереження конфіденційної інформації щодо осіб, які звернулися до кризового центру про допомогу;

взаємодіють із засобами масової інформації, громадськими організаціями у проведенні просвітницької та виховної роботи з питань попередження насильства в сім'ї.

4. Кризові центри є неприбутковими організаціями, користуються правами юридичної особи, мають власні бланки, печатку з зображенням Державного Герба України і своїм найменуванням.

Стаття 9. Центри медико-соціальної реабілітації жертв насильства в сім'ї

1. Центри медико-соціальної реабілітації жертв насильства в сім'ї створюються відповідно до законодавства, що регламентує створення закладів охорони здоров'я. Центри медико-соціальної реабілітації жертв насильства в сім'ї можуть створюватися в системі діючих закладів охорони здоров'я.

2. В центри медико-соціальної реабілітації жертв насильства в сім'ї поміщаються жертви насильства в сім'ї (з їхньої згоди або на їхнє прохання) на підставі рішення медичної комісії центру. Щодо неповнолітніх членів сім'ї необхідна згода одного

з батьків, усиновителів, опікуна чи піклувальника, у разі, якщо вони не зазнали насильства від одного з них, або органу опіки і піклування.

3. Жертьви насильства в сім'ї перебувають у центрах медико-соціальної реабілітації протягом терміну, необхідного для їхнього лікування та психо-соціальної реабілітації. За їхнім бажанням вони можуть пройти курс лікування та психо-соціальної реабілітації амбулаторно.

4. Працівники центрів медико-соціальної реабілітації жертьв насильства в сім'ї:

надають жертьвам насильства в сім'ї первинну медико-санітарну і психологічну допомогу, окремі види психіатричної допомоги на підставах та в порядку, передбачених Законом України «Про психіатричну допомогу», іншими законами;

за необхідності направляють жертьв насильства в сім'ї для відповідного подальшого лікування;

організують надання юридичних консультацій жертьвам насильства в сім'ї;

повідомляють про вчинене насильство в сім'ї службу дільничних інспекторів міліції чи кримінальну міліцію у справах дітей;

надають інформацію з питань попередження насильства в сім'ї на запит уповноважених органів.

Розділ III

СПЕЦІАЛЬНІ ЗАХОДИ З ПОПЕРЕДЖЕННЯ НАСИЛЬСТВА В СІМ'І

Стаття 10. Офіційне попередження про неприпустимість вчинення насильства в сім'ї

1. Члену сім'ї, який вчинив насильство в сім'ї, вноситься офіційне попередження про неприпустимість вчинення насильства в сім'ї, за умови відсутності в його діях ознак злочину, службою дільничних інспекторів міліції або кримінальною міліцією у справах дітей, про що йому повідомляється під розписку.

2. Офіційне попередження про неприпустимість вчинення насильства в сім'ї може бути винесено осудній особі, яка на момент його винесення досягла 16-річного віку.

3. У разі вчинення особою насильства в сім'ї, після отримання нею офіційного попередження про неприпустимість вчинення насильства в сім'ї, ця особа направляється до кризового центру для проходження корекційної програми, а також щодо неї у випадках і в порядку, передбачених цим Законом, може бути винесено захисний припис.

Проходження корекційної програми для такої особи є обов'язковим.

Стаття 12. Взяття на профілактичний облік та зняття з профілактичного обліку членів сім'ї, які вчинили насильство в сім'ї

1. Членів сім'ї, яким було винесено офіційне попередження про неприпустимість вчинення насильства в сім'ї, служба дільничних інспекторів міліції чи кримінальна міліція у справах дітей беруть на профілактичний облік.

2. Зняття з профілактичного обліку членів сім'ї, які вчинили насильство в сім'ї, проводиться органами, які брали особу на такий облік, якщо протягом року після останнього факту вчинення насильства в сім'ї особа жодного разу не вчинила насильства в сім'ї.

3. Порядок взяття на профілактичний облік та порядку зняття з профілактичного обліку членів сім'ї, яким було винесено офіційне попередження про неприпустимість вчинення насильства в сім'ї, затверджуються Міністерством внутрішніх справ України.

Стаття 13. Захисний припис

1. Особі, яка вчинила насильство в сім'ї після отримання офіційного попередження про неприпустимість вчинення насильства в сім'ї, дільничним інспектором міліції або працівником кримінальної служби у справах дітей за погодженням з начальником відповідного органу внутрішніх справ і прокурором може бути винесений захисний припис.

2. Захисний припис не підлягає погодженню у разі наявності в діях особи, яка вчинила насильство в сім'ї, ознак злочину.

3. Захисний припис може бути винесений до осудної особи, яка на момент винесення захисного припису досягла 16-річного віку.

4. Захисним приписом особі, стосовно якої він винесений, може бути заборонено чинити певну дію (дії) по відношенню до жертви насильства в сім'ї, а саме:

чинити конкретні акти насильства в сім'ї;

отримувати інформацію про місце перебування жертви насильства в сім'ї;

розшукувати жертву насильства в сім'ї, якщо жертва насильства в сім'ї за власним бажанням перебуває у місці, що невідоме особі, яка вчинила насильство в сім'ї;

відвідувати жертву насильства в сім'ї, якщо вона тимчасово перебуває не за місцем спільного проживання членів сім'ї;

вести телефонні переговори з жертвою насильства в сім'ї.

5. Зазначені у частині четвертій цієї статті обмеження встановлюються на термін до 90 діб з дня погодження захисного припису з прокурором.

Стаття 14. Стягнення коштів на утримання жертв насильства в сім'ї у спеціалізованих установах для жертв насильства в сім'ї

Рішення про стягнення з осіб, які вчинили насильство в сім'ї, коштів на відшкодування витрат на утримання жертв насильства в сім'ї у спеціалізованих установах для жертв насильства в сім'ї приймається судом в установленому законом порядку за позовом адміністрації спеціалізованих установ для жертв насильства в сім'ї.

Розділ IV ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ВЧИНЕННЯ НАСИЛЬСТВА В СІМ'Ї

Стаття 15. Відповідальність за вчинення насильства в сім'ї

Члени сім'ї, які вчинили насильство в сім'ї, несуть кримінальну, адміністративну чи цивільно-правову відповідальність відповідно до закону.

Розділ V ФІНАНСУВАННЯ ОРГАНІВ ТА УСТАНОВ, НА ЯКІ ПОКЛАДАЄТЬСЯ ЗДІЙСНЕННЯ ЗАХОДІВ З ПОПЕРЕДЖЕННЯ НАСИЛЬСТВА В СІМ'Ї

Стаття 16. Джерела фінансування органів, на які покладається здійснення заходів з попередження насильства в сім'ї, і спеціалізованих установ для жертв насильства в сім'ї

1. Фінансування органів та установ з попередження насильства в сім'ї, які належать до системи органів виконавчої влади чи органів місцевого самоврядування, здійснюється за рахунок коштів бюджету відповідного рівня.

2. Фінансування спеціалізованих установ для жертв насильства в сім'ї, створених підприємствами, установами, організаціями, благодійними фондами, об'єднаннями громадян чи окремими громадянами, здійснюється за рахунок їхніх власних коштів.

3. Спеціалізовані установи для жертв насильства в сім'ї мають право на регресний позов про відшкодування коштів на утримання жертв насильства в сім'ї до осіб, які вчинили насильство в сім'ї.

Розділ VI

ОХОРОНА ПРАВ ЧЛЕНІВ СІМ'Ї ПРИ ЗДІЙСНЕННІ ЗАХОДІВ З ПОПЕРЕДЖЕННЯ НАСИЛЬСТВА В СІМ'Ї

Стаття 17. Охорона прав членів сім'ї при здійсненні заходів з попередження насильства в сім'ї

1. Членам сім'ї, стосовно яких здійснюються заходи з попередження насильства в сім'ї, держава гарантує охорону прав і законних інтересів.

2. Посадові особи та працівники, які здійснюють заходи з попередження насильства в сім'ї, не можуть розголошувати відомості про особисте та сімейне життя, що стали їм відомі у зв'язку з виконанням їх службових обов'язків.

Розділ VII

ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Цей Закон набирає чинності через три місяці з дня його опублікування.

2. Кабінету Міністрів України протягом місяця з дня набрання чинності цим Законом:

підготувати та подати на розгляд Верховної Ради України пропозиції щодо приведення законів України у відповідність із цим Законом;

привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом;

відповідно до своєї компетенції забезпечити прийняття нормативно-правових актів, передбачених цим Законом;

забезпечити перегляд і скасування центральними і місцевими органами виконавчої влади їх нормативно-правових актів, що суперечать цьому Закону.

Президент України
м. Київ, 15 листопада 2001 року
№ 2789-III

Л.КУЧМА

КОДЕКС УКРАЇНИ про адміністративні правопорушення (витяг)

Стаття 173–2. Вчинення насильства в сім'ї, невиконання захисного припису або непроходження корекційної програми

Вчинення насильства в сім'ї, тобто умисне вчинення будь-яких дій фізичного, психологічного чи економічного характеру (застосування фізичного насильства, що не завдало фізичного болю і не спричинило тілесних ушкоджень, погрози, образи чи переслідування, позбавлення житла, їжі, одягу, іншого майна або коштів, на які потерпілий має передбачене законом право, тощо), внаслідок чого могла бути чи була завдана шкода фізичному або психічному здоров'ю потерпілого, а так само невиконання захисного припису особою, стосовно якої він винесений, непроходження корекційної програми особою, яка вчинила насильство в сім'ї, -

тягнуть за собою накладення штрафу від трьох до п'яти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або виправні роботи на строк до одного місяця з відрахуванням двадцяти відсотків заробітку, а в разі якщо за обставинами справи, з урахуванням особи порушника, застосування цих заходів буде визнано недостатнім, – адміністративний арешт на строк до п'яти діб.

Ті самі дії, вчинені особою, яку протягом року було піддано адміністративному стягненню за одне з порушень, передбачених частиною першою цієї статті, -

тягнуть за собою накладення штрафу від п'яти до десяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або виправні роботи на строк від одного до двох місяців з відрахуванням двадцяти відсотків заробітку, а в разі якщо за обставинами справи, з урахуванням особи порушника, застосування цих заходів буде визнано недостатнім, – адміністративний арешт на строк до п'ятнадцяти діб.

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

ПОСТАНОВА
від 26 квітня 2003 р. № 616
Київ

**Про затвердження Порядку
розгляду заяв та повідомлень
про вчинення насильства в сім'ї
або реальну його загрозу**

Відповідно до статті 4 Закону України «Про попередження насильства в сім'ї» Кабінет Міністрів України **п о с т а н о в л я є**:

Затвердити Порядок розгляду заяв та повідомлень про вчинення насильства в сім'ї або реальну його загрозу, що додається.

Прем'єр-міністр України

В.ЯНУКОВИЧ

Інд. 28

ЗАТВЕРДЖЕНО
постановою Кабінету Міністрів України
від 26 квітня 2003 р. № 616

ПОРЯДОК
розгляду заяв та повідомлень про вчинення
насильства в сім'ї або реальну його загрозу

1. Цей Порядок визначає механізм прийняття, обліку і розгляду заяв та повідомлень про вчинення насильства в сім'ї або реальну його загрозу (далі – заява).
2. Прийняття, облік і розгляд заяв здійснюється за місцем проживання постраждалого від насильства в сім'ї або члена сім'ї, стосовно якого існує реальна загроза вчинення насильства, Мінмолодьспорту, управлінням або відділом у справах сім'ї та молоді відповідної місцевої держадміністрації, службою дільничних інспекторів міліції та кримінальною міліцією у справах дітей органу внутрішніх справ (далі – органи).
3. Усна заява викладається заявником і записується посадовою особою відповідного органу, а письмова – надсилається поштою або подається особисто, або передається через іншу особу.
4. У заяві зазначається прізвище, ім'я та по батькові, місце проживання постраждалого від насильства в сім'ї або члена сім'ї, стосовно якого існує реальна загроза вчинення насильства, а також міститься інформація про те, ким вчинено насильство в сім'ї, час і місце його вчинення, умисні дії фізичного, сексуального,

психологічного чи економічного спрямування, інші обставини вчинення насильства в сім'ї або реальної загрози його вчинення.

5. Заява одразу після надходження до Мінмолодьспорту, управління або відділу у справах сім'ї та молоді відповідної місцевої держадміністрації реєструється в журналі обліку заяв про вчинення насильства в сім'ї, а до служби дільничних інспекторів міліції та кримінальної міліції у справах дітей органу внутрішніх справ – у книзі обліку заяв про злочини та пригоди.

6. Відмова у прийнятті та розгляді заяви не допускається.

7. Органи розглядають заяву не більше ніж протягом трьох днів. Якщо виникає потреба у перевірці викладених у заяві фактів та з'ясуванні додаткових обставин, заява розглядається не більше ніж протягом семи календарних днів.

У разі коли заява стосується неповнолітнього чи недієздатного члена сім'ї, відповідна інформація подається службі у справах дітей та органу опіки і піклування.

8. Служба дільничних інспекторів міліції, кримінальна міліція у справах дітей органу внутрішніх справ інформує протягом трьох днів про отримання заяви управління або відділ у справах сім'ї та молоді відповідної місцевої держадміністрації.

9. Про отримання заяви, в якій міститься повідомлення про існування загрози життю і здоров'ю особи, негайно інформується відповідний орган внутрішніх справ (за спеціальною телефонною лінією 02) для вжиття заходів до припинення насильства або дій членів сім'ї, спрямованих на виконання реальної загрози його вчинення.

10. Під час розгляду заяви здійснюється відвідання постраждалого від насильства в сім'ї або особи, стосовно якої існує реальна загроза вчинення насильства, за місцем проживання представниками служби дільничних інспекторів міліції, управління або відділу у справах сім'ї та молоді, центру соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді відповідної місцевої держадміністрації, а у разі отримання зазначеної інформації стосовно неповнолітнього – із залученням представників органу опіки та піклування, кримінальної міліції у справах дітей органу внутрішніх справ і служби у справах дітей.

11. Управління або відділ у справах сім'ї та молоді відповідної місцевої держадміністрації організовує надання постраждалим від насильства в сім'ї та членам сім'ї, стосовно яких існує реальна його загроза, психологічних, юридичних, соціально-педагогічних, соціально-медичних, інформаційних та інших послуг, якими вони можуть скористатися через мережу центрів соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді та їх спеціалізованих служб, а у разі потреби направляють їх до спеціалізованих установ для постраждалих від насильства в сім'ї (кризові центри, притулки, центри медико-соціальної реабілітації).

12. Відомості про особисте життя та інша інформація, що міститься у заяві, не підлягають розголошенню.

МІНІСТЕРСТВО УКРАЇНИ У СПРАВАХ
СІМ'Ї, МОЛОДІ ТА СПОРТУ

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ
СПРАВ УКРАЇНИ

НАКАЗ № 3131/386

«07» 09 2009

м. Київ

Про затвердження Інструкції щодо порядку взаємодії управлінь (відділів) у справах сім'ї, молоді та спорту, служб у справах дітей, центрів соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді та відповідних підрозділів органів внутрішніх справ з питань здійснення заходів з попередження насильства в сім'ї

Відповідно до Закону України «Про попередження насильства в сім'ї» від 15.10.2001 № 2789-III та з метою забезпечення взаємодії органів і установ, на які покладається здійснення заходів з попередження насильства в сім'ї

НАКАЗУЄМО:

1. Затвердити Інструкцію щодо порядку взаємодії управлінь (відділів) у справах сім'ї, молоді та спорту, служб у справах дітей, центрів соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді та відповідних підрозділів органів внутрішніх справ з питань здійснення заходів з попередження насильства в сім'ї» (далі – Інструкція), що додається.

2. Міністерству у справах молоді, сім'ї та гендерної політики Автономної Республіки Крим, управлінням (відділам) у справах сім'ї, молоді та спорту, службам у справах дітей обласних, Київської та Севастопольської міських державних адміністрацій; Республіканському Автономної Республіки Крим, обласним, Київському та Севастопольському міським центрам соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, ГУМВС України в Автономній Республіці Крим, м. Києві та Київській області, УМВС України в областях та м. Севастополі забезпечити неухильне виконання зазначеної Інструкції.

3. Визнати таким, що втратив чинність, наказ Міністерства України у справах сім'ї, дітей та молоді і Міністерства внутрішніх справ України від 09.03.2004 № 3/235 «Про затвердження Інструкції щодо порядку взаємодії управлінь (відділів) у справах сім'ї та молоді, служб у справах неповнолітніх, центрів соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді та органів внутрішніх справ з питань здійснення заходів з попередження насильства в сім'ї», зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 30.03.2004 за № 399/8998.

4. Контроль за виконанням наказу покласти на заступника Міністра України у справах сім'ї, молоді та спорту Кондратюк Т.В. та заступників Міністра внутрішніх справ України Савченка О.І. та Євдокимова В.М.

5. Наказ набуває чинності через 10 днів після його державної реєстрації.

Міністр України у справах
сім'ї, молоді та спорту

Ю.О. Павленко

Міністр внутрішніх справ
України

Ю.В. Луценко

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ Міністерства України у
справах сім'ї, молоді та спорту,
Міністерства внутрішніх справ України
_07__09__2009 №_3131/386_

Інструкція щодо порядку взаємодії управлінь (відділів) у справах сім'ї, молоді та спорту, служб у справах дітей, центрів соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді та відповідних підрозділів органів внутрішніх справ з питань здійснення заходів з попередження насильства в сім'ї

І. Загальні положення

1.1. Ця Інструкція визначає порядок здійснення управліннями (відділами) у справах сім'ї, молоді та спорту, службами у справах дітей, центрами соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді та відповідними підрозділами органів внутрішніх справ заходів щодо попередження насильства в сім'ї і механізм їх взаємодії при здійсненні таких заходів.

1.2. У своїй діяльності щодо попередження насильства в сім'ї управління (відділи) у справах сім'ї, молоді та спорту, служби у справах дітей, центри соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді та органи внутрішніх справ керуються Конституцією України, Законами України «Про попередження насильства в сім'ї», «Про міліцію», «Про охорону дитинства», «Про органи і служби у справах дітей та спеціальні установи для дітей», «Про соціальну роботу з сім'ями, дітьми та молоддю», Сімейним кодексом України, постановою Кабінету Міністрів України від 26.04.2003 № 616 «Про затвердження Порядку розгляду заяв та повідомлень про вчинення насильства в сім'ї або реальну його загрозу», наказом Державного комітету України у справах сім'ї та молоді, Міністерства внутрішніх справ України, Міністерства освіти і науки України, Міністерства охорони здоров'я України від 16.01.2004 № 5/34/24/11 «Про затвердження Порядку розгляду звернень та повідомлень з приводу жорстокого поводження з дітьми або реальної загрози його вчинення», зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 22.01.2004 за № 99/8698, наказом Міністерства України у справах сім'ї, молоді та спорту, Міністерства охорони здоров'я України, Міністерства освіти і науки України, Міністерства праці та соціальної політики України, Міністерства транспорту та зв'язку України, Міністерства внутрішніх справ України та Державного департаменту України з питань виконання покарань від 14.06.2006 №1983/388/452/221/556/596/106 «Про затвердження Порядку взаємодії суб'єктів соціальної роботи із сім'ями, які

опинилися у складних життєвих обставинах», зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 12.07.2006 за № 824/12698, іншими нормативно-правовими актами та цією Інструкцією.

Насильство в сім'ї – будь-які умисні дії фізичного, сексуального, психологічного чи економічного спрямування одного члена сім'ї по відношенню до іншого члена сім'ї, якщо ці дії порушують конституційні права і свободи члена сім'ї як людини та громадянина і наносить йому моральну шкоду, шкоду його фізичному чи психічному здоров'ю.

Фізичне насильство в сім'ї – умисне нанесення одним членом сім'ї іншому члену сім'ї побоїв, тілесних ушкоджень, що може призвести або призвело до смерті постраждалого, порушення фізичного чи психічного здоров'я, нанесення шкоди його честі і гідності.

Сексуальне насильство в сім'ї – протиправне посягання одного члена сім'ї на статеву недоторканість іншого члена сім'ї, а також дії сексуального характеру по відношенню до неповнолітнього члена сім'ї.

Психологічне насильство в сім'ї – насильство, пов'язане з дією одного члена сім'ї на психіку іншого члена сім'ї шляхом словесних образ або погроз, переслідування, залякування, якими навмисно спричиняється емоційна невпевненість, нездатність захистити себе та може завдаватися або завдається шкода психічному здоров'ю.

Економічне насильство в сім'ї – умисне позбавлення одним членом сім'ї іншого члена сім'ї житла, їжі, одягу та іншого майна чи коштів, на які постраждалий має передбачене законом право, що може призвести до його смерті, викликати порушення фізичного чи психічного здоров'я.

Попередження насильства в сім'ї – система соціальних і спеціальних заходів, спрямованих на усунення причин і умов, які сприяють вчиненню насильства в сім'ї, припинення насильства в сім'ї, яке готується або вже почалося, притягнення до відповідальності осіб, винних у вчиненні насильства в сім'ї, а також медико-соціальна реабілітація жертв насильства в сім'ї.

Реальна загроза вчинення насильства в сім'ї – погроза вчинення одним членом сім'ї стосовно іншого члена сім'ї умисних дій фізичного, сексуального, психологічного чи економічного спрямування, якщо ці дії порушують конституційні права і свободи члена сім'ї як людини та громадянина і наносить йому моральну шкоду, шкоду його фізичному та психічному здоров'ю, якщо є реальні підстави очікувати її виконання.

Жертва насильства в сім'ї – член сім'ї, який постраждав від фізичного, сексуального, психологічного чи економічного насильства з боку іншого члена сім'ї.

Члени сім'ї – особи, які перебувають у шлюбі; проживають однією сім'єю, але не перебувають у шлюбі між собою; їхні діти; особи, які перебувають під опікою чи піклуванням; є родичами прямої або непрямої лінії споріднення за умови спільного проживання.

Корекційна програма – програма, спрямована на формування гуманістичних цінностей та ненасильницької моделі поведінки в сім'ї особи, яка вчинила насильство.

II. Повноваження щодо попередження насильства в сім'ї

2.1. Управління (відділи) у справах сім'ї, молоді та спорту:

координують дії служб у справах дітей, центрів соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді та органів внутрішніх справ з питань попередження насильства в сім'ї;

направляють жертв насильства в сім'ї та членів сім'ї, стосовно яких існує реальна загроза його вчинення, до спеціалізованих установ для постраждалих від насильства в сім'ї;

здійснюють контроль за організацією і діяльністю спеціалізованих установ для жертв насильства в сім'ї;

для організації надання необхідної допомоги членам сім'ї, де вчинено насильство або стосовно яких існує реальна загроза його вчинення, ведуть облік даних про організації, установи та заклади, які працюють за напрямом попередження насильства в сім'ї, та послуги, які ними надаються;

співпрацюють з громадськими організаціями, об'єднаннями громадян щодо попередження насильства в сім'ї;

інформують громадськість про організації, установи та органи, які надають допомогу членам сім'ї, де вчинено насильство або існує реальна загроза його вчинення;

організують проведення семінарів, «круглих столів», конференцій та інших заходів з питань попередження насильства в сім'ї;

організують надання психологічних, юридичних, соціально-педагогічних, інформаційних та інших послуг членам сім'ї, в якій було вчинено насильство або існує реальна загроза його вчинення;

ініціюють винесення питання щодо проведення подальшої роботи з сім'єю, в якій вчинено насильство, на засідання дорадчого органу відповідно до наказу Міністерства молоді та спорту, МОЗ, МОН, Мінпраці, Мінтрансзв'язку, МВС та Державного департаменту України з питань виконання покарань від 14.06.2006 № 1983/388/452/221/556/596/106 «Про затвердження Порядку взаємодії суб'єктів соціальної роботи з сім'ями, які опинилися у складних життєвих обставинах», зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 12.07.2006 за №824/12698.

2.2. Для збору даних про випадки насильства в сім'ї управління (відділи) у справах сім'ї, молоді та спорту Автономної Республіки Крим, обласних, Київської та Севастопольської міських державних адміністрацій шокварталу узагальнюють інформацію, яка надходить від управлінь (відділів) у справах сім'ї, молоді та спорту районних (міських) державних адміністрацій, та надсилають її до Міністерства України у справах сім'ї, молоді та спорту.

Управління (відділи) у справах сім'ї, молоді та спорту районних (міських) державних адміністрацій шокварталу узагальнюють інформацію, яка надходить від центрів соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, служб у справах дітей, органів внутрішніх справ, згідно з додатком 1.

За наслідками узагальненої інформації управління (відділи) у справах сім'ї, молоді та спорту визначають потребу регіону у створенні спеціалізованих установ для осіб, які вчинили насильство в сім'ї, та жертв насильства та вносять відповідні пропозиції на розгляд місцевих органів державної влади та органів місцевого самоврядування.

2.3. Управління (відділи) у справах сім'ї, молоді та спорту районних (міських) державних адміністрацій приймають та розглядають заяви та повідомлення про вчинення насильства в сім'ї або реальну загрозу його вчинення (далі – заяви та повідомлення) відповідно до Порядку розгляду заяв та повідомлень про вчинення насильства в сім'ї або реальну його загрозу, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 26.04.2003 № 616.

Заяви та повідомлення реєструються у журналі обліку заяв та повідомлень про вчинення насильства в сім'ї або реальну загрозу його вчинення, згідно з додатком 2.

Заяви та повідомлення після їх реєстрації направляються до територіального органу внутрішніх справ.

Копії заяв та повідомлень залишаються в управлінні (відділі) у справах сім'ї, молоді та спорту для відстеження результатів подальшої роботи та вжитих заходів.

Усна заява та повідомлення записується посадовою особою управління (відділу) у справах сім'ї, молоді та спорту, про що складається відповідний акт отримання усної заяви та повідомлення про вчинення насильства в сім'ї або реальну загрозу його вчинення, згідно з додатком 3.

Акт реєструється у журналі обліку заяв та повідомлень про вчинення насильства в сім'ї та направляється до відповідного органу внутрішніх справ.

Копія акта залишається в управлінні (відділі) у справах сім'ї, молоді та спорту.

Під час розгляду заяв та повідомлень відвідання постраждалого від насильства в сім'ї або особи, стосовно якої існує реальна загроза його вчинення, здійснюється за місцем проживання відповідно до пункту 10 Порядку розгляду заяв та повідомлень про вчинення насильства в сім'ї або реальну його загрозу, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 26.04.2003 № 616, про що складається акт з'ясування обставин вчинення насильства в сім'ї або реальної загрози його вчинення, згідно з додатком 4.

Оригінал акта зберігається в управлінні (відділі) у справах сім'ї, молоді та спорту. Копії акта надаються (надсилаються) представникам органів виконавчої влади, які брали участь у відвіданні.

2.4. За направленням органів внутрішніх справ управління (відділи) у справах сім'ї, молоді та спорту організують та забезпечують проходження особами, які вчинили насильство в сім'ї, реабілітаційних заходів (корекційних програм), які проводяться спеціалістами, які пройшли відповідне навчання щодо роботи з особами, які вчинили насильство в сім'ї, зокрема:

організують навчання фахівців, які проводять корекційні програми з особами, які вчиняють насильство в сім'ї;

забезпечують фахівців, які проводять корекційні програми з особами, які вчиняють насильство в сім'ї, методичними рекомендаціями щодо впровадження та реалізації цих програм.

До проведення корекційних програм з особами, які вчиняють насильство в сім'ї, можуть залучатися суб'єкти, що надають соціальні послуги сім'ям, які опинилися у складних життєвих обставинах.

У разі неявки особи, яка отримала направлення для проходження реабілітаційних заходів (корекційних програм), або ухилення від їх проходження без поважних причин управління (відділи) у справах сім'ї, молоді та спорту контролюють надання протягом трьох робочих днів спеціалістами, які здійснюють реабілітаційні заходи (корекційні програми), письмового повідомлення про непроходження корекційної програми, згідно з додатком 5 до органу внутрішніх справ, який видав направлення.

2.5. Служби у справах дітей:

ведуть облік дітей, які опинилися в складних життєвих обставинах, у тому числі стосовно яких вчинено насильство в сім'ї або існує реальна загроза його вчинення;

уразивиникнення безпосередньої загрози життю чи здоров'ю дитини вживають заходів відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 24.09.2008 № 866 «Питання діяльності органів опіки та піклування, пов'язаної із захистом прав дитини»;

здійснюють прийом інформації про вчинення насильства в сім'ї або реальну загрозу його вчинення, а також про випадки жорстокого поводження з дітьми або реальної загрози його вчинення та в межах своїх повноважень вживають заходів щодо захисту прав дитини;

порушують питання перед відповідними органами про притягнення до відповідальності фізичних та юридичних осіб, які допустили порушення прав, свобод і законних інтересів дітей;

представляють інтереси дітей у судах;

протягом трьох днів з дня отримання інформації про випадки вчинення насильства в сім'ї стосовно дитини або реальної загрози його вчинення повідомляють відповідне управління (відділ) у справах сім'ї, молоді та спорту та органи внутрішніх справ для вжиття відповідних заходів;

щокварталу, в межах своїх повноважень, надають відповідним управлінням (відділам) у справах сім'ї, молоді та спорту інформацію про вчинення насильства в сім'ї або реальну загрозу його вчинення, згідно з додатком 1.

2.6. Центри соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді:

приймають інформацію про випадки вчинення насильства в сім'ї або реальної загрози його вчинення;

забезпечують надання особам, які постраждали від насильства в сім'ї, психологічної, соціально-педагогічної, соціально-економічної, інформаційної, соціально-медичної та юридичної допомоги;

здійснюють соціальне інспектування сімей, де мають місце випадки вчинення насильства в сім'ї або в яких існує реальна загроза його вчинення, відповідно до Порядку здійснення соціального інспектування центрами соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді сімей та осіб, які опинилися у складних життєвих обставинах, затвердженого наказом Міністерства України у справах сім'ї, молоді та спорту від 31.03.2008 № 1278, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 31.05.2008 за № 486/15177;

здійснюють соціальний супровід сімей, де мають місце випадки вчинення насильства в сім'ї або в яких існує реальна загроза його вчинення, відповідно до Порядку здійснення соціального супроводу центрами соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді сімей та осіб, які опинилися у складних життєвих обставинах, затвердженого наказом Міністерства України у справах сім'ї, молоді та спорту від 25.04.2008 № 1795, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 29.05.2008 за № 471/15162;

забезпечують здійснення закладами соціального обслуговування заходів, спрямованих на відновлення соціальних функцій, морального, психічного та фізичного стану членів сім'ї, стосовно яких вчинено насильство в сім'ї або існує реальна загроза його вчинення;

протягом трьох днів з дня отримання інформації про випадки вчинення насильства в сім'ї або реальної загрози його вчинення повідомляють відповідне управління (відділ) у справах сім'ї, молоді та спорту, а у випадку вчинення насильства стосовно дитини – також службу у справах дітей та органи внутрішніх справ;

щокварталу, в межах своїх повноважень, надають відповідним управлінням (відділам) у справах сім'ї, молоді та спорту інформацію про вчинення насильства в сім'ї або реальну загрозу його вчинення за формою, наведеною у додатку 1 до цієї Інструкції.

2.7. Органи внутрішніх справ:

проводять роз'яснювальну роботу в сім'ях, в яких вчинено насильство в сім'ї або існує реальна загроза його вчинення, повідомляють членів сім'ї про права, заходи та послуги, якими вони можуть скористатися, та передбачену законодавством відповідальність;

приймають та розглядають заяви та повідомлення відповідно до Порядку розгляду заяв та повідомлень про вчинення насильства в сім'ї або реальну його загрозу, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 26.04.2003 № 616, та нормативно-правових актів Міністерства внутрішніх справ України;

інформують протягом трьох днів про отримання заяви чи повідомлення відповідне управління (відділ) у справах сім'ї, молоді та спорту, а у випадках, коли заява та

повідомлення стосується неповнолітнього або недієздатного члена сім'ї – службу у справах дітей та орган опіки і піклування, згідно з додатком 6.

отримавши заяву чи повідомлення або іншу інформацію про вчинення насильства в сім'ї, вживають передбачених чинним законодавством заходів щодо припинення насильства. У разі необхідності надання потерпілому або правопорушнику першої медичної допомоги викликають бригаду швидкої медичної допомоги;

при безпосередній загрозі життю та здоров'ю дитини або інших членів сім'ї, які постраждали від насильства в сім'ї, вживають заходів щодо ліквідації цієї загрози та надають необхідну допомогу у направленні до спеціалізованих установ для жертв насильства в сім'ї;

у разі встановлення в діях особи, яка вчинила насильство в сім'ї, ознак злочину, приймають рішення відповідно до Кримінально-процесуального кодексу України, а у випадку встановлення ознак адміністративного правопорушення – відповідно до Кодексу України про адміністративні правопорушення;

щокварталу, у межах своїх повноважень, надають відповідним управлінням (відділам) у справах сім'ї, молоді та спорту інформацію, згідно з додатком 1.

2.8. Управління (відділи) у справах сім'ї, молоді та спорту, центри соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, служби у справах дітей та органи внутрішніх справ, у межах своїх повноважень:

надають консультації з питань попередження насильства в сім'ї громадянам, підприємствам, установам і організаціям, органам виконавчої влади та місцевого самоврядування;

беруть участь у проведенні семінарів, «круглих столів», конференцій та інших заходів з питань попередження насильства в сім'ї;

виявляють причини та умови, що сприяють проявам насильства в сім'ї, вживають заходів щодо їх усунення;

вносять до місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування подання з питань попередження насильства в сім'ї;

здійснюють інші повноваження щодо попередження насильства в сім'ї, передбачені чинним законодавством.

III. Здійснення спеціальних заходів з попередження насильства в сім'ї

3.1. Працівниками служби дільничних інспекторів міліції або кримінальної міліції у справах дітей члену сім'ї, який вчинив насильство в сім'ї, виноситься офіційне попередження про неприпустимість вчинення насильства в сім'ї, згідно з додатком 7, про що його повідомляють під розписку.

Офіційне попередження про неприпустимість вчинення насильства в сім'ї може бути винесено осудній особі, яка на момент його винесення досягла 16-річного віку.

Підставами для винесення офіційного попередження про неприпустимість вчинення насильства в сім'ї є:

заява про допомогу жертви насильства в сім'ї або члена сім'ї, стосовно якого існує реальна загроза вчинення насильства в сім'ї;

висловлене жертвою насильства в сім'ї або членом сім'ї, стосовно якого існує реальна загроза вчинення насильства в сім'ї, бажання щодо вжиття заходів з попередження насильства в сім'ї у разі, якщо повідомлення або заява надійшли не від нього особисто;

отримання повідомлення про застосування насильства в сім'ї або реальної загрози його вчинення стосовно неповнолітнього чи недієздатного члена сім'ї;

отримання інформації про вчинення насильства в сім'ї або реальну загрозу його вчинення (звернення громадян, організацій, підприємств, навчальних закладів тощо);

3.2. Члена сім'ї, якому було винесено офіційне попередження про неприпустимість вчинення насильства в сім'ї, служба дільничних інспекторів міліції або кримінальна міліція у справах дітей беруть на профілактичний облік та знімають цих осіб з профільного обліку відповідно до Закону України «Про попередження насильства в сім'ї» та Положення про службу дільничних інспекторів міліції в системі Міністерства внутрішніх справ України, затвердженого наказом МВС від 20.10.2003 № 1212, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 11.11.2003 за № 1031/8352.

Працівниками кримінальної міліції у справах дітей профілактичні справи заводяться у випадках, коли особа, що вчинила насильство в сім'ї, не досягла 18-річного віку.

3.3. У разі вчинення особою насильства в сім'ї, після отримання нею офіційного попередження про неприпустимість вчинення насильства в сім'ї, служба дільничних інспекторів міліції або кримінальна міліція у справах дітей видає цій особі під розписку (додаток 8) направлення на проходження корекційної програми (додаток 9) та в триденний строк надсилають до відповідного кризового центру повідомлення про направлення особи на проходження корекційної програми (додаток 10).

3.4. Особі, яка вчинила насильство в сім'ї, після отримання офіційного попередження про неприпустимість вчинення насильства в сім'ї дільничним інспектором міліції або працівником кримінальної міліції у справах дітей за погодженням з начальником відповідного органу внутрішніх справ і прокурором може бути винесений захисний припис (додаток 11).

На погодження захисного припису начальнику відповідного органу внутрішніх справ та прокурору подаються офіційне попередження про неприпустимість вчинення насильства в сім'ї, заява та повідомлення (інформація) про вчинення насильства в сім'ї або реальну загрозу його вчинення та інші матеріали, які характеризують особу, яка вчинила насильство в сім'ї.

Захисний припис не підлягає погодженню у разі наявності в діях особи, яка вчинила насильство в сім'ї, ознак злочину.

Захисний припис може бути винесений осудній особі, яка на момент його винесення досягла 16 – річного віку.

Захисним приписом особі, стосовно якої він винесений, може бути заборонено чинити певну дію (дії) по відношенню до жертви насильства в сім'ї, а саме:

чинити конкретні акти насильства в сім'ї;

отримувати інформацію про місце перебування жертви насильства в сім'ї;

розшукувати жертву насильства в сім'ї, якщо жертва насильства в сім'ї за власним бажанням перебуває у місці, що невідоме особі, яка вчинила насильство в сім'ї;

відвідувати жертву насильства в сім'ї, якщо вона тимчасово перебуває не за місцем спільного проживання членів сім'ї;

вести телефонні переговори з жертвою насильства в сім'ї.

3.5. Офіційні попередження про неприпустимість вчинення насильства в сім'ї та захисні приписи виносяться працівниками служби дільничних інспекторів міліції або кримінальної міліції у справах дітей за місцем проживання особи, яка вчинила насильство в сім'ї.

Про відмову особи від підписання цих документів у них робиться відповідний запис.

Директор
Департаменту сімейної
та ґендерної політики _____

Е.Б. Ламах

Начальник Департаменту
громадської безпеки
МВС України _____

В.І. Масєвський

до Інструкції щодо порядку взаємодії управлінь (відділів) у справах сім'ї, молоді та спорту, служб у справах дітей, центрів соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді та відповідних підрозділів органів внутрішніх справ з питань здійснення заходів з попередження насильства в сім'ї

Інформація _____												
_____ 20__ року												
Кількість звернень щодо насильства в сім'ї, які надійшли протягом звітного періоду	з них надійшли від			Кількість осіб, направлених на корекційні програми	з них		Кількість осіб, які пройшли корекційні програми	Кількість винесених офіційних попереджень	Кількість винесених захисних приписів	Кількість осіб, які перебувають на обліку з приводу вчинення насильства в сім'ї	з них	
	дітей	жінок	чоловіків		жінок	чоловіків					у службі дільничних інспекторів міліції	жінок
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13

Примітка. Інформація подається за I квартал, I півріччя, 9 місяців та за рік до управління (відділу) у справах сім'ї, молоді та спорту - до 5 числа місяця, наступного за звітним періодом, до Мінсім'ямолодьспорту - до 10 числа місяця, наступного за звітним періодом;

про здійснення заходів щодо попередження насильства в сім'ї за

з них			у кримінальній міліції у справах дітей	Кількість сімей, занесених до Банку даних сімей, які опинилися у складних життєвих обставинах (з приводу насильства в сім'ї)	З них кількість сімей, охоплених соціальним супроводом протягом звітного періоду	Кількість осіб, охоплених соціальними послугами (з приводу насильства в сім'ї)	Кількість сімей, направлених до центру соціально-психологічної допомоги	Кількість дітей, які перебувають на обліку з приводу насильства чи жорстокого поводження з ними	Кількість здійснених заходів з приводу захисту прав дитини від насильства в сім'ї	Кошти, витрачені на реалізацію заходів з питань попередження насильства в сім'ї (грн)
дітей	жінок	чоловіків								
14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	

у графах 5-7 та 9-16 інформація надається органами внутрішніх справ (інформація від служби дільничних інспекторів міліції та від кримінальної міліції у справах дітей подається окремо);

у графі 8 інформація надається спеціалістами, які проводять корекційні програми;

у графах 17-20 інформація надається центрами соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді;

у графах 21 та 22 інформація надається службами у справах дітей.

Додаток 2

до Інструкції щодо порядку взаємодії управлінь (відділів) у справах сім'ї, молоді та спорту, служб у справах дітей, центрів соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді та відповідних підрозділів органів внутрішніх справ з питань здійснення заходів з попередження насильства в сім'ї

ЖУРНАЛ ОБЛІКУ

заяв та повідомлень про вчинення насильства в сім'ї або реальну загрозу його вчинення

№ з/п	Дата отримання заяви (повідомлення)	Прізвище, ім'я, по батькові особи, щодо якої вчинено насильство в сім'ї або існує реальна загроза його вчинення	Прізвище, ім'я, по батькові особи, яка вчинила насильство в сім'ї	Місце проживання	Наявність у сім'ї неповнолітніх дітей (зазначити прізвище, ім'я та рік народження дитини)	Стислий зміст заяви чи повідомлення	Вжиті заходи	Дата складання акта з'ясування обставин вчинення насильства в сім'ї або реальної загрози його вчинення
1	2	3	4	5	6	7	8	9

Примітка. У графі 8 зазначаються всі суб'єкти, задіяні до вирішення проблеми, та конкретні заходи, які кожним із них здійснювались.

Додаток 3

до Інструкції щодо порядку взаємодії управлінь (відділів) у справах сім'ї, молоді та спорту, служб у справах дітей, центрів соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді та відповідних підрозділів органів внутрішніх справ з питань здійснення заходів з попередження насильства в сім'ї

АКТ

отримання усної заяви та повідомлення про вчинення насильства в сім'ї або реальну загрозу його вчинення

Дата _____

Акт склав _____

(П.І.Б., посада відповідальної особи)

_____

(П.І.Б., дата народження, місце проживання заявника)

заявляє, що «___» _____ 20___ року в її (його) сім'ї

_____

(П.І.Б., дата народження, адреса реєстрації та фактичного місця проживання)

за адресою _____

стосовно _____

_____

(П.І.Б. та дата народження потерпілих)

_____

було вчинено насильство в сім'ї/існує реальна загроза вчинення насильства в сім'ї. (необхідне підкреслити)

Стосовно потерпілої (го, их) правопорушником було вчинено насильство:

фізичне: *побиття, удари, опіки, інше* _____

(необхідне підкреслити)

(вказати)

психологічне: *погрози, образи, залякування, інше* _____
(необхідне підкреслити) (зазначити)

сексуальне: *примушування до статевого зв'язку, зґвалтування, розбещення неповнолітніх, інше* _____
(необхідне підкреслити) (зазначити)

економічне: *позбавлення грошей, житла, їжі, інше* _____
(необхідне підкреслити) (зазначити)

Наявність видимих тілесних ушкоджень: *синці, подряпини, інше* _____
(необхідне підкреслити)

(зазначити)

Потерпіла (ий, і) потребує(ють) допомоги: *психологічної, юридичної, медико-соціальної, профілактичної роботи з правопорушником, допомоги соціального працівника, реабілітації, інше* _____
(необхідне підкреслити) (зазначити)

Вжиті заходи: *направлена інформація до органів внутрішніх справ, надано медичну, психологічну, юридичну допомогу, направлено до центру медико-соціальної реабілітації, кризового центру, центру соціально-психологічної допомоги, центру соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, інше* _____
(необхідне підкреслити) (зазначити)

Додаток: *письмова заява, пояснення, інше* _____
(необхідне підкреслити) (зазначити)

на ___ арк. в _____ прим.

Підпис заявниці(ка) _____

Підпис посадової особи _____ «___» _____ 20__ року.

Додаток 4
до Інструкції щодо порядку взаємодії управлінь (відділів) у справах сім'ї, молоді та спорту, служб у справах дітей, центрів соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді та відповідних підрозділів органів внутрішніх справ з питань здійснення заходів з попередження насильства в сім'ї

АКТ

з'ясування обставин вчинення насильства в сім'ї або реальної загрози його вчинення

« ___ » _____ 20__ року

(зазначити прізвище та ініціали потерпілого (их) від насильства в сім'ї)

Місце проживання _____
Тел. _____

Комісія у складі:

1. _____

(П.І.Б, місце роботи, посада)

2. _____

(П.І.Б, місце роботи, посада)

3. _____

(П.І.Б, місце роботи, посада)

відвідала сім'ю з метою з'ясування обставин вчинення насильства в сім'ї або реальної загрози його вчинення, за наслідками якого склала цей акт.

Комісією виявлено, що сім'я _____
складається з _____ осіб, а саме:

Мати: _____
(П.І.Б.) (дата народження)

Батько: _____
(П.І.Б.) (дата народження)

Діти: _____
(П.І.Б.) (дата народження)

_____
(П.І.Б.) (дата народження)

_____	(П.І.Б.)	_____	(дата народження)
_____	(П.І.Б.)	_____	(дата народження)
_____	(П.І.Б.)	_____	(дата народження)
_____	(П.І.Б.)	_____	(дата народження)

Інші особи, які проживають разом (родинні зв'язки):

Баба: _____

_____	(П.І.Б.)	_____	(дата народження)
-------	----------	-------	-------------------

Дід: _____

_____	(П.І.Б.)	_____	(дата народження)
-------	----------	-------	-------------------

Інші _____

_____	(П.І.Б.)	_____	(дата народження)
_____	(П.І.Б.)	_____	(дата народження)
_____	(П.І.Б.)	_____	(дата народження)

Сім'я проживає: у власному, найманому будинку, у будинку батьків, родичів, друзів, у гуртожитку, інше _____

(необхідне підкреслити) (зазначити)

Характеристика приміщення: _____

_____

_____

Власник житла _____

(П.І.Б.)

Додаткова інформація про сім'ю:

Повна сім'я (багатодітна сім'я; сім'я усиновлювачів; сім'я опікунів/піклувальників; неповнолітні батьки; позашлюбна дитина/дитина від іншого шлюбу; жінка, я якою проживає чоловік, не є біологічною матір'ю дитини; повернення дитини/одного з батьків з місць позбавлення волі) інше _____

(необхідне підкреслити) (зазначити)

Неповна сім'я (багатодітна сім'я; сім'я усиновлювача; сім'я опікуна/ піклувальника; батьки розлучені, але проживають разом; неповнолітні батько/матір; перебування одного з батьків у місцях позбавлення волі; батьки не розлучені, але проживають окремо; місцезнаходження одного з батьків невідоме, інше) _____

(необхідне підкреслити)

(вказати)

Загальний аналіз ситуації, що спричинила факти прояву насильства в сім'ї: _____

Вжиті заходи щодо припинення насильства та надання допомоги членам сім'ї, які постраждали від насильства: _____

Висновки щодо необхідності здійснення подальшої роботи: _____

Ставлення членів сім'ї до співпраці з відповідними органами та установами, на які покладається здійснення заходів з попередження насильства в сім'ї: _____

Підпис одного з членів сім'ї _____ (П.І.Б)

Підписи членів комісії: _____ (П.І.Б)

_____ (П.І.Б)

_____ (П.І.Б)

М.П.

(районного управління (відділу) у справах сім'ї, молоді та спорту)

Начальник управління (відділу)

у справах сім'ї, молоді та спорту _____

(підпис)

(П.І.Б)

Додаток 5
до Інструкції щодо порядку взаємодії управлінь
(відділів) у справах сім'ї, молоді та спорту,
служб у справах дітей, центрів соціальних
служб для сім'ї, дітей та молоді та відповідних
підрозділів органів внутрішніх справ з питань
здійснення заходів з попередження насильства
в сім'ї

Адреса органу внутрішніх справ,
який видав направлення

ПОВІДОМЛЕННЯ ПРО НЕПРОХОДЖЕННЯ КОРЕКЦІЙНОЇ ПРОГРАМИ

Повідомляємо, що направлений/а вами для проходження корекційної
програми _____

(П.І.Б., число, дата народження; місце проживання)

у назначений термін не з'явився(лась) / не пройшов(ла) її в повному
обсязі. _____
(потрібне підкреслити)

« ____ » _____ 20__ року

_____
(підпис, посада, П.І.Б. особи,
яка надіслала повідомлення)

Додаток 6

до Інструкції щодо порядку взаємодії управлінь (відділів) у справах сім'ї, молоді та спорту, служб у справах дітей, центрів соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді та відповідних підрозділів органів внутрішніх справ з питань здійснення заходів з попередження насильства в сім'ї

СПЕЦІАЛЬНА КАРТКА ОБЛІКУ ФАКТУ ВЧИНЕННЯ НАСИЛЬСТВА В СІМ'Ї

Дата і час скоєння насильства в сім'ї _____

Адреса _____

Потерпіла(ий) _____

(П.І.Б., дата народження, місце проживання, родинний зв'язок з правопорушником)

Правопорушник(и) _____

(П.І.Б., дата народження, місце проживання, місце роботи, посада, судимість (стаття КК))

Наявність тілесних ушкоджень: у потерпілої(го): **так/ні**; *синці, подряпини, кровотеча, опіки, переломи* (підкреслити), інше (вказати) _____;

у правопорушника: **так/ні**; *синці, подряпини, кровотеча, опіки, переломи* (підкреслити), інше (вказати) _____.

Заява потерпілої(го): письмова, усна, дата, № картки оперативного заповнення, не надійшла, направлення на судово-медичну експертизу №

(необхідне підкреслити)

Присутність неповнолітніх дітей при конфлікті: **так/ні**

(ім'я, рік народження дитини, № школи, клас)

Психічний стан дитини/дітей: *плач, переляк* (підкреслити), інше (вказати)

Ознаки алкогольного сп'яніння:

у потерпілої(го): так/ні

у правопорушника: так/ні

Поводження особи, яка вчинила насильство в сім'ї, при втручанні:
агресія, опір міліції, спокійне, інше (вказати) _____

Заходи впливу на особу, яка вчинила насильство в сім'ї:
профбесіда, офіційне попередження, адміністративне стягнення, затримання.

Поставлення особи, яка вчинила насильство в сім'ї, на облік в органах внутрішніх справ: категорія обліку _____, дата _____, № проф. справи _____, П.І.Б. дільничного інспектора міліції, який проводить профроботу _____.

Прийняте за матеріалом рішення: направлений до суду, № кримінальної справи/ відмовного матеріалу _____, інше (вказати) _____; посада, назва органу внутрішніх справ, П.І.Б. працівника, який перебував на місці події _____.

Примітка. Спеціальна картка обліку факту вчинення насильства в сім'ї зберігається в накопичувальній справі, а її копія у триденний строк направляється до управління (відділу) у справах сім'ї та молоді місцевої держадміністрації, а у випадках вчинення насильства в сім'ї стосовно неповнолітнього чи недієздатного - також у службу у справах дітей та до органу опіки та піклування.

Додаток 7

до Інструкції щодо порядку взаємодії управлінь (відділів) у справах сім'ї, молоді та спорту, служб у справах дітей, центрів соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді та відповідних підрозділів органів внутрішніх справ з питань здійснення заходів з попередження насильства в сім'ї

ОФІЦІЙНЕ ПОПЕРЕДЖЕННЯ

про неприпустимість вчинення насильства в сім'ї

Я, _____,

(прізвище, ім'я та по батькові)

_____ року народження, проживаю за адресою:

_____.

(місце проживання)

У зв'язку з тим, що _____

(короткий зміст вчинення насильства в сім'ї)

_____.

на підставі статті 10 Закону України "Про попередження насильства в сім'ї" отримав офіційне попередження про неприпустимість вчинення насильства в сім'ї.

Мені роз'яснено, що у випадках учинення насильства до членів своєї сім'ї я можу бути притягнутий до кримінальної, адміністративної чи цивільно-правової відповідальності згідно з чинним законодавством.

Підпис особи, яка вчинила насильство в сім'ї _____

_____ 20__ року

Офіційне попередження здійснено _____

(посада, звання, прізвище та підпис працівника, який здійснив попередження)

_____

у присутності _____

(вказати особу, яка була присутня при винесенні попередження)

Додаток 8
до Інструкції щодо порядку взаємодії управлінь
(відділів) у справах сім'ї, молоді та спорту,
служб у справах дітей, центрів соціальних
служб для сім'ї, дітей та молоді та відповідних
підрозділів органів внутрішніх справ з питань
здійснення заходів з попередження насильства
в сім'ї

РОЗПИСКА

Я, _____,
(П.І.Б.)
направлення на проходження корекційної програми отримав(ла)
_____ 20__ року.

Мені роз'яснено, що у разі непроходження корекційної програми
без поважних причин до мене будуть застосовані адміністративні
стягнення згідно зі статтею 173² Кодексу України про адміністративні
правопорушення.

_____
(підпис)

_____
(дата)

Додаток 9

до Інструкції щодо порядку взаємодії управлiнь (вiддiлiв) у справах сiм'ї, молодi та спорту, служб у справах дiтей, центрiв соцiальних служб для сiм'ї, дiтей та молодi та вiдповiдних пiдроздiлiв органiв внутрiшнiх справ з питань здiйснення заходiв з попередження насильства в сiм'ї

Штамп органу внутрiшнiх справ

**НАПРАВЛЕННЯ
НА ПРОХОДЖЕННЯ КОРЕКЦIЙНОЇ ПРОГРАМИ**

(П.І.Б., дата народження, адреса)

видано направлення на проходження корекцiйної програми в

(найменування закладу, адреса)

Для проходження корекцiйної програми необхідно з'явитися до
_____ 20__ року

Графік прийому спеціаліста: понеділок - п'ятниця з 9.00 до 18.00

(П.І.Б., посада особи, яка видала направлення)

Дата видачі направлення _____ 20__ року

(підпис посадової особи, яка видала направлення)

Додаток 10
до Інструкції щодо порядку взаємодії управлінь
(відділів) у справах сім'ї, молоді та спорту,
служб у справах дітей, центрів соціальних
служб для сім'ї, дітей та молоді та відповідних
підрозділів органів внутрішніх справ з питань
здійснення заходів з попередження насильства
в сім'ї

Штамп органу внутрішніх справ

**ПОВІДОМЛЕННЯ ПРО НАПРАВЛЕННЯ ОСОБИ
НА ПРОХОДЖЕННЯ КОРЕКЦІЙНОЇ ПРОГРАМИ**

Для проходження корекційної програми направлено _____
_____ ,

(П.І.Б., дата народження; місце проживання)

який (яка) _____

(зазначити дату, щодо кого та який вид насильства в сім'ї вчинила направлена особа)

_____
_____

Для проходження корекційної програми особі запропоновано
з'явитися _____ 20__ року

_____ 20__ року _____

(П.І.Б. та посада особи,
яка надіслала повідомлення)

Додаток 11

до Інструкції щодо порядку взаємодії управлінь (відділів) у справах сім'ї, молоді та спорту, служб у справах дітей, центрів соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді та відповідних підрозділів органів внутрішніх справ з питань здійснення заходів з попередження насильства в сім'ї

Погоджено
Начальник _____
УМВС України в _____
_____ 20__ року

Погоджено
Прокурор _____ району
_____ області
_____ 20__ року

ЗАХИСНИЙ ПРИПИС

_____ 20__ року _____
(назва населеного пункту)

Я, _____
(посада, звання, прізвище та ініціали працівника, який виніс захисний припис)

на підставі статті 13 Закону України «Про попередження насильства в сім'ї» виніс захисний припис _____

(прізвище, ім'я та по батькові)

_____ року народження, який/яка проживає за адресою: _____

у зв'язку зі скоєнням ним/нею в сім'ї умисних насильницьких дій фізичного, сексуального, психологічного, економічного спрямування (насильства в сім'ї) після отримання офіційного попередження про неприпустимість їх вчинення.

Цим приписом _____

заборонено чинити такі дії (необхідне підкреслити):

чинити конкретні акти насильства в сім'ї;

отримувати інформацію про місцеперебування жертви насильства в сім'ї;

розшукувати жертву насильства в сім'ї, якщо вона за власним бажанням перебуває в місці, що невідоме особі, яка вчинила насильство в сім'ї;

відвідувати жертву насильства в сім'ї, якщо вона тимчасово перебуває не за місцем спільного проживання членів сім'ї;

вести телефонні переговори з жертвою насильства в сім'ї.

Зазначені обмеження діють до _____ 20__ року.

_____ роз'яснено, що в разі

(прізвище, ім'я та по батькові)

порушення ним (нею) вимог захисного припису він/вона буде притягнутий(а) до відповідальності згідно з чинним законодавством.

_____

(підпис посадової особи,
якою винесено захисний припис)

_____ 20__ року

(дата винесення захисного припису)

Підпис особи, якій винесено захисний припис _____

_____ 20__ року

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ

Н А К А З
№ 1212

20.10.2003

Зареєстровано в Міністерстві
юстиції України
11 листопада 2003 р.
за № 1031/8352

**Про затвердження Положення про службу дільничних
інспекторів міліції в системі Міністерства
внутрішніх справ України**

Відповідно до Закону України «Про міліцію» та з метою вдосконалення діяльності дільничних інспекторів міліції, підвищення ефективності їх роботи з профілактики правопорушень та боротьби із злочинністю, створення належних умов для їх роботи, підвищення авторитету серед населення

Н А К А З У Ю:

1. Затвердити Положення про службу дільничних інспекторів міліції в системі Міністерства внутрішніх справ України (додається).

2. Начальникам головних управлінь МВС України в Автономній Республіці Крим, місті Києві та Київській області, управлінню МВС України в областях та місті Севастополі:

2.1. Забезпечити вивчення зазначеного Положення з дільничними інспекторами міліції та особовим складом підрозділів органів внутрішніх справ й організувати роботу згідно з його вимогами.

2.2. Привести штатну чисельність служби дільничних інспекторів міліції міськ-, райорганів внутрішніх справ у відповідність до нормативів навантажень, затверджених наказом МВС України від 16.11.2001 № 1015. З метою створення належних умов для роботи цих працівників забезпечити їх необхідною кількістю службових приміщень, транспортом, засобами зв'язку, спецзасобами та засобами захисту.

2.3. Заборонити використання дільничних інспекторів міліції поза межами закріплених за ними адміністративних дільниць. Встановити, що при проведенні оперативно-розшукових, слідчих і профілактичних заходів дільничні інспектори міліції виконують свої обов'язки тільки на закріплених за ними адміністративних дільницях (зонах).

2.4. Визначити в міськ-, райорганах внутрішніх справ по 1–2 базові адміністративні зони, на яких організувати проведення практичних занять з підвищення професійного рівня дільничних інспекторів міліції, розробку та впровадження в практичну діяльність позитивних форм і методів роботи.

3. Наказ МВС України від 06.01.94 № 19 (зареєстрований у Міністерстві юстиції України 04.02.94 № 19/228) вважати таким, що втратив чинність, а накази від 27.11.96 № 817, від 14.10.99 № 802 скасувати.

4. Контроль за виконанням наказу покласти на заступника Міністра внутрішніх справ України генерал-майора міліції Присяжнюка А.Й. та ДАСМ (Савченко О.І.) МВС України.

Міністр
генерал-лейтенант міліції

М.В.Білоконь

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ МВС України
20.10.2003 № 1212

Зареєстровано в Міністерстві
юстиції України
11 листопада 2003 р.
за № 1031/8352

ПОЛОЖЕННЯ **про службу дільничних інспекторів міліції** **в системі Міністерства внутрішніх справ України** **(ВИТЯГ)**

7. Основні права старшого дільничного (дільничного) інспектора міліції

7.1. Вимагати від громадян і службових осіб припинення злочину або адміністративного правопорушення, а також дій, які перешкоджають здійсненню повноважень міліції, законній діяльності громадян.

7.2. Перевіряти в громадян і посадових осіб документи, що засвідчують їх особу, якщо є достатні підстави підозрювати їх у скоєнні злочину або адміністративного правопорушення.

7.3. Виявляти і вести облік осіб, які підлягають профілактичному впливу, на підставі та в порядку, що встановлені законодавством України.

7.4. Отримувати від громадян і посадових осіб пояснення, відомості, довідки, які необхідні у зв'язку з виконанням службових обов'язків дільничного інспектора.

7.5. Викликати осіб, які систематично вчинюють порушення громадського порядку та інші правопорушення, для їх офіційного попередження щодо неприпустимості протиправної поведінки.

7.6. Доставляти до міськ-, райоргану і затримувати на строк до трьох годин осіб, які вчинили адміністративне правопорушення, з метою його припинення згідно із законодавством України, якщо вичерпані інші заходи впливу.

7.7. Затримувати (у разі відсутності військових патрулів) військовослужбовців, які порушують громадський порядок або вчиняють злочини, і доставляти їх до чергової частини міськ-, райоргану для подальшого передання військовим патрулям, представникам військової комендатури, військових частин або військових комісаріатів.

7.8. Викликати громадян і посадових осіб за справами і матеріалами, які перебувають у його провадженні. У випадках і в порядку, що передбачені кримінально-процесуальним законодавством і законодавством про адміністративні правопорушення, здійснювати приведення громадян і посадових осіб, які без поважних причин ухиляються від явки за викликом.

7.9. Складати протоколи про адміністративні правопорушення та накладати адміністративні стягнення на громадян, які вчинили адміністративні правопорушення відповідно до статті 177 і частин першої та другої статті 178 Кодексу України про адміністративні правопорушення.

7.10. Проводити передбачені кримінально-процесуальним законодавством України дізнання за справами, які перебувають в його провадженні, а також виконання окремих письмових доручень прокурорів, слідчих, органів дізнання, постанов суддів і ухвал судів.

7.11. Вилучати вогнепальну зброю і бойові припаси з підприємств, організацій, установ (крім воєнізованої охорони) у разі порушення правил придбання, зберігання, обліку, використання і перевезення цих предметів, проводити обстеження об'єктів дозвільної системи, вилучати вогнепальну зброю у громадян при скасуванні дозволу на право її зберігання і використання.

7.12. Входити безперешкодно в будь-який час доби:

- а) на територію і в приміщення підприємств, установ і організацій, у тому числі митниці, та оглядати їх з метою припинення злочинів, переслідування осіб, підозрюваних у вчиненні злочину або за умов стихійного лиха;
- б) до житла чи до іншого володіння особи, яка перебуває під адміністративним наглядом, з метою перевірки виконання встановлених судом обмежень.

Забороняється входити на територію і в приміщення посольств, консульств, місії іноземних держав, а також до приміщень іноземних громадян, які користуються дипломатичним імунітетом.

7.13. Затримувати і доставляти до органів внутрішніх справ відповідно до законодавства України осіб, які підозрюються в скоєнні злочину або ухиляються від виконання кримінального покарання чи адміністративного арешту, а також осіб, відносно яких запобіжним заходом обрано взяття під варту.

У разі опору, вчинення протидії вживати заходів до їх подолання, передбачених Законом України «Про міліцію».

7.14. Використовувати безкоштовно транспортні засоби, що належать підприємствам, установам, організаціям і громадянам (крім транспортних засобів дипломатичних, консульських та інших представництв іноземних держав, міжнародних організацій, транспортних засобів спеціального призначення) для проїзду до місця події чи стихійного лиха, доставлення до лікувальних закладів осіб, які потребують невідкладної медичної допомоги, для переслідування правопорушників та доставлення їх до органів внутрішніх справ.

7.15. Виносити офіційні попередження членам сім'ї про неприпустимість учинення насильства в сім'ї, а також захисні приписи у випадках, передбачених чинним законодавством.

Направляти осіб, які вчинили насильство в сім'ї, до кризових центрів для проходження корекційної програми.

7.16. У невідкладних випадках безперешкодно і безкоштовно користуватися засобами зв'язку, що належать підприємствам, установам, організаціям.

7.17. Застосовувати заходи фізичного впливу, спеціальні засоби та вогнепальну зброю в порядку, встановленому Законом України «Про міліцію».

7.18. Підписувати і надсилати:

7.18.1. Запити:

- в інформаційні центри – щодо громадян, які проходять у справах про злочини, а також щодо осіб, стосовно яких здійснюється профілактична робота, з метою перевірки на наявність у них судимості;

- за місцем роботи правопорушників – про видачу на них характеристик, довідок та інших документів, необхідних для перевірки заяв громадян, виконання запитів підприємств, установ і організацій, проведення профілактичної роботи;
- у наркологічні, психоневрологічні диспансери та інші установи органів охорони здоров'я – про перебування громадян на медичному або профілактичному обліку, наявність у них захворювань хронічним алкоголізмом чи наркоманією, їх ставлення до лікування.

7.18.2. Відповіді на запити підприємств, установ, організацій про місцезнаходження осіб, які ухиляються від сплати аліментів.

7.18.3. Повідомлення за місцем роботи осіб, які знаходяться під наглядом міліції, про встановлення щодо них адміністративного нагляду і пропозиції стосовно закріплення за ними шефів-наставників.

7.18.4. Пропозиції щодо створення в трудових колективах, товариських судів, ради громадських пунктів охорони порядку про обговорення антигромадської поведінки осіб, що перебувають на профілактичному обліку, і проведення з ними виховної роботи.

7.18.5. Направлення до органів судово-медичної експертизи на медичне обстеження осіб, яким завдано тілесних ушкоджень, а також запити про ступінь тяжкості цих ушкоджень.

8. Загальні обов'язки дільничного інспектора міліції

8.1. Дільничний інспектор міліції повинен постійно вивчати та аналізувати оперативну ситуацію на адміністративній дільниці.

8.2. Дільничний інспектор міліції повинен знати:

8.2.1. Територію адміністративної дільниці, її особливості, систему доріг, розташування та режим роботи підприємств усіх форм власності, баз складів, інших місць збереження товарно-матеріальних цінностей, а також місця збереження вогнепальної зброї та вибухових матеріалів, аптеки, інші місця збереження наркотичних засобів та психотропних речовин, порядок охорони, місця стоянок автотранспорту, а в сільській місцевості – усі населені пункти, фермерські господарства, лісові масиви, заготівельні та переробні організації.

8.2.2. Населення адміністративної дільниці, характер його зайнятості, етнічний склад, місцеві звичаї, традиції та культуру.

8.2.3. Кількість скоєних на адміністративній дільниці злочинів, класифікацію за видами, способом, місцем та часом вчинення, обставини, які сприяють їх скоєнню, осіб, поведінка яких контролюється працівниками органів внутрішніх справ, прикмети осіб, які підозрюються у скоєнні злочинів, злочинців, викрадених речей та транспортних засобів, які перебувають у розшуку.

8.2.4. Місця концентрації криміногенних осіб.

8.2.5. Сили та засоби, які задіяні для охорони громадського порядку, попередження й розкриття злочинів та правопорушень.

8.2.6. Порядок огляду місця пригоди, виявлення, закріплення та вилучення слідів злочину та інших речових доказів, а також порядок оформлення процесуальних документів.

8.3. Надавати у межах своєї компетенції допомогу громадянам, посадовим особам, підприємствам, установам, організаціям, громадським об'єднанням та працівникам інших підрозділів міськ-, райорганів внутрішніх справ у здійсненні їх законних прав і інтересів.

8.4. Виявляти на території адміністративної дільниці інші порушення, реагування на які не належать до компетенції органів внутрішніх справ, про що інформувати органи державної влади та місцевого самоврядування для вжиття відповідних заходів.

10. Організація проведення індивідуально-профілактичної роботи

10.1. Дільничний інспектор міліції у межах своєї компетенції здійснює контроль і профілактичну роботу з такими категоріями осіб:

- звільненими з місць позбавлення волі, які відбували покарання за умисний злочин і в яких судимість не знято або не погашено у встановленому законом порядку;
- засудженими за вчинення злочинів, виконання вироку щодо яких не пов'язано із позбавленням волі;
- які визнані в установленому порядку хронічними алкоголіками або зловживають спиртними напоями і на ґрунті пияцтва систематично допускають порушення громадського порядку.

На облік, як п'яниці, ставляться хронічні алкоголіки, а також особи, що зловживають спиртними напоями, які притягувалися (стосується обох категорій) до адміністративної відповідальності два і більше разів протягом року за розпивання спиртних напоїв або появу в громадських місцях у п'яному стані, вчинення на ґрунті пияцтва інших порушень громадського порядку;

- членами сім'ї, яким було винесено офіційне попередження про неприпустимість учинення насильства в сім'ї;
- які були визнані в установленому порядку наркоманами, токсикоманами або вживають наркотичні засоби чи психотропні речовини без призначення лікаря;
- психічно хворими, які є суспільно небезпечними і перебувають на спеціальному обліку в закладах охорони здоров'я;
- неповнолітніми правопорушниками, стосовно яких здійснюється профілактична робота підрозділами кримінальної міліції у справах дітей.

10.2. Контролює поведінку за місцем проживання і роботи осіб, що взяті на облік. При цьому особливу увагу звертає на тих, хто неодноразово був судимий або не став на шлях виправлення в місцях позбавлення волі і після звільнення веде антигромадський спосіб життя.

10.3. Вносить пропозиції начальнику міськ-, райоргану про встановлення адміністративного нагляду за раніше судимими, здійснює контроль за дотриманням такими особами правил відповідно до Закону України «Про адміністративний нагляд за особами, звільненими з місць позбавлення волі» та встановлених судом обмежень. Вживає заходів щодо притягнення до адміністративної або кримінальної відповідальності осіб, які порушують встановлені правила адміністративного нагляду.

10.4. Виявляє на адміністративній дільниці осіб, які допускають правопорушення в сім'ях, вживання наркотичних засобів і психотропних речовин без призначення лікаря, психічно хворих, які створюють безпосередню загрозу для себе та оточуючих. Вживає до зазначених осіб своєчасні заходи профілактичного впливу з метою недопущення вчинення ними злочинів та адміністративних правопорушень.

10.5. Встановлює місця збору криміногенного елементу, осіб, які надають приміщення для вживання наркотиків і психотропів, розпиття спиртних напоїв і розпусти, втягування неповнолітніх у злочинну діяльність. Вживає заходів щодо притягнення таких осіб до відповідальності, передбаченої законодавством України.

10.6. З метою своєчасного виявлення осіб, які зловживають спиртними напоями, вчиняють насильство в сім'ї, наркоманів та інших правопорушників щомісячно вивчає та узагальнює:

- інформацію чергової частини міськ-, райоргану про виїзди чергових нарядів міліції на побутові конфлікти;
- повідомлення травматологічних пунктів, бюро судово-медичних експертиз, інших установ органів охорони здоров'я про заподіяння тілесних ушкоджень, пов'язаних з насильством у сім'ї;
- скарги та заяви громадян, повідомлення посадових осіб про правопорушення, учинені в сім'ях;
- матеріали, за якими винесені постанови про відмову в порушенні кримінальної справи за фактами, що мали місце у сфері побуту;
- матеріали громадських формувань щодо осіб, схильних до скоєння правопорушень.

10.7. На осіб, які беруться на облік, заводяться алфавітні картки обліку особи, стосовно якої здійснюється профілактична робота (додаток 8) (далі – картка), та справи щодо профілактичної роботи стосовно громадян (далі – справа).

Картки та справи реєструються у журналі реєстрації алфавітних карток та справ щодо профілактичної роботи стосовно громадян (додаток 9). Журнал реєструється в канцелярії міськ-, райоргану та зберігається у начальника відділу (відділення) дільничних інспекторів міліції.

Справи заводяться тільки щодо раніше судимих осіб, які перебувають під адміністративним наглядом, та засуджених до позбавлення волі за тяжкі, особливо тяжкі злочини або засуджених два і більше разів до позбавлення волі за умисні злочини, якщо вони після відбування покарання або умовно-дострокового звільнення від відбування покарання, незважаючи на попередження органів внутрішніх справ, систематично порушують громадський порядок і права інших громадян, учиняють інші правопорушення.

На інших осіб, які беруться на облік, заводяться алфавітні картки.

У справі зосереджуються: мотивований рапорт щодо постановки особи на профілактичний облік, розглянутий керівництвом міськ-, райоргану, та матеріали про допущені правопорушення особою, яка перебуває на обліку. Справа зберігається у дільничного інспектора міліції, який здійснює профілактичну роботу з особою, що перебуває на обліку.

Алфавітна картка обліку заводиться на всі категорії осіб та реєструється в журналі реєстрації алфавітних карток та справ щодо профілактичної роботи стосовно громадян під одним номером. Картки розташовуються в алфавітному порядку, формуються в картотеку і зберігаються у старшого дільничного інспектора.

Якщо на особу не заводиться справа, в журналі реєструється тільки алфавітна картка у двох примірниках, другий зберігається у дільничного інспектора міліції, який профілактує особу.

Якщо особа одночасно належить до декількох категорій правопорушників (раніше судимий, наркоман тощо), про це вказується в пункті 9 картки.

Картки зберігаються до зняття з обліку особи, після чого ліквідуються. Про знищення карток робиться відмітка в журналі реєстрації.

У разі переїзду профілактованої особи на нове місце проживання картка разом із справою надсилається до міськ-, райоргану за територіальністю.

Загальною підставою для зняття з профілактичного обліку всіх категорій правопорушників є смерть, засудження до позбавлення волі, переїзд особи на інше постійне місце проживання.

Проведення профілактичної роботи припиняється:

- відносно раніше судимих – при погашенні або знятті судимості;
- відносно засуджених до мір покарань, не пов'язаних з позбавленням волі,- після закінчення строку, визначеного вироком суду, якщо в період відбуття покарання вони не вчинили нового злочину;
- відносно п'яниць та осіб, які вчиняють насильство в сім'ї,- у випадку, якщо такі особи протягом року з моменту вчинення останнього правопорушення не допустили повторних правопорушень;
- відносно наркоманів та психічно хворих осіб, які перебувають на обліку як соціально небезпечні,- після припинення диспансерного нагляду за такими особами.

Начальник ДАСМ МВС України
генерал-майор міліції

О.І.Савченко

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ

Н А К А З
14.04.2004 № 400

Зареєстровано в Міністерстві
юстиції України
6 травня 2004 р.
за № 571/9170

**Про порядок приймання, реєстрації та розгляду
в органах і підрозділах внутрішніх справ України
заяв і повідомлень про злочини, що вчинені
або готуються**

З метою зміцнення законності в органах і підрозділах внутрішніх справ України при прийманні, реєстрації та розгляді заяв і повідомлень про злочини, що вчинені або готуються, удосконалення координації діяльності структурних підрозділів Міністерства внутрішніх справ України з цих питань, а також з урахуванням змін, унесених до Закону України «Про міліцію», кримінального та кримінально-процесуального законодавства **НАКАЗУЮ:**

1. Затвердити:

1.1. Інструкцію про порядок приймання, реєстрації та розгляду в органах і підрозділах внутрішніх справ України заяв і повідомлень про злочини, що вчинені або готуються (далі – Інструкція), що додається.

1.2. Типове положення про комісію головних управлінь МВС України в Автономній Республіці Крим, місті Києві, Київській області, управлінь МВС України в областях, місті Севастополі та на транспорті (далі – ГУМВС, УМВС, УМВСТ) з контролю за станом обліково-реєстраційної дисципліни в галузевих службах та підрозділах і міськ-, рай-, лінорганам внутрішніх справ, що додається.

1.3. Типове положення про комісію міського, районного та лінійного органу внутрішніх справ головних управлінь МВС України в Автономній Республіці Крим, місті Києві, Київській області, управлінь МВС України в областях, місті Севастополі та на транспорті (далі – міськ-, рай-, лінорган) з контролю за прийманням, реєстрацією та розглядом заяв і повідомлень про злочини, що вчинені або готуються, що додається.

2. Для забезпечення безумовного виконання вимог наказу, Інструкції та вищевказаних типових положень структурні підрозділи центрального апарату Міністерства внутрішніх справ України та підпорядковані їм підрозділи на місцях здійснюють такі контрольні функції:

2.1. Головний штаб МВС України здійснює контроль за станом обліково-реєстраційної дисципліни при прийманні, реєстрації та розгляді в органах і підрозділах внутрішніх справ України заяв і повідомлень про злочини, що вчинені або готуються (визначає роль структурних підрозділів центрального апарату Міністерства, апаратів

ГУМВС, УМВС, УМВСТ в зміцненні цієї дисципліни); організацією роботи чергових частин щодо реагування на заяви і повідомлення про злочини та щодо забезпечення порядку їх приймання та реєстрації; за достовірністю і повнотою обліку заяв і повідомлень про злочини. Щокварталу аналізує стан цієї роботи та вносить керівництву МВС пропозиції щодо поліпшення реагування органів внутрішніх справ на заяви і повідомлення про злочини, що вчинені або готуються. У черговій частині МВС України ведеться журнал реєстрації інформації про злочини та інші події, що надійшла по телефонній лінії чи за допомогою інших засобів зв'язку.

2.2. Департамент внутрішньої безпеки ГУБОЗ МВС України забезпечує контроль за здійсненням оперативно-профілактичних заходів з питань попередження та виявлення серед працівників органів внутрішніх справ випадків зради інтересів служби, зловживань службовим становищем, вимагання хабарів тощо, при прийманні, реєстрації та розгляді заяв і повідомлень про злочини, що вчинені або готуються.

2.3. Інспекція з особового складу ДРП МВС України здійснює контроль за станом проведення ГУМВС, УМВС, УМВСТ службових розслідувань за фактами порушень законності при розгляді заяв і повідомлень про злочини, що вчинені або готуються, та забезпечує облік і узагальнення таких порушень.

2.4. Головне управління по боротьбі з організованою злочинністю МВС України приймає, реєструє та розглядає заяви і повідомлення про злочини, що вчинені або готуються, віднесені до його компетенції, веде журнал реєстрації заяв і повідомлень про злочини та здійснює контроль за станом цієї роботи в підпорядкованих підрозділах.

2.5. Департамент управління справами та режиму МВС України здійснює контроль за розглядом заяв і скарг громадян з питань, пов'язаних з розглядом органами внутрішніх справ заяв і повідомлень про злочини, що вчинені або готуються, забезпечує приймання громадян з цих питань у центральному апараті Міністерства, щокварталу узагальнює стан цієї роботи і доповідає керівництву МВС.

2.6. Департамент інформаційних технологій при МВС України контролює та відповідає за об'єктивність формування підпорядкованими підрозділами ГУМВС, УМВС, УМВСТ статистичної звітності з питань приймання, реєстрації та розгляду заяв і повідомлень про злочини, що вчинені або готуються.

2.7. Департамент карного розшуку, Головне управління по боротьбі з організованою злочинністю, Департамент Державної служби боротьби з економічною злочинністю, Департамент боротьби з незаконним обігом наркотиків, Управління кримінальної міліції у справах неповнолітніх, Головне слідче управління, Відділ організації дізнання, Департамент громадської безпеки, Департамент державної автомобільної інспекції, Департамент Державної служби охорони, Державний департамент у справах громадянства, імміграції і реєстрації фізичних осіб:

2.7.1. Постійно здійснюють контроль за станом роботи підпорядкованих підрозділів з приймання, реєстрації та розгляду в органах і підрозділах внутрішніх справ України заяв і повідомлень про злочини, що вчинені або готуються. Стан цієї діяльності щомісяця заслуховують на оперативних нарадах.

2.7.2. При виїздах у відрядження з метою перевірки оперативно-службової діяльності вивчають та відображають у довідках окремим розділом стан роботи із забезпечення обліково-реєстраційної дисципліни, у тому числі обґрунтованості винесення постанов про відмову в порушенні кримінальних справ та їх закриття. Копії довідок протягом трьох діб після повернення з відряджень подають до Головного штабу для узагальнення.

2.7.3. Не менше одного разу на шість місяців узагальнюють причини та умови, що сприяли порушенням обліково-реєстраційної дисципліни при розгляді заяв і

повідомлень про злочини, що вчинені або готуються. На підставі цих матеріалів готують і доповідають керівництву МВС України про конкретні пропозиції щодо вдосконалення цієї роботи. Щокварталу аналізують стан роботи з приймання, реєстрації і розгляду заяв і повідомлень про злочини, що вчинені або готуються, у підрозділах центрального апарату, зазначених у п.2.7., та підпорядкованих підрозділах на місцях, а також уживають заходів щодо вдосконалення цієї роботи.

3. Начальникам ГУМВС, УМВС, УМВСТ:

3.1. Кожен факт приховання злочинів від обліку, винесення незаконної постанови про відмову в порушенні кримінальної справи, у т.ч. шляхом фальсифікації, розцінювати як порушення законності. Працівників, які приховали злочин від обліку, прийняли незаконне рішення про відмову в порушенні кримінальної справи, та керівників, які його затвердили, притягувати до суворої дисциплінарної відповідальності і негайно інформувати про це прокурора для прийняття рішення. Накази про покарання винних доводити до відома всього особового складу.

3.2. Доручати проведення службових розслідувань за фактами порушень обліково-реєстраційної дисципліни посадовим особам галузевих служб ГУМВС, УМВС, УМВСТ. При цьому проведення службових розслідувань не повинно заважати перевірці з цього питання прокурором.

Узгоджені зі штабами та інспекцією з особового складу висновки службових розслідувань, зокрема щодо заходів реагування та покарання винних, у п'ятиденний термін затверджувати і підписувати особисто. У разі підтвердження порушення законності з боку працівників органів внутрішніх справ копії висновків службових розслідувань та облікові картки за вказаними фактами направляти до інспекції з особового складу ДРП МВС України упродовж трьох діб після затвердження висновків.

3.3. Питання стану обліково-реєстраційної дисципліни при розгляді заяв і повідомлень про злочини, що вчинені або готуються, щомісяця розглядати на оперативних нарадах при керівництві ГУМВС, УМВС, УМВСТ, а вплив галузевих служб на стан цієї діяльності – щокварталу.

3.4. Підвищити вимогливість до роботи комісій ГУМВС, УМВС, УМВСТ з контролю за станом обліково-реєстраційної дисципліни в галузевих службах та підрозділах і міськ-, рай-, лінорганах внутрішніх справ. Щокварталу вивчати та розглядати на нарадах керівництва роботу цих комісій, націлювати їх на зміцнення законності, давати оцінку ролі голів та членів комісій.

3.5. Забезпечити вільний доступ громадян до вестибюлів органів внутрішніх справ. У кожному міськ-, рай-, ліноргані виділити та обладнати (за їх відсутності) спеціальні кімнати для приймання громадян з розміщенням стендів із зазначеної тематики та організувати їх приймання у передбачений Інструкцією термін.

3.6. Увести в чергових частинах органів внутрішніх справ журнал обліку інформації, що не містить в собіявних ознак злочину, що додається.

3.7. До 1 липня 2004 року у штабі кожного міськ-, рай-, ліноргану, де річна реєстрація перевищує 1 200 заяв і повідомлень про злочини, що вчинені або готуються, увести одну штатну посаду, а в штабі органу внутрішніх справ, де їх реєструється понад 3 000, – дві штатні посади працівників з обліково-реєстраційної і статистичної роботи. Розробити та затвердити типові функціональні обов'язки для цієї категорії працівників.

3.8. В апаратах ГУМВС України в Автономній Республіці Крим, місті Києві та Київській області, УМВС України в Дніпропетровській, Донецькій, Одеській, Харківській та Луганській областях штатним розписом передбачити відділення, а в інших УМВС, УМВСТ – групи з контролю за станом обліково-реєстраційної дисципліни при розгляді заяв і повідомлень про злочини, що вчинені або готуються.

4. Начальникам структурних підрозділів центрального апарату МВС України, ГУМВС, УМВС, УМВСТ, міськ-, рай-, лінорганів організувати вивчення наказу з особовим складом і забезпечити його виконання. Прийняти від відповідних категорій працівників заліки зі знання вимог наказу та Інструкції.

5. Департаменту адміністративно-господарського забезпечення МВС України, ГУМВС, УМВС, УМВСТ забезпечити виготовлення необхідної кількості бланків облікових документів, передбачених Інструкцією та Типовим положенням про комісію міськ-, рай-, ліноргану внутрішніх справ з контролю за прийманням, реєстрацією та розглядом заяв і повідомлень про злочини, що вчинені або готуються.

6. Вважати таким, що втратив чинність, пункт 4.2.5 розділу 4 Інструкції з організації реагування органів внутрішніх справ на повідомлення про злочини, інші правопорушення та події, затвердженої наказом МВС України від 04.10.2003 № 1155, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 01.03.2004 за № 259/8858.

7. Скасувати накази МВС України від 26.11.91 № 500 «Про затвердження і введення в дію Інструкції «Про порядок прийому, реєстрації, обліку і розгляду в органах, підрозділах та установах внутрішніх справ України заяв, повідомлень та іншої інформації про злочини і пригоди», від 27.06.93 № 377 «Про внесення змін і доповнень до наказу МВС України від 21.11.91 № 500», від 24.07.96 № 503 «Про внесення змін до додатка 1 до наказу МВС України від 26.11.91 № 500», від 28.02.2001 № 174 «Про затвердження складу постійно діючої комісії МВС України з питань контролю за дотриманням законності в органах внутрішніх справ України і Положення про неї та типових положень про комісію з контролю за станом обліково-реєстраційної дисципліни та комісію із звірення порядку приймання, реєстрації, обліку і розгляду заяв, повідомлень та іншої інформації про злочини і пригоди» та від 23.10.2002 № 1080 «Про внесення змін до пунктів 1, 2 наказу МВС України від 28 лютого 2001 р. № 174 «Про затвердження складу постійно діючої комісії МВС України з питань контролю за дотриманням законності в органах внутрішніх справ України і Положення про неї та типових положень про комісію з контролю за станом обліково-реєстраційної дисципліни та комісію із звірення порядку приймання, реєстрації, обліку і розгляду заяв, повідомлень та іншої інформації про злочини і пригоди».

8. Наказ подати в установленому порядку на державну реєстрацію до Міністерства юстиції України.

9. Контроль за виконанням наказу покласти на перших заступників та заступників Міністра.

Наказ оголосити особовому складу органів і підрозділів внутрішніх справ України.

Міністр
генерал-лейтенант міліції

М.В.Білоконь

ЖУРНАЛ
Обліку інформації, що не містить ніяких ознак злочину

№ з/п	Коли надійшла інформація (дата, година, хвилина)	Хто повідомив: прізвище, ім'я, по батькові, адреса, телефон заявника, назва, адреса, телефон підприємства, організації, установи; прізвище чергового (диспетчера) пульта централізованої охорони	Зміст інформації (час, місце, обставини)
1	2	3	4

Примітка. Категорично забороняється заносити до журналу інформацію про злочини.

Заходи вжиті черговим щодо інформації	Результати перевірки інформації		
	Інформація підтвердилась	Інформацію передано на опрацювання в іншу службу міськ-, рай-, ліноргану	Інформація не підтвердилась, списано до справи (підпис посадової особи, яка проводила перевірку, або чергового по ОВС)
5	6	7	8

ІНСТРУКЦІЯ **про порядок приймання, реєстрації та розгляду** **в органах і підрозділах внутрішніх справ України заяв** **і повідомлень про злочини, що вчинені або готуються**

1. Загальні положення

1.1. Ця Інструкція встановлює єдиний для органів і підрозділів внутрішніх справ України (далі – органи внутрішніх справ) порядок приймання, реєстрації та розгляду заяв і повідомлень про злочини, що вчинені або готуються, а також визначає порядок відомчого контролю за його дотриманням.

1.2. До заяв і повідомлень, які є приводами і підставами до порушення кримінальної справи, є:

- а) заяви або повідомлення підприємств, установ, організацій, посадових осіб, представників влади, громадськості або окремих громадян;
- б) повідомлення представників влади, громадськості або окремих громадян, які затримали підозрювану особу на місці вчинення злочину;
- в) явка з повинною;
- г) повідомлення, опубліковані в пресі;
- ґ) безпосереднє виявлення органом дізнання, слідчим, прокурором або судом ознак злочину.

1.3. Для роз'яснення населенню порядку приймання, реєстрації та розгляду заяв і повідомлень про злочини, що вчинені або готуються, в органах внутрішніх справ у спеціальних кімнатах для приймання громадян або у вестибюлях вивішуються примірні правила приймання, реєстрації та розгляду в органах і підрозділах внутрішніх справ України заяв і повідомлень про злочини, що вчинені або готуються (додаток 1 до цієї Інструкції). У них зазначаються номери телефонів (адреси) керівників ГУМВС, УМВС, УМВСТ на яких покладено контроль за додержанням законності при розгляді заяв і повідомлень про злочини, що вчинені або готуються, та прокуратури, що здійснює нагляд.

Під термінами «приймання», «реєстрація», «розгляд» заяв і повідомлень про злочини, які застосовані у цій Інструкції, слід розуміти:

приймання – дії посадових осіб органів внутрішніх справ при одержанні заяв і повідомлень про злочини, що вчинені або готуються;

реєстрація – присвоєння кожній отриманій заяві і повідомленню про злочин порядкового номера і фіксація в передбачених Інструкцією облікових документах (ЖРЗПЗ, ЖРІЗ) стислих даних про заяви і повідомлення про злочини, що вчинені або готуються;

розгляд – здійснення перевірки відомостей про злочини, що вчинені або готуються, про які йдеться в заяві і повідомленні, узагальнення матеріалів та прийняття рішення згідно з вимогами КПК України.

2. Приймання заяв і повідомлень про злочини, що вчинені або готуються

2.1. Приймання заяв і повідомлень про злочини, що вчинені або готуються, незалежно від місця і часу їх вчинення, повноти отриманих даних, а також особистості заявника, здійснюється тим органом внутрішніх справ, до якого надійшло звернення чи повідомлення, цілодобово оперативним черговим (оперативний черговий МВС, ГУБОЗ МВС, ГУМВС, УМВС, УМВСТ, помічник начальника міськрайліноргану – оперативний черговий, помічник начальника чергової частини – оперативний черговий, старший оперуповноважений (оперуповноважений) – черговий, старший інспектор (інспектор) – черговий, помічник оперативного чергового, а також працівники інших служб, призначені підмінними черговими в установленому порядку).

При особистому зверненні заявника до органу внутрішніх справ, який обслуговує республіканські, обласні центри та інші міста з територіальним поділом, крім спеціальних підрозділів боротьби з організованою злочинністю, із заявою чи повідомленням про злочин, у період з 8 год.00 хв. до 20 год. 00 хв., протокол усної заяви приймається виключно спеціально виділеним працівником у кімнаті для приймання громадян і відразу передається під підпис у журналі реєстрації заяв і повідомлень про злочини, що вчинені або готуються, оперативному черговому для реєстрації.

2.2. Оперативний черговий, прийнявши заяву чи повідомлення про злочин, зобов'язаний діяти згідно з Інструкцією з організації реагування ОВС на повідомлення про злочини, затвердженої наказом МВС України від 04.10.2003 № 1155, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 01.03.2004 за № 259/8858, негайно направити на місце події слідчо-оперативну групу чи оперативну групу та вжити всіх можливих заходів, щоб запобігти злочинові або припинити його, організувати невідкладні дії з розкриття злочину у короткий термін.

2.3. За межами дислокації органу внутрішніх справ працівник міліції на території України незалежно від посади, яку він займає, місцезнаходження і часу в разі звернення до нього громадян або службових осіб з заявою чи повідомленням про злочин, або у разі безпосереднього виявлення такого, зобов'язаний вжити заходів щодо його припинення, подання допомоги особам, які її потребують, встановлення і затримання осіб, які вчинили злочин, охорони місця події і повідомити про це в найближчий підрозділ міліції.

Чергові підрозділів (управлінь, відділів) Державтоінспекції, пунктів централізованого спостереження підрозділів Державної служби охорони, ізоляторів тимчасового тримання, приймальників-розподільників для осіб, затриманих за бродяжництво, спецприймальників для тримання осіб, підданих адміністративному арешту, приймальників-розподільників для неповнолітніх інформацію про злочини передають до чергових частин органів внутрішніх справ за територіальністю, про що в облікових документах учиняють відмітки.

2.4. Заяви або повідомлення представників органів державної влади та органів місцевого самоврядування, громадськості чи окремих громадян про злочини можуть бути усними або письмовими. Усні заяви заносяться до протоколу усної заяви (повідомлення) про злочин (додаток 2 до цієї Інструкції), який підписують заявник та посадова особа, що прийняла заяву.

При цьому заявник попереджується про кримінальну відповідальність за завідомо неправдиве повідомлення про вчинення злочину, про що відмічається у протоколі.

У протоколі усної заяви (повідомлення) про злочин, де йдеться мова про вчинення насильства в сім'ї або реально його загрозу, в обов'язковому порядку зазначається інформація про те, ким вчинено насильство в сім'ї, час і місце його вчинення, умисні дії фізичного, сексуального, психологічного чи економічного спрямування, інші обставини вчинення насильства в сім'ї або реальної загрози його вчинення.

Письмова заява повинна бути підписана особою, від якої вона подається. До порушення кримінальної справи слід пересвідчитися в особі заявника, попередити його про кримінальну відповідальність за завідомо неправдиве повідомлення про вчинення злочину і відібрати від нього відповідний підпис.

Повідомлення підприємств, установ, організацій і посадових осіб повинні бути викладені в письмовій формі.

Повідомлення представників органів державної влади та органів місцевого самоврядування, громадських організацій або окремих громадян, які затримали підозрювану особу на місці вчинення злочину, можуть бути усними або письмовими.

У разі явки з повинною встановлюється особа того, хто з'явився, після чого складається протокол, в якому детально викладається зроблена заява. Протокол підписують особа, що з'явилася з повинною, і посадова особа, що склала протокол.

3. Реєстрація заяв і повідомлень про злочини, що вчинені або готуються

3.1. Заяви і повідомлення про злочини, що вчинені або готуються, реєструються цілодобово в чергових частинах органів внутрішніх справ оперативними черговими відразу після їх надходження, що відображається в журналі реєстрації заяв і повідомлень про злочини, що вчинені або готуються (далі – ЖРЗПЗ, додаток 3 до цієї Інструкції), а також на персональній електронно-обчислювальній машині (ПЕОМ) шляхом введення до автоматизованої інформаційно-пошукової системи (АІПС) «ФАКТ».

Після реєстрації заяви чи повідомлення про вчинення насильства в сім'ї або реально його загрозу працівники служби дільничних інспекторів міліції, кримінальної міліції у справах неповнолітніх протягом 3 днів інформують про це управління або відділ у справах сім'ї та молоді відповідної місцевої держадміністрації.

Письмові заяви про злочини, подані в органи внутрішніх справ безпосередньо заявником, реєструються тільки в черговій частині.

Зареєстровані заяви про злочини доповідаються начальнику органу внутрішніх справ або особі, що виконує його обов'язки, які організують їх розгляд згідно з вимогами КПК України.

3.2. Заяви і повідомлення про злочини, що вчинені або готуються, що надійшли до режимно-секретного підрозділу органу внутрішніх справ поштою, телеграфом, факсимільним зв'язком або іншим видом зв'язку, реєструються за встановленими правилами діловодства, про них негайно доповідається начальникові органу внутрішніх справ або особі, яка виконує його обов'язки. Начальник або особа, яка виконує його обов'язки, дає письмові вказівки щодо термінової реєстрації заяви чи повідомлення в черговій частині і приймає рішення про порядок її перевірки згідно з вимогами КПК України. Передавати ці заяви та повідомлення для розгляду без реєстрації у черговій частині категорично забороняється.

Анонімні листи, що містять відомості про злочин, що вчинений або готується, реєструються лише в режимно-секретних підрозділах і передаються до відповідних служб для використання при розкритті злочинів або запобіганні їм.

3.3. У ЖРЗПЗ реєструється також заяви і повідомлення, які містять інформацію про безвісно зниклого громадянина, та рапорти працівників органів внутрішніх справ про безпосереднє виявлення ними правопорушення, що містить ознаки злочину.

3.4. При реєстрації заяв і повідомлень про злочини, що вчинені або готуються, у т.ч. явки з повинною, що надійшли в письмовій формі, оперативний черговий на їх лицьовому боці проставляє спеціальний штамп реєстрації заяви і повідомлення про злочин, що вчинений або готується (додаток 4 до цієї Інструкції), в якому вказано назву органу внутрішніх справ, дату реєстрації та порядковий номер реєстраційного запису і прізвище оперативного чергового.

3.5. При виявленні в процесі розслідування раніше вчиненого злочину особа, яка провадить дізнання, або слідчий одержує від потерпілого заяву, яка реєструється в ЖРЗПЗ, із позначенням «Додатково виявлено у ході розслідування кримінальної справи №__». Коли одержання письмової заяви неможливе, складається рапорт. За цими документами приймається рішення згідно з вимогами КПК України.

При надходженні до органу внутрішніх справ заяви чи повідомлення про раніше відомий злочин, який зареєстровано в ЖРЗПЗ і за ним проведена (проводиться) перевірка згідно з КПК України, вони розглядаються відповідно до Закону України «Про звернення громадян».

3.6. Якщо реєстрацію заяви і повідомлення про злочин, що вчинений або готується, з будь-яких причин було затримано, то у графі № 2 ЖРЗПЗ поряд з часом її надходження до чергової частини зазначаються дата і точний час її початкового отримання працівником міліції. У такому разі строк прийняття рішення за нею обчислюється з часу початкового отримання.

3.7. Коли розгляд заяв і повідомлень про злочин, що вчинений або готується, не входить до відання органів внутрішніх справ або є свідчення про вчинення злочину на території обслуговування іншого органу внутрішніх справ, заява чи повідомлення після реєстрації протягом трьох діб пересилається за належністю, про що робиться відповідний запис у ЖРЗПЗ. Разом із цим обов'язково вживаються необхідні заходи щодо запобігання або припинення злочину, а також збереження слідів злочину.

При направленні заяв і повідомлень про злочини, що вчинені або готуються, для розгляду за належністю відмітка про це в ЖРЗПЗ робиться тільки працівником з обліково-реєстраційної роботи або особою, на яку покладено відповідальність за обліково-реєстраційну і статистичну роботу, на підставі копії супровідного листа з вихідним номером режимно-секретного підрозділу органу внутрішніх справ, яка надалі зберігається в справі листування за заявами та повідомленнями про злочини.

Заявник інформується про передання його заяви про злочин за належністю протягом доби з часу прийняття рішення.

3.8. Заяви і повідомлення про злочини, що вчинені або готуються, що надійшли з інших органів внутрішніх справ, реєструються і беруться на облік згідно з вимогами цієї Інструкції. При цьому строк їх вирішення відраховують з часу останньої реєстрації в органи внутрішніх справ.

Орган внутрішніх справ, який отримав такі заяви і повідомлення, зобов'язаний поінформувати ініціатора, повідомивши йому реєстраційний номер ЖРЗПЗ.

У разі повернення матеріалу з органу, куди він раніше надсилався для проведення перевірки за належністю, необхідно його реєструвати за раніше присвоєним номером із зазначенням повторної реєстрації через дріб (наприклад 54/1, 54/2 тощо). Така інформація повторно не зараховується, а враховується лише останнє прийняте рішення.

3.9. Якщо заява і повідомлення про злочин, що вчинений або готується, надійшли до органу внутрішніх справ при особистому зверненні заявника, то водночас з його реєстрацією в ЖРЗПЗ у черговій частині органу внутрішніх справ оперативний

черговий або спеціально уповноважений працівник оформляє талон-повідомлення (додаток 5 до цієї Інструкції) і видає його заявнику.

Талон-повідомлення оформляється і видається заявнику також при його особистому зверненні за межами дислокації органу внутрішніх справ старшими дільничними (дільничними) інспекторами міліції, працівниками підрозділів кримінальної міліції та спецпідрозділів по боротьбі з організованою злочинністю.

3.10. Талон складається з двох частин: талон-корінець і талон-повідомлення. Обидві частини талона мають однаковий реєстраційний номер.

У талоні-корінці вказуються дані про заявника, короткий зміст заяви, реєстраційний номер за ЖРЗПЗ, посада, звання, прізвище та підпис особи, яка прийняла заяву, дата її прийняття, підпис заявника про отримання талона-повідомлення, дата та час реєстрації заяви.

У талоні-повідомленні вказуються відомості про особу, яка прийняла заяву, реєстраційний номер за ЖРЗПЗ найменування органу внутрішніх справ, адреса і службовий телефон, дата прийняття заяви та підпис, ініціали і прізвище оперативного чергового або працівника, зазначеного у п. 3.9 Інструкції. При видачі талона-повідомлення за межами дислокації органу внутрішніх справ реєстраційний номер за ЖРЗПЗ заявнику повідомляється додатково.

3.11. Заявник розписується за отримання талона-повідомлення на талоні-корінці, проставляє дату і час його отримання. Талон-корінець залишається в черговій частині органу внутрішніх справ.

3.12. Талони повинні бути зброшуровані в журнал і пронумеровані. Для працівників, зазначених в частині другій п.3.9 Інструкції, журнал талонів ведеться окремо. Журнали талонів реєструються в режимно-секретних підрозділах і зберігаються в черговій частині органу внутрішніх справ. Талони-корінці використовуються при звірках повноти реєстрації заяв про злочини, що вчинені або готуються, а також при розгляді скарг громадян на дії посадових осіб органів внутрішніх справ.

3.13. Працівникам, зазначеним у частині другій п.3.9 Інструкції, талони видаються оперативним черговим під підпис. Після отримання оперативним черговим талонів-корінців разом із заявою про злочин для реєстрації в ЖРЗПЗ зазначені талони-корінці підшиваються в окрему папку, про що робиться відповідна відмітка у журналі талонів.

3.14. У чергових частинах МВС, ГУБОЗ МВС, ГУМВС, УМВС, УМВСТ оперативним черговим або оператором телефонної лінії «02» ведеться журнал реєстрації інформації про злочини та інші події, що надійшла по телефонній лінії чи за допомогою інших засобів зв'язку (далі-ЖРІЗ, додаток 6 до цієї Інструкції). Крім цього, ця інформація фіксується за допомогою інших записуючих пристроїв. Уся отримана інформація про злочини та події реєструється в ЖРІЗ і негайно передається до чергової частини міськ-, рай-, ліноргану за територіальністю для реагування. У черговій частині міськ-, рай-, ліноргану в ЖРЗПЗ реєструються заяви і повідомлення, які мають ознаки злочину.

3.15. ЖРЗПЗ і ЖРІЗ є документами суворої звітності і зберігаються в черговій частині МВС, ГУБОЗ МВС, ГУМВС, УМВС, УМВСТ, міськ-, рай-, лінорганів та спецпідрозділів боротьби з організованою злочинністю МВС України. Вони повинні бути пронумеровані, прошнуровані, скріплені печаткою і зареєстровані в режимно-секретному підрозділі (у секретаря) органу внутрішніх справ.

Усі реквізити ЖРЗПЗ заповнюються оперативним черговим, а реквізити ЖРІЗ – оперативним черговим чергової частини та оператором телефонної лінії «02» МВС, ГУМВС, УМВС, УМВСТ згідно з правилами ведення, надрукованими на звороті їх титульних аркушів (додаток 5). Записи за кожною інформацією повинні містити стислі і вичерпні дані про те, що і коли трапилось, хто, коли і в якій формі повідомив

про злочин чи іншу подію, які вказівки одержано щодо порядку розгляду заяви або повідомлення, які заходи вжито для його перевірки, хто брав участь у розгляді, яке рішення, коли і ким прийняте, та інші відомості згідно з реквізитами журналів.

Персональна відповідальність за дотримання правил ведення ЖРЗПЗ і повноту реєстрації інформації про злочини покладається на оперативного чергового по ГУБОЗ МВС, міськ-, рай-, лінорганів, спецпідрозділів БОЗ, а правил ведення ЖРІЗ – на оперативного чергового по МВС та помічника начальника чергової частини – оперативного чергового по ГУМВС, УМВС, УМВСТ.

3.16. Закінчені журнали обліку злочинів (ЖРЗПЗ і ЖРІЗ), обліку матеріалів, на підставі яких відмовлено в порушенні кримінальних справ, накопичувальні справи за матеріалами перевірок, журнали з талонами-корінцями передаються до режимно-секретних підрозділів і зберігаються протягом періоду, встановленого нормативними документами, що регламентують діловодство. Магнітні записи повідомлень про злочини, що вчинені або готуються, зберігаються протягом 30 діб, а потім знищуються за письмовим погодженням голови комісії міськ-, рай-, ліноргану з онтролю за прийманням, реєстрацією та розглядом заяв і повідомлень про злочини, що вчинені або готуються, а в МВС, ГУБОЗ МВС, ГУМВС, УМВС, УМВСТ – начальника чергової частини.

3.17. Приховуваними від обліку вважаються заяви і повідомлення про злочини, що вчинені або готуються, якщо відомості про них на час виявлення не занесені до ЖРЗПЗ або ЖРІЗ, а самі заяви та повідомлення не отримали відповідного реєстраційного номера і заявнику не вручено талона-повідомлення.

4. Розгляд заяв і повідомлень про злочини, що вчинені або готуються

4.1. Заяви і повідомлення про злочини, що вчинені або готуються, що надійшли до чергової частини органу внутрішніх справ, реєструються в ЖРЗПЗ і про них доповідають начальнику органу, а в разі його відсутності – особі, яка його заміщає. Розгляд їх організується згідно з вимогами КПК України і цієї Інструкції.

Розгляд заяв і повідомлень про злочини здійснюється відповідно до письмової вказівки начальника органу внутрішніх справ або особи, яка його заміщає, в порядку, встановленому КПК України.

4.2. За заявами і повідомленнями про злочини, що є приводом для порушення кримінальної справи (п.1.2 Інструкції), згідно з вимогами КПК України не пізніше триденного строку приймається одне із таких рішень: про порушення кримінальної справи; про відмову в порушенні кримінальної справи; про передання заяви чи повідомлення за належністю, про що особа, яка прийняла одне із зазначених рішень, письмово повідомляє заявника. У разі порушення кримінальної справи її реєстрація та облік здійснюються відповідно до вимог Інструкції про єдиний облік злочинів, затвердженої спільним наказом Генеральної прокуратури, МВС, СБУ, ДПАУ, Міністерства юстиції № 20/84/293/126/18/5–2002.

Коли необхідно перевірити заяву чи повідомлення про злочин до порушення справи, така перевірка здійснюється в строк не більше 10 днів шляхом відібрання пояснень від окремих громадян чи посадових осіб або витребування необхідних документів.

Рішення за заявами і повідомленнями про вчинення насильства в сім'ї або реальну його загрозу приймається протягом 3 днів, а у разі потреби перевірки викладених фактів та з'ясування додаткових обставин – у строк не більше 7 календарних днів.

Якщо в результаті перевірки заяви і повідомлення про злочин, що вчинений або готується, що надійшли, не встановлено підстав для порушення кримінальної справи, але матеріали перевірки містять дані про наявність у діянні особи адміністративного або дисциплінарного проступку чи іншого порушення громадського порядку, слідчий

або орган дізнання має право, відмовивши в порушенні кримінальної справи, надіслати заяву або повідомлення на розгляд громадській організації, товариському суду, комісії в справах неповнолітніх, трудовому колективу або адміністрації підприємства, установи, організації для вжиття відповідних заходів впливу або передати матеріали для застосування в установленому порядку заходів адміністративного стягнення.

Про результати розгляду заяв і повідомлень про злочини, що вчинені або готуються, працівником з обліково-реєстраційної і статистичної роботи в графі 8 ЖРЗПЗ проставляється спеціальний штамп відмітки про рішення, приймає за заявами і повідомленнями про злочини, що вчинені або готуються (додаток 7 до цієї Інструкції), заповнюються його реквізити і ставиться вихідний номер і дата письмової відповіді заявнику.

4.3. Строки розгляду заяв і повідомлень про злочини, зареєстрованих у ЖРЗПЗ, контролюються черговим по органу внутрішніх справ. Щодобово, при здаванні чергування він рапортом про нерозглянуті в строк заяви і повідомлення про злочини доповідає начальнику органу внутрішніх справ або особі, яка його заміщає, для вжиття відповідних заходів.

4.4. Про наслідки роботи з розгляду заяв і повідомлень про злочини, що вчинені або готуються, складається за півріччя і рік єдиний статистичний звіт за формою № 2-Е та щомісячний звіт за формою 1-ЗП.

4.5. Матеріали про відмову в порушенні кримінальної справи

4.5.1. Матеріали про відмову в порушенні кримінальної справи оформлюються в окрему справу і реєструються в журналі обліку матеріалів, на підставі яких відмовлено в порушенні кримінальної справи (додаток 8 до цієї Інструкції), що ведеться в органах внутрішніх справ працівником з обліково-реєстраційної і статистичної роботи. Матеріалам присвоюється порядковий номер (від початку року).

Постанова про відмову в порушенні кримінальної справи складається в трьох примірниках та погоджується керівництвом підрозділу (служби) працівника, який її виніс, і затверджується керівником органу внутрішніх справ (крім постанов, винесених слідчим). Перший примірник зберігається в матеріалах справи, другий протягом доби надсилається відповідному прокуророві, а третій видається на вимогу особі, інтересів якої ця постанова стосується, або її законному представнику. Крім того, у повідомленнях, що надсилаються заявникам, обов'язково роз'яснюється порядок оскарження прийнятого рішення згідно з КПК України.

4.5.2. Якщо для перевірки обґрунтованості прийнятого рішення про відмову в порушенні кримінальної справи прокурор вимагає надання йому матеріалів, вони надсилаються працівником з обліково-реєстраційної і статистичної роботи негайно.

У разі скасування постанови про відмову в порушенні кримінальної справи додаткова перевірка здійснюється в терміни, передбачені КПК України.

4.5.3. Заяви, що надійшли до органів внутрішніх справ про злочини, передбачені ст. 125, ч. 1 ст. 126, а також ст. 356 КК України, коли кримінальні справи порушуються не інакше як за скаргою потерпілого, надсилаються до суду, на його вимогу, разом з матеріалами перевірки. У цих справах дізнання і попереднє слідство не проводиться.

4.5.4. Винесеною з порушенням норм кримінально-процесуального законодавства є постанова про відмову в порушенні кримінальної справи, якщо після перевірки її скасовано та порушено кримінальну справу.

5. Контроль за додержанням порядку прийняття, реєстрації та розгляду заяв і повідомлень про злочини, що вчинені або готуються

5.1. Організація роботи за додержанням вимог, установлених Інструкцією про порядок приймання, реєстрації та розгляду в органах і підрозділах внутрішніх справ

Україні заяв і повідомлень про злочини, що вчинені або готуються, покладається на начальника органу внутрішніх справ, а в разі відсутності начальника – на особу, яка його заміщає. Він несе відповідальність за дотримання законності при розгляді заяв і повідомлень про злочини.

5.2. Начальник органу внутрішніх справ зобов'язаний:

5.2.1. Після доповіді оперативного чергового органу внутрішніх справ про оперативну обстановку за минулу добу перевірити правильність ведення ЖРЗПЗ та реєстрацію в повному обсязі всіх заяв і повідомлень про злочини, які надійшли за цей період, про що зробити відповідний запис.

5.2.2. Особисто детально вивчати перевірені матеріали та, переконавшись в їх повноті і об'єктивності, затверджувати винесені працівниками дізнання постанови про порушення кримінальних справ або відмову в їх порушенні. Проводити зустрічі (співбесіди) із заявниками під час затвердження постанови про відмову в порушенні кримінальної справи за наявності зустрічної заяви потерпілого щодо зупинення розгляду його попередньої заяви, про що робити відповідний запис.

При виявленні необґрунтованості рішення, прийнятого за матеріалом, на підставі якого раніше затверджено постанову про відмову в порушенні кримінальної справи, негайно вносити пропозиції відповідному прокурору про її скасування.

5.2.3. У разі виявлення фактів порушення порядку прийняття, реєстрації та розгляду заяв і повідомлень про злочини, що вчинені або готуються, вживати термінових заходів щодо їх усунення, доручати проведення службової перевірки і притягувати у встановленому порядку винних посадових осіб до відповідальності.

5.2.4. Щоквартально організувати проведення звірок повноти обліку заяв і повідомлень про злочини, що зареєстровані в ЖРЗПЗ.

5.2.5. Для контролю за достовірністю реєстрації інформації, що надходить по телефонній лінії «02» або за допомогою інших засобів зв'язку до чергових частин МВС, ГУБОЗ МВС, ГУМВС, УМВС, УМВСТ та міськ-, рай-, лінорганів, забезпечити її запис на магнітну плівку або інші пристрої, що записують.

5.3. Контроль за додержанням законності при розгляді заяв і повідомлень про злочини, що вчинені або готуються, покладається також на керівників підрозділів органів внутрішніх справ, працівниками яких безпосередньо здійснюється розгляд цих заяв і повідомлень.

5.4. Контроль за дотриманням правил ведення ЖРЗПЗ і ЖРІЗ, повнотою реєстрації заяв і повідомлень про злочини, що вчинені або готуються, покладається на начальника чергової частини органу внутрішніх справ

Перший заступник начальника
головного штабу МВС України
полковник міліції

В.М.Овсієнко

Додаток 1
до п.1.3 Інструкції
про порядок приймання,
реєстрації та розгляду
в органах і підрозділах
внутрішніх справ України
заяв і повідомлень про
злочини, що вчинені або готуються

ПРИМІРНІ ПРАВИЛА приймання, реєстрації та розгляду в органах і підрозділах внутрішніх справ України заяв і повідомлень про злочини, що вчинені або готуються

1. Згідно зі ст. 10 Закону України «Про міліцію» міліція відповідно до своїх завдань зобов'язана приймати та реєструвати заяви й повідомлення про злочини. Заяви і повідомлення про злочини, що вчинені або готуються, незалежно від місця і часу їх скоєння, повноти отриманих зведень і форми подання, а також особистості заявника, приймаються цілодобово оперативним черговим того органу внутрішніх справ, до якого звернулася особа чи надійшло повідомлення.

За межами дислокації органу внутрішніх справ працівник міліції на території України незалежно від посади, яку він займає, місцезнаходження і часу в разі звернення до нього громадян або службових осіб з заявою чи повідомленням про злочин, що вчинений або готується, або в разі безпосереднього виявлення такого зобов'язаний вжити заходів до його припинення, подання допомоги особам, які її потребують, встановлення і затримання осіб, які вчинили злочин, охорони місця події і повідомити про це в найближчий підрозділ міліції.

2. Згідно з вимогами КПК України, заяви або повідомлення представників влади, громадськості чи окремих громадян про злочин можуть бути усними або письмовими. Усні заяви заносяться до протоколу, який підписують заявник та посадова особа, що прийняла заяву. При цьому заявник попереджується про кримінальну відповідальність за свідомо неправдиве повідомлення про вчинення злочину, про що відмічається в протоколі.

Письмова заява повинна бути підписана особою, від якої вона подається. До порушення справи слід пересвідчитися в особі заявника, попередити його про відповідальність за завідомо неправдиве повідомлення про вчинення злочину і взяти від нього відповідний підпис.

Повідомлення підприємств, установ, організацій і посадових осіб повинні бути викладені в письмовій формі.

Повідомлення представників влади, громадськості або окремих громадян, які затримали підозрювану особу на місці вчинення злочину, можуть бути усними або письмовими.

3. У разі явки з повинною з'ясовується особа того, хто з'явився, після чого складається протокол, в якому детально викладається зроблена заява. Протокол підписують особа, що з'явилася з повинною, і службова особа, яка склала цей протокол.

4. За заявою і повідомленням про злочин у строк не більш як 3 доби від дня надходження до органу внутрішніх справ повинно бути прийняте одне з таких рішень:

- про порушення кримінальної справи;
- про відмову в порушенні кримінальної справи;
- про направлення заяви або повідомлення за належністю.

Коли необхідно перевірити заяву або повідомлення про злочин до порушення справи, така перевірка здійснюється в строк не більше 10 днів шляхом відібрання пояснень від окремих громадян чи посадових осіб або витребування необхідних документів.

5. Заявник має право:

- викладати заяву державною мовою або іншою мовою, якою він володіє, та користуватися послугами перекладача;
- одержувати письмове повідомлення про рішення, прийняте за його заявою;
- оскаржувати дії працівників органів внутрішніх справ, які розглядали його заяву, керівнику органу внутрішніх справ, вищих ОВС, прокуророві чи до суду.

6. Номери телефонів (адреси):

керівників ГУМВС, УМВС, УМВСТ, на які покладено контроль за додержанням законності при розгляді заяв і повідомлень про злочини, що вчинені або готуються:

прокуратури, що здійснює нагляд:

Додаток 2
до п.2.4 Інструкції
про порядок приймання,
реєстрації та розгляду
в органах і підрозділах
внутрішніх справ України
заяв і повідомлень про
злочини, що вчинені або готуються

**ПРОТОКОЛ
усної заяви (повідомлення) про злочин**

« ____ » _____ 200 __ р.

Я, _____
(посада, звання, прізвище і ініціали працівника міліції)

з дотриманням вимог статей України прийняв заяву (повідомлення)
від _____
(прізвище, ім'я, по батькові, рік народження, посада,

місце роботи і проживання заявника)
_____

про _____
(злочин, що вчинений або готується)

Гр. _____ попереджений про кримінальну
(прізвище, ініціали заявника)

відповідальність згідно зі ст. 383 КК України за завідомо неправдиве повідомлення
про вчинення злочину _____
(підпис заявника)

Гр. _____ заявив:
(прізвище, ініціали)

1. Обставини події (дата, час, місце): _____
_____

2. Яку матеріальну шкоду завдано протиправними діями, на яку суму, чи є
вона для потерпілого значною, яким способом злочинці заволоділи майном
(проникнення у житло чи інше приміщення, напад, вимагання, обман чи
зловживання довірою); якщо було проникнення, то яким шляхом (злам
запірних пристроїв, підбір ключа, виставлення вікна, через квартиру, іншим
способом); яке майно викрадене, де воно було, наявність документів, які
затверджують придбання і вартість втраченого майна, його прикмети, коли і
де придбано: _____
_____

3. Чи застосовувалося до заявника фізичне насильство або погроза його застосування, у чому це конкретно виявилось, які предмети (ніж, пістолет, газовий балончик, палиця тощо) використовувалися під час нападу? Якщо було вимагання майна чи права на нього або вчинення будь-яких дій майнового характеру з погрозою застосування насильства, заподіяння тілесних ушкоджень, пошкодження майна тощо, то в чому конкретно виявилися ці дії?
- _____
- _____
- _____
4. Чи заподіяні кому-небудь які-небудь тілесні ушкодження, до якого медичного закладу звертався, де він розташований, чи перебував на стаціонарному або амбулаторному лікуванні?
- _____
- _____
- _____
5. Чи бачив особу, яка вчинила злочин, чи може її впізнати, за якими прикметами?
- _____
- _____
- _____
6. Чи підозрюється хто-небудь у вчиненні злочину? Якщо так, то з якої причини, вказати відомості про цю особу:
- _____
- _____
- _____
7. Чи були очевидці вчинення злочину, що відомо про них?
- _____
- _____
- _____
8. З моїх слів записано вірно _____
(дата і підпис заявника)

Примітка. Заявник має право отримати від керівництва органу внутрішніх справ, де прийнято заяву, роз'яснення з приводу прийнятого за ним рішенням як на особистому прийманні, так і письмово.

Протокол-заяву прийняв: _____
(підпис працівника міліції)

Додаток 3
до п.3.1 Інструкції
про порядок приймання,
реєстрації та розгляду
в органах і підрозділах
внутрішніх справ України
заяв і повідомлень про
злочини, що вчинені або
готуються

ЖУРНАЛ
реєстрації заяв і повідомлень про злочини,
що вчинені або готуються

В _____
(назва органу внутрішніх справ)

Почато «__» _____ 200__ р.

Закінчено «__» _____ 200__ р.

Інвентарний № _____

Правила ведення журналу реєстрації
заяв і повідомлень про злочини, що вчинені
або готуються (ЖРЗПЗ)

(Друкується на звороті титульного аркуша журналу)

1. Форма журналу реєстрації заяв і повідомлень про злочини, що вчинені або готуються, є єдиним для всіх органів внутрішніх справ України.

2. Персональна відповідальність за правильність ведення журналу покладається на оперативного чергового органу внутрішніх справ. Журнал є документом суворої звітності, аркуші в ньому повинні бути пронумеровані, прошнуровані і скріплені печаткою. Записи проводяться повністю, охайно і тільки чорним, фіолетовим або синім чорнилом (пастою). Виправлення і підчистки не допускаються. Про помилкові записи вчиняється застереження, яке підписується черговим.

3. Згідно з Інструкцією про порядок приймання, реєстрації та розгляду в органах і підрозділах внутрішніх справ України заяв і повідомлень про злочини, що вчинені або готуються, в ЖРЗПЗ реєструються заяви і повідомлення про злочини, що вчинені або готуються, що є приводом для порушення кримінальної справи.

До заяв і повідомлень, які є приводом для порушення кримінальної справи, належать:

- а) заяви або повідомлення підприємств, установ, організацій, посадових осіб, представників влади, громадськості або окремих громадян;

- б) повідомлення представників влади, громадськості або окремих громадян, які затримали підозрювану особу на місці вчинення злочину;
- в) явка з повинною;
- г) повідомлення, опубліковані в пресі;
- ґ) безпосереднє виявлення органом дізнання, слідчим, прокурором або судом ознак злочину.

Інформацію черговий реєструє самостійно без погодження з керівництвом органу внутрішніх справ.

4. При реєстрації матеріалу про раніше невідомий органу внутрішніх справ злочин, виявлений в процесі дізнання або попереднього слідства, проставляється відмітка «Додатково виявлено в ході розслідування кримінальної справи» і вказується її номер.

5. У разі реєстрації злочину, виявленого при звірці повноти обліку заяв і повідомлень про злочини, робиться відмітка «Виявлено при звірці» і вказується дата.

6. При заповненні граф 2, 5 і 8 журналу необхідно керуватися такими вимогами:

6.1. У графі 2 проставляються дата і час надходження заяви чи повідомлення про злочин безпосередньо до чергової частини. У разі реєстрації заяв і повідомлень, що надійшли поштою або отримані працівником органу внутрішніх справ при зверненні до нього громадянина, під першим записом про це робляться додаткові відмітки.

Наприклад:

надійшло поштою: вхідний N К-154 від 07.05.2003;

прийнято дільничним інспектором Петренком М.І. 29.04.2003.

У цих випадках термін розгляду заяв і повідомлень про злочин відраховується з часу початкового надходження інформації до працівника або до режимно-секретного підрозділу органу внутрішніх справ.

6.2. У графі 5 послідовно зазначаються заходи, вжиті за заявою або повідомленням про злочин:

перелічуються посадові особи, яким доповідалась інформація;

вказується, хто конкретно виїжджав на місце пригоди; якщо направлялась слідчо-оперативна група, то в якому персональному складі, час її виїзду;

відмічаються дані про об'єкт злочинного посягання, наявність на ньому охорони,

сигналізації, хімічної пастки та інші суттєві відомості;

подається перелік викрадених номерних речей.

6.3. Графу 8 заповнюють:

6.3.1. Працівник з обліково-реєстраційної роботи:

- а) ставить відбиток спеціального штампа з відміткою про рішення, прийняте за заявами і повідомленнями про злочини, що вчинені або готуються, і заповнює його реквізити, які є вихідними даними для складання державного статистичного звіту за формою № 2-Е «Про розгляд заяв і повідомлень про злочини».

У пункті 5 відбитка штампа проставляється номер розділу КК України, до якого належить злочин, що вчинений або готується, а потім відображається номер рядка з розділу 2 бланка звіту форми № 2-Е, що характеризує вид злочину. У цьому самому рядку через кому наводяться номери граф, що відображають відомості про рішення, прийняте за заявою або повідомленням, про злочин, що вчинений або готується, термін його прийняття і висновок прокурорського нагляду за об'єднаною відмови

в порушенні кримінальної справи. Ці самі номери граф дублюються в реквізиті штамп «у т. ч. у рядку 41 графи» для обліку роботи слідчих.

Наприклад, розділ КК 6, рядок 15, графи 3, 4, 7, 9, у т. ч. у рядку 41 графи 3, 4, 7, 9. Це означає:

6 – ознаки злочину належать до посягань на особисту власність;

15 – заява про крадіжку;

3 – відмовлено в порушенні кримінальної справи;

4 – за відсутністю події або складу злочину;

7 – рішення прийняте в строк понад 10 діб;

9 – постанову прокурором скасовано і порушено кримінальну справу.

Рядок 41 графи 3, 4, 7, 9 – заява розглядалась слідчими МВС;

б) вказується вихідний номер і дата письмового повідомлення заявнику (громадянам, адміністрації підприємств, організацій, посадовим особам) про наслідки розгляду його заяви або повідомлення про злочини, що вчинені або готуються;

в) записується номер кримінальної справи, якщо заява або повідомлення про злочини, що вчинені або готуються, долучаються до справи, яка вже є у провадженні.

3.3.2. Черговий по органу внутрішніх справ проставляє відбиток штамп з відміткою про те, що заява чи повідомлення про злочин, що вчинений або готується, не підтвердилась, з наведенням номера номенклатурної справи і сторінки, де розміщені документи, зібрані працівником, який проводив перевірку інформації.

ЗМІСТ граф журналу реєстрації заяв і повідомлень про злочини, що вчинені або готуються (ЖРЗПЗ)

№ з/п							
1							
2	Коли надійшла заява чи повідомлення про злочин, що вчинений або готується (дата, години, хвилини)						
3	Хто повідомив про злочин, П.І.Б., адреса телефонії підприємства, установи, організації						
4	Стислий зміст заяви та повідомлення про злочин (час, місце, обставини), стаття КК						
5	Заходи, вжиті за заявами і повідомленнями черговим. Склад слідчо-оперативної групи і час вилзду на місце пригоди. Перелік викрадених номерних речей. Вид охорони об'єкта, наявність сигналізації, хімгастки. Інші суттєві відомості						
6	Ким, кому і коли доручено розгляд заяви та повідомлення						
7	Посада, прізвище і підпис особи, яка отримала заяву, повідомлення для розгляду, Дата і час отримання						
8	Наслідки перевірки заяви, повідомлення згідно з КПК: дата порушення кримінальної справи, номер і дата її реєстрації у єдиному журналі обліку злочинів; дата вчинення постанови про відмову в порушенні кримінальної справи; реєстраційний №, вихідний № і орган, куди направлено матеріал дослідчої перевірки за належністю; вихідний № і дата повідомлення заявнику; № кримінальної справи, до якої прилучено заяву чи повідомлення. Відмітка про неспіттвердження інформації про злочин.						

Додаток 4
до п.3.4 Інструкції
про порядок приймання,
реєстрації та розгляду
в органах і підрозділах
внутрішніх справ України
заяв і повідомлень про
злочини, що вчинені або
готуються

ЗРАЗОК ШТАМПА
реєстрації заяви і повідомлення про злочини,
що вчинені або готуються

<p>ЗАРЕЄСТРОВАНО</p> <p>В журналі реєстрації заяв і повідомлень про злочини, що вчинені або готуються</p> <hr/> <p>(назва органу внутрішніх справ)</p> <p>« ___ » _____ 200__р. № ____</p> <p>Оперативний черговий</p> <hr/> <p>(підпис, прізвище)</p>

Додаток 5
до п.3.9 Інструкції
про порядок приймання,
реєстрації та розгляду
в органах і підрозділах
внутрішніх справ України
заяв і повідомлень про
злочини, що вчинені або
готуються

ТАЛОН-КОРИНЕЦЬ № _____ Заяву прийнято від <hr/> (прізвище, ініціали заявника, найменування підприємства, організація, установи, адреса, телефон) Короткий зміст заяви <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> Реєстр № _____ за ЖРЗПЗ Посада, звання, прізвище та підпис особи, яка прийняла заяву _____ <hr/> <hr/> « ____ » _____ 200__р. Підпис заявника про отримання талона-повідомлення _____ « ____ » год. « ____ » хв. « ____ » _____ 200__р.	ТАЛОН-ПОВІДОМЛЕННЯ № _____ Заяву прийнято <hr/> (прізвище, ініціали, посада, звання особи, яка прийняла заяву) Реєстр № ____ за ЖРЗПЗ (якщо заяву прийнято в черговій частині ОВС) <hr/> (найменування органу внутрішніх справ, службовий телефон) « ____ » _____ 200__р. Підпис оперативного чергового або працівника, зазначеного у п. 8.8 Інструкції <hr/> (прізвище, ініціали)
--	--

Додаток 6
до п.3.14 Інструкції
про порядок приймання,
реєстрації та розгляду
в органах і підрозділах
внутрішніх справ України
заяв і повідомлень про
злочини, що вчинені або
готуються

ЖУРНАЛ
реєстрації інформації про злочини та інші
події, що надійшла по телефонній лінії чи
за допомогою інших засобів зв'язку

Почато «__» _____ 200__ р.

Закінчено «__» _____ 200__ р.

Інвентарний номер № _____

ЗМІСТ
граф журналу реєстрації інформації про злочини
та інші події, що надійшла по телефонній
лінії чи за допомогою інших засобів зв'язку

№ з/п	Коли надійшло повідомлення про злочин (дата, час)	Хто повідомив (прізвище, адреса, телефон)	Короткий зміст заяви та повідомлення про злочин або подію	Хто отримав інформацію	Кому передано повідомлення, П.І.Б. оперативного чергового	№ ЖРЗПЗ, дата і час реєстрації в ОВС, № журналу обліку інформації, що не містить явних ознак злочину
1	2	3	4	5	6	7

Додаток 7
до п.4.2 Інструкції
про порядок приймання,
реєстрації та розгляду
в органах і підрозділах
внутрішніх справ України
заяв і повідомлень про
злочини, що вчинені або готуються

ЗРАЗОК ШТАМПА
відмітки про рішення, прийняте за заявами
і повідомленнями про злочини,
що вчинені або готуються

1. Порушено кримінальну справу № _____ « ____ » _____ 200__ р.
Протокольне провадження № _____ « ____ » _____ 200__ р.
Відмовлено в порушенні кримінальної справи № _____
« ____ » _____ 200__ р. за п. ____ ст. ____ КПК України
Притягнуто до адмінвідповідальності, протокол № _____
« ____ » _____ 200__ р.
Застосовано інші заходи впливу _____
Передано за належністю в _____ № _____
« ____ » _____ 200__ р.

2. Стаття _____ КК України.

3. Вирішено до 3 діб понад 10 діб (потрібне підкреслити)
Заявнику направлено відповідь за № _____
від « ____ » _____ 200__ р.

4. Скасовано прокурором постанову про відмову і ним порушено
кримінальну справу № _____ від « ____ » _____ 200__ р.

5. Розділ КК _____ рядок _____ графи _____
в т.ч. за рядком 41 графи _____
(за звітом форми № 2-Е)

Додаток 8
до п.4.5.1 Інструкції про порядок приймання,
реєстрації та розгляду в органах і ідрозділах
внутрішніх справ України заяв і повідомлень про
злочини, що вчинені або готуються

ЖУРНАЛ обліку матеріалів, на підставі яких відмовлено в порушенні кримінальної справи

(назва органу внутрішніх справ)

Почато «__» _____ 200__ р.

Закінчено «__» _____ 200__ р.

Інвентарний № _____

ЗМІСТ граф журналу обліку матеріалів, на підставі яких відмовлено в порушенні кримінальної справи

№ з/п	
1	Реєстраційний №. Дата реєстрації заяви та повідомлення про злочин
2	Прізвище заявника, назва установи, підприємства, організації, звідки надійшло повідомлення
3	Стислий опис події, ст. КК, за якою вона кваліфікується
4	Дата винесення постанови про відмову в порушенні кримінальної справи
5	Мотиви відмови з посиланням на ст. КПК
6	Ким винесено постанову (прізвище і посада)
7	Ким затверджено постанову (прізвище і посада)
8	Строк, за який розглянуто матеріали (кількість діб)
9	Дата перевірки матеріалів
10	При скасуванні прокуром постанови про відмову в порушенні кримінальної справи прийнято рішення прокурором
11	Порушено кримінальну справу, №, дата, ст. КК. Направлено на додаткову перевірку
12	Матеріали направлені за належністю (вих. №, том, сторінка номенклатурної справи, де зберігається відповідний лист)
13	Наслідки повторного розгляду матеріалів

**МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
Енський РВ УМВС України в Енській області**

МАТЕРІАЛИ
на підставі яких прийнято рішення про
відмову в порушенні кримінальної справи за
ч. 1 статей 129 та 296 КК України за заявою Хоменко С.І.

ПОЧАТО:

ЗАКІНЧЕНО:

Термін зберігання 5 років

ЗАТВЕРДЖУЮ

Начальник Енського РВ
УМВС України в Енській області
полковник міліції

П.В. Іванов

«   » 08 2007

**Постанова
про відмову в порушенні кримінальної справи**

м. Енськ

«   » 08 2007

Дільничний інспектор Енського РВ УМВС України в Енській області лейтенант міліції Дорощ В.В., розглянувши матеріал ЖРЗПЗ № _____ від ____08.2007

УСТАНОВИВ:

____08.2007 о 21.30 спецлінією «102» до чергової частини Енського РВ УМВС України в Енській області надійшло повідомлення від Хоменко Світлани Іванівни, 1969 р.н. (проживає за адресою: вул. Будівельників, 2 кв. 34, м. Енськ) про те, що її чоловік Хоменко Віктор Семенович, 1966 р.н. (мешкає за цією ж адресою) за місцем проживання вчинив сімейну сварку.

Цього ж дня Хоменко С.І. звернулася до Енського РВ з письмовою заявою щодо життя заходів реагування відносно її чоловіка Хоменка В.С. згідно з чинним законодавством України (ЖРЗПЗ № _____).

У ході проведення перевірки за заявою Хоменко С.І. встановлено, що ____08.2007 о 21.00 Хоменко В.С. (до кримінальної та адміністративної відповідальності не притягувався) перебуваючи в нетверезому стані, за місцем проживання безпідставно вчинив сімейну сварку, в ході якої висловлювався брутальною лайкою на адресу своєї дружини Хоменко С.І., погрожував їй фізичною розправою, своїми діями принижував її людську гідність. При цьому був присутній їх спільний неповнолітній син Іван, 1994 р.н.

На неодноразові прохання Хоменко С.І. та Хоменка І.В. припинити сварку Хоменко В.С. не реагував. Своїми діями Хоменко В.С. заподіяв психологічну травму своїй дружині та неповнолітньому сину.

Опитаний з цього приводу Хоменко В.С. факт учинення ним сварки та образ на адресу дружини підтвердив, при цьому висловлення погрози фізичною розправою категорично заперечив.

У бесіді з заявницею встановлено, що Хоменко В.С. протягом останніх трьох місяців неодноразово вчиняв сімейні сварки, в ході яких висловлювався брутальною лайкою, принижував її людську гідність, у деяких випадках сварки відбувалися в присутності неповнолітнього сина Івана.

Учинення сімейних сварок Хоменком В.С. також підтвердив опитаний сусід заявниці Лисенко П.М. (мешкає за адресою: вул. Будівельників, 2 кв. 35, м. Енськ), факти погроз Хоменком В.С. на її адресу не підтвердив.

Таким чином, в діях Хоменка В.С. відсутні ознаки злочину, передбачених статтями 129 та 296 КК України, а вбачаються ознаки правопорушення, передбаченого статтею 173–2 КУпАП.

___08.2007 Хоменку В.С. винесено офіційне попередження про неприпустимість вчинення насильства в сім'ї, а також його взято на профілактичний облік у відділі ДІМ Енського РВ.

Ураховуючи вищевикладене на підставі п. 2 ст. 6 КПК України,

Постановив:

1. У порушенні кримінальної справи за ст. ст. 129 та 296 КК України відносно Хоменка В.С. відмовити.
2. Громадянина Хоменка В.С. притягнути до адміністративної відповідальності за ст. 173–2 КУпАП.
3. Про прийняте рішення та вжиті заходи надати відповідь заявниці.
4. Копію постанови про відмову в порушенні кримінальної справи направити прокуророві Енського району Енської області.

Погоджую

Нач. СДІМ Енського РВ
підполковник міліції
Б.М. Сидоров

ДІМ Енського РВ
лейтенант міліції
Дорш В.В.

ПРОТОКОЛ

усної заяви (повідомлення) про злочин
"___"_____ 200__ р.

Я, дільничний інспектор Еньського РВ лейтенант міліції Дорош В.В.
(посада, звання, прізвище і ініціали працівника міліції)

з дотриманням вимог статей України прийняв заяву (повідомлення)

від Хоменко Світлани Іванівни, 24.04.1969 р.н.

(прізвище, ім'я, по батькові, рік народження, посада,

м. Еньськ, вул. Будівельників, 2, кв. 34, вихователь у дитячому садку №5 м. Еньська
місце роботи і проживання заявника)

про _____
(злочин, що вчинений або готується)

Гр. ХОМЕНКО С.І. _____ попереджений про кримінальну
(прізвище, ініціали заявника)

відповідальність згідно зі ст. 383 КК України за завідомо
неправдиве повідомлення про вчинення злочину _____

(підпис заявника)

Гр. ХОМЕНКО С.І. _____ заявив:
(прізвище, ініціали)

1. Обставини події (дата, час, місце): **09.08.2007 близько 21.00 за місцем проживання вул. Будівельників. 2, кв. 34, мій чоловік Хоменко Віктор Семенович безпричинно вчинив сварку, у ході якої словесно ображав мене різними словами та висловлював погрози на мою адресу. При цьому був присутній наш неповнолітній син Іван, 1994 р.н., який заспокоював чоловіка.**

2. Яку матеріальну шкоду завдано протиправними діями, на яку суму, чи є вона для потерпілого значною, яким способом злочинці заволоділи майном (проникнення у житло чи інше приміщення, напад, вимагання, обман чи зловживання довірою); якщо було проникнення, то яким шляхом (злам запірних пристроїв, підбір ключа, виставлення вікна, через квартиру, іншим способом); яке майно викрадене, де воно було, наявність документів, які затверджують придбання і вартість втраченого майна, його прикмети, коли і де придбано:

не завдано

3. Чи застосовувалося до заявника фізичне насильство або погроза його застосування, у чому це конкретно виявилось, які предмети (ніж, пістолет, газовий балончик, палиця тощо) використовувалися під час нападу? Якщо було вимагання майна чи права на нього або вчинення будь-яких дій майнового характеру з погрозою застосування насильства, заподіяння тілесних ушкоджень, пошкодження майна тощо, то в чому конкретно виявилися ці дії?

не застосовувалося

4. Чи заподіяні кому-небудь які-небудь тілесні ушкодження, до якого медичного закладу звертався, де він розташований, чи перебував на стаціонарному або амбулаторному лікуванні?

НЕЗАПОДІЯНІ

---

5. Чи бачив особу, яка вчинила злочин, чи може її впізнати, за якими прикметами? _____

---

6. Чи підозрюється хто-небудь у вчиненні злочину? Якщо так, то з якої причини, вказати відомості про цю особу: _____

---

7. Чи були очевидці вчинення злочину, що відомо про них? _____

---

8. З моїх слів записано вірно ПІДПИС ЗАЯВНИЦІ
(дата і підпис заявника)

Примітка. Заявник має право отримати від керівництва органу внутрішніх справ, де прийнято заяву, роз'яснення з приводу прийнятого за ним рішенням як на особистому прийманні, так і письмово.

Протокол-заяву прийняв: _____
(підпис працівника міліції)

Начальнику Енського РВ УМВС
України у Енській області
гр-на Хоменка Віктора Семеновича,
12.05.1966 р.н., м. Енськ, Енська
область, громадянина України,
працює АТП-56, токарем, проживає
м. Енськ,
вул. Будівельників, 2, кв. 34, раніше
не судимого

ПОЯСНЕННЯ

09.08.2007 близько 21.00. за місцем проживання в мене з дружиною Хоменко Світланою Іванівною виникла сварка, в ході якої я словесно ображав її. При цьому був присутній наш неповнолітній син Іван, 1994 р.н., який мене заспокоював. Потім дружина викликала працівників міліції.

Погрози на адресу дружини я не виказував.

Протягом останніх трьох місяців аналогічні сварки неодноразово виникали в мене з дружиною з приводу невиконання нею подружніх обов'язків (небажання готувати, прибирати в квартирі тощо).

Вину свою визнаю (або не визнаю).

_____.200__

В.С. Хоменко

Пояснення прийняв дільничний
інспектор Енського РВ УМВС
України у Енській області
лейтенант міліції

В.В. Дорош

Начальнику Енського РВ УМВС
України у Енській області
гр-нки Хоменко Світлани Іванівни,
24.04.1969 р.н., м. Енськ, Енська
область, громадянки України,
працює дитячий садок № 5,
вихователь, проживає м. Енськ,
вул. Будівельників, 2, кв. 34, раніше
не судима

ПОЯСНЕННЯ

09.08.2007 близько 21.00. мій чоловік Хоменко Віктор Семенович безпричинно вчинив сварку, у ході якої словесно ображав мене різними словами та висловлював погрози на мою адресу. При цьому був присутній наш неповнолітній син Іван, 1994 р.н., який заспокоював чоловіка.

Побачивши, що він не заспокоюється, я злякалася та викликала міліцію.

Протягом останніх трьох місяців аналогічні сварки вже відбувалися, ініціатором сварок завжди був чоловік, у деяких випадках під час сварок був присутній наш неповнолітній син.

Своїми діями Хоменко В.С. спричинив мені та дитині психологічну травму, останнім часом наш син став гірше навчатися в школі а я відчуваю невпевненість та постійне відчуття страху.

_____._____.200__

С.В. Хоменко

*Пояснення прийняв дільничний
інспектор Енського РВ УМВС
України у Енській області
лейтенант міліції*

В.В. Дорош

Начальнику Енського РВ УМВС
України у Енській області
гр-на Лисенка Петра Микитовича,
21.01.1951 р.н., м. Енськ, Енська
область, громадянин України,
пенсіонер, проживає м. Енськ,
вул. Будівельників, 2, кв. 35, раніше
не судимий

ПОЯСНЕННЯ

Своїх сусідів з квартири № 34 подружжя Хоменків знаю 15 років, з часу заселення в будинок.

Протягом останніх трьох місяців я чув як Хоменко Віктор неодноразово вчиняв сімейні сварки (так як наші помешкання знаходяться поруч). У ході сварок він висловлювався брутальною лайкою на адресу своєї дружини Світлани.

Причини сварок мені не відомі. Також я не можу стверджувати чи був присутнім при сварках їх неповнолітній син Іван однак, останнім часом я помітив, що дитина і дружина Хоменка Віктора мають пригнічений стан.

09.08.2007 близько 21.15 я в черговий раз почув як Віктор словесно ображав свою дружину, погрози на її адресу я не чув. Також я чув як під час сварки їх неповнолітній син Іван намагався заспокоїти Віктора.

_____._____.200__

С.В. Хоменко

*Пояснення прийняв дільничний
інспектор Енського РВ УМВС
України у Енській області
лейтенант міліції*

В.В. Дорош

Начальнику Енського РВ УМВС
України у Енській області
полковнику міліції
Іванову П.В.

РАПОРТ

09.08.2007 близько 21.30 за вказівкою оперативного чергового по районному відділу мною здійснено виїзд за адресою: м. Енськ, вул. Будівельників, 2 кв. 34, де за попередньою інформацією чоловік вчинив сімейну сварку.

По прибуттю за вказаною адресою встановлено, що міліцію викликала Хоменко Світлана Іванівна, яка пояснила, що її чоловік Хоменко Віктор Семенович безпричинно вчинив сварку, у ході якої він в присутності неповнолітнього сина Івана, 1994 р.н. словесно ображав її та висловлював погрози на її адресу.

Хоменко С.І. звернулася з письмовою заявою щодо вжиття вичерпних заходів відносно її чоловіка Хоменка В.С. згідно з чинним законодавством України.

На час прибуття працівників міліції Хоменко В.С. мав спокійний стан, свою вину визнав.

Враховуючи, що Хоменко В.С. відносно Хоменко С.І. та неповнолітнього сина вчинив психологічне насильство йому винесено офіційне попередження про неприпустимість вчинення насильства в сім'ї.

Дільничний інспектор міліції Енського РВ
УМВС України у Енській області
лейтенант міліції

В.В. Дорощ

____.____.200__

Начальникові відділу у справах
сім'ї, молоді та спорту Енської
РДА

вул. Енгельса, 9, м. Енськ

На виконання п. 2.7. спільного наказу Міністерства України у справах сім'ї, молоді та спорту та Міністерства внутрішніх справ від 07.09.2009 № 3131/386 надсилаю Спеціальну картку обліку факту вчинення насильства в сім'ї (додаток б) для відповідного реагування.

Додаток: на 1 аркуші

Дільничний інспектор міліції
Енського РВ УМВС України
в Енській області
лейтенант міліції

В.В. Дорош

Начальникові відділу у
справах
дітей Енської РДА

вул. Енгельса, 9, м. Енськ

На виконання п. 2.7. спільного наказу Міністерства України у справах сім'ї, молоді та спорту та Міністерства внутрішніх справ від 07.09.2009 № 3131/386 надсилаю Спеціальну картку обліку факту вчинення насильства в сім'ї (додаток 6) для відповідного реагування.

Додаток: на 1 аркуші

Дільничний інспектор міліції
Енського РВ УМВС України
в Енській області
лейтенант міліції

В.В. Дорош

Хоменко Світлана Іванівна
вул. Будівельників, 2, кв. 34,
м. Енськ

Шановна Світлано Іванівно!

Вашу заяву від 09.08.2007 щодо вчинення насильства в сім'ї Вашим чоловіком Хоменком В.С. Енським РВ УМВС України в Енській області уважно розглянуто.

У ході перевірки встановлено, що в діях Хоменка В.С. відсутні ознаки злочину, передбаченого статтями 129 (Погроза вбивством) та 296 (Хуліганство) Кримінального кодексу України.

У зв'язку з цим у порушенні кримінальної справи відносно нього відмовлено на підставі п. 2 ст. 6 Кримінально-процесуального кодексу України.

У діях Вашого чоловіка Хоменка В.С. вбачаються ознаки правопорушення, передбаченого ч. 1 ст. 173-2 (Учинення насильства в сім'ї, невиконання захисного припису або непроходження корекційної програми) Кодексу України про адміністративне правопорушення, а тому відносно нього складено адміністративний протокол.

Одночасно, згідно ст. 10 Закону України «Про попередження насильства в сім'ї» йому винесено офіційне попередження про неприпустимість вчинення насильства в сім'ї.

Згідно ст. 12 зазначеного Закону його поставлено на профілактичний облік у відділі дільничних інспекторів міліції Енського РВ як особу, яка вчинила насильство в сім'ї.

Також до відділів у справах сім'ї молоді та спорту та у справах дітей Енської РДА надіслано інформацію для відповідного реагування.

З повагою
Начальник Енського РВ
УМВС України в Енській області

П.В. Іванов

Опис
документів, які знаходяться в справі

Порядковий номер	Зміст документа	Номера сторінок
1.	Постанова про відмову в порушенні кримінальної справи	1-2
2.	Протокол усної заяви про злочин	3-4
3.	Пояснення Хоменко С.І.	5
4.	Пояснення Хоменка В.С.	6
5.	Пояснення Лисенка П.М.	7
6.	Рапорт дільничного інспектора міліції Дороша В.В	8
7.	Копія офіційного попередження про неприпустимість вчинення насильства в сім'ї	9
8.	Копія супровідного листа до відділу у справах сім'ї молоді та спорту Енської РДА	10
9.	Копія супровідного листа до відділу у справах дітей Енської РДА	11
10.	Копія відповіді	12

Опис склав:

Дільничний інспектор Енського РВ УМВС України в Енській області
лейтенант міліції

_____ (підпис)

В.В. Дорош

С П Р А В А

**про адміністративне правопорушення, передбачене частиною 1 статті
173-2 Кодексу України про адміністративні правопорушення**

**відносно громадянина ХОМЕНКА ВІКТОРА СЕМЕНОВИЧА,
1966 р.н., проживає в м. Енську по вул. Будівельників, 2, кв. 34**

ПОЧАТО:

ЗАКІНЧЕНО:

ЕНСЬК – 200__

(Штамп Енського РВ)

Голові Енського районного суду
Мартинюку В.І.
вул. Саксаганського, 100,
м. Енськ

Направляю адміністративний матеріал відносно громадянина Хоменка Віктора Семеновича, 1966 р.н., непрацюючого, мешканця м. Енська, вул. Будівельників, 2, кв. 34 за правопорушення, передбачене частиною 1 статті 173-2 КУпАП, для розгляду.

Додаток : на 12 аркушах.

Начальник Енського РВ УМВС
України у Енській області
полковник міліції

О.В. Вакула

_____. _____. 200__

ПРОТОКОЛ № НН 000000
про адміністративне правопорушення
за ч. 1 ст. 173-2 КУпАП

___ . _____ 200__ р.

М. ЕНСЬК

(найменування населеного пункту)

Я, дільничний інспектор міліції Енського РВ УМВС України у Енській області лейтенант міліції Дорош В.В.

(посада, найменування ОВС, звання прізвище, ім'я, по батькові, яка склала протокол)

склав цей протокол про, що громадянин(ка):

1. Прізвище, ім'я, по батькові Хоменко Віктор Семенович
2. Дата та місце народження 12.05.1966 р.н., м. Енськ, Енської області
3. Громадянство громадянин України
4. Місце роботи і посада АТП – 56, водій
5. Місячний заробіток 9700 грн.
6. На утриманні осіб 12 осіб
7. Місце проживання м. Енськ, вул. Будівельників, 2, кв. 34
8. Місце прописки там же
9. Чи піддавався протягом року адміністративному стягненню: _____
не притягувався (Апра № 75)
(дата, яким органом, за що, вид стягнення)
10. Особа правопорушника засвідчується паспорт АА № 000000 виданий Енським РВ 16 квітня 1997 року
(вказати документ, коли і ким виданий, серія, номер)
09.08.2007 о 21.00 год. в квартирі 34 по вул. Будівельників, 2, вчинив сварку з дружиною Хоменко С.В., у ході якої висловлював образи та погрози на її адресу, тобто вчинив психологічне насильство.
Вчинивши правопорушення, передбачене ч. 1 ст. 173-2 КУпАП.

СВІДКИ ПРАВОПОРУШЕННЯ

1. _____ адреса _____ підпис _____
2. _____ адреса _____ підпис _____

Правопорушення заподіяна матеріальна шкода не заподіяна
(сума в гривнях)

Гр. Хоменку В.С. роз'яснено його права та обов'язки, передбачені ст. 268 КУпАП, і повідомлено, що розгляд адміністративної справи відбудеться " ___ " _____ 200__ року.

Підпис особи, яка притягується до адмінвідповідальності Хоменко

У присутності понять

1. _____ адреса _____ підпис _____

2. _____ адреса _____ підпис _____

проведено особистий огляд та огляд речей, передбачений ст. 264, КУпАП, що були не проводився, та згідно зі ст. 265 КУпАП виявлені та (прізвище, ініціали особи, яка притягується до адміністративної відповідальності)

вилучені для тимчасового зберігання: не вилучались

(вказати перелік речей, цінностей, документів, що являються, знаряддям або безпосереднім об'єктом

правопорушення, їх індивідуальної ознаки, а за потреби – місця та обставини виявлення)

Підпис понять 1. _____ 2. _____

Підпис особи, яка притягується до адміністративної відповідальності Хоменко

ПОЯСНЕННЯ ОСОБИ, ЯКА ПРИТЯГУЄТЬСЯ ДО АДМІНІСТРАТИВНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ

На окремому аркуші

(у разі відмови особи, яка притягується до адмінвідповідальності, від пояснення або підпису протоколу про це робиться запис посадовою особою, яка склала протокол)

Підпис особи, яка притягується до адміністративної відповідальності Хоменко

Від пояснення та підписання протоколу відмовився у присутності свідків:

Підпис свідків 1. _____ 2. _____

ЗАЯВИ, КЛОПОТАННЯ

Якщо є, то вказати які: не поступило

Рішення керівництва органу внутрішніх справ за заявою, клопотанням _____

До протоколу додається рапорт дільничного інспектора міліції Еньського РВ УМВС Дороша В.В., пояснення Хоменка С.В., пояснення Хоменко С.В., офіційне попередження про неприпустимість вчинення насильства в сім'ї

Підпис посадової особи, яка склала протокол Дорош

Начальнику Енського РВ УМВС
України у Енській області
гр-на Хоменка Віктора Семеновича,
12.05.1966 р.н., м. Енськ, Енська область,
громадянина України, працює АТП-56,
водієм, проживає м. Енськ,
вул. Будівельників, 2, кв. 34, раніше не
судимого

ПОЯСНЕННЯ

09.08.2007 близько 21.00 за місцем проживання в мене з дружиною Хоменко Світланою Іванівною виникла сварка, в ході якої я словесно ображав її. При цьому був присутній наш неповнолітній син Іван, 1994 р.н., який мене заспокоював. Потім дружина викликала працівників міліції.

Погрози на адресу дружини я не виказував.

Протягом останніх трьох місяців аналогічні сварки неодноразово виникали в мене з дружиною з приводу невиконання нею подружніх обов'язків (небажання готувати, прибирати в квартирі тощо).

Вину свою визнаю (або не визнаю).

_____._____.200__

В.С. Хоменко

Пояснення прийняв дільничний
інспектор Енського РВ УМВС
України у Енській області
лейтенант міліції

В.В. Дорош

Начальнику Енського РВ УМВС
України у Енській області
гр-на Хоменко Світлани Іванівни,
24.04.1969 р.н., м. Енськ, Енська
область, громадянки України, працює
дитячий садок № 5, вихователь,
проживає м. Енськ, вул. Будівельників,
2, кв. 34, раніше не судима

ПОЯСНЕННЯ

09.08.2007 близько 21.00. мій чоловік Хоменко Віктор Семенович безпричинно вчинив сварку, у ході якої словесно ображав мене різними словами та висловлював погрози на мою адресу. При цьому був присутній наш неповнолітній син Іван, 1994 р.н., який заспокоював чоловіка.

Побачивши, що він не заспокоюється, я злякалася та викликала міліцію.

Протягом останніх трьох місяців аналогічні сварки вже відбувалися, ініціатором сварок завжди був чоловік, у деяких випадках під час сварок був присутній наш неповнолітній син.

Своїми діями Хоменко В.С. спричинив мені та дитині психологічну травму, останнім часом наш син став гірше навчатися в школі а я відчуваю непевненість та постійне відчуття страху.

_____.200__

С.В. Хоменко

*Пояснення прийняв дільничний
інспектор Енського РВ УМВС
України у Енській області
лейтенант міліції*

В.В. Дорош

Начальнику Енського РВ УМВС
України у Енській області
полковнику міліції
Вакулі О.В.

РАПОРТ

09.08.2007 близько 21.30 за вказівкою оперативного чергового по районному відділу мною здійснено виїзд за адресою: м. Енськ, вул. Будівельників, 2 кв. 34, де за попередньою інформацією чоловік вчинив сімейну сварку.

По прибуттю за вказаною адресою встановлено, що міліцію викликала Хоменко Світлана Василівна, яка пояснила, що її чоловік Хоменко Віктор Семенович безпричинно вчинив сварку, у ході якої він в присутності неповнолітнього сина Івана, 1994 р.н. словесно ображав її та висловлював погрози на її адресу.

Враховуючи, що Хоменко В.С. відносно Хоменко С.В. та неповнолітнього сина вчинив психологічне насильство, тобто правопорушення, передбачене ч. 1 ст. 173-2 КУпАП, громадянина Хоменка В.С. було затримано та доставлено до чергової частини Енського РВ УМВС України в Енській області для складання адміністративного протоколу.

Дільничний інспектор міліції Енського РВ
УМВС України у Енській області
лейтенант міліції

В.В. Дорош

_____._____200__

Додаток 3

до п. 2.4 Інструкції з оформлення матеріалів
про адміністративні правопорушення

Протокол _____ № 000000
(серія)

Про адміністративне затримання *

_____ 200__ року

м. Енськ

(найменування населеного пункту)

Я, дільничний інспектор міліції Енського РВ УМВС України в Енській області

(посада, найменування органу внутрішніх справ, звання,

лейтенант міліції Дорощ В.П.

прізвище, ім'я та по батькові особи, яка склала протокол)

склав цей протокол про адміністративне затримання гр. Хоменка Віктора Семеновича

(прізвище, ім'я та по батькові затриманого)

_____, «12» 05 1966 року народження, що проживає за адресою:

м. Енськ, вул. Будівельників, 2, кв. 34,

який (-яка) доставлений (-на) в службове приміщення

Енського РВ УМВС України в Енській області, по вул. Свободи, 9

(назва та адреса)

«__» _____ 200__ року о «22» год. «15» хв. у зв'язку із вчиненням правопорушення, передбаченого ч. 1 ст. 173-2 КУпАП для складання протоколу про адміністративне правопорушення

(припинення адміністративного правопорушення, складання протоколу

про адміністративне правопорушення, для розгляду справи і т.ін.)

Гр. Хоменку В.С. роз'яснено його (її) права та обов'язки, передбачені ст. 268 КУпАП. «__» _____ 200__р.

Підпис затриманої особи _____ Хоменко

Про місцеперебування затриманого (-ної) згідно зі ст. 261 КУпАП повідомлено о «22» год. «30» хв. «__» _____ 200__ року дружину Хоменко Світлану Василівну по тел 6-39-33

(родичів, адміністрацію за місцем роботи або навчання, яким чином повідомлено)

Перед поміщенням до кімнати для затриманих в адміністративному порядку в присутності понятих

1. _____, адреса _____
(прізвище, ім'я та по батькові)

2. _____, адреса _____
(прізвище, ім'я та по батькові)

проведено особистий огляд та огляд речей, передбачений ст. 264 КУпАП, що були в затриманого (-ної) не проводився

(прізвище та ініціали)

У затриманого (-ної) в присутності понятих виявлені та вилучені для тимчасового зберігання

не вилучалися

Затриманий (-на) одягнутий (-та)

(описується в чому вдягнений затриманий)

сорочку білого кольору, чорні штани, туфлі чорні.

* Протокол про адміністративне затримання складається у випадках, передбачених ст. 262 КУпАП.

При особистому огляді тілесні ушкодження (не виявлені, виявлені)

не виявлені

(непотрібне закреслити)

(які саме, чи надавалася медична допомога, час надання медичної допомоги,

номер виклику і бригади швидкої медичної допомоги, прізвище та ініціали лікаря)

Заяви та зауваження, зроблені при затриманні та огляді

Заяв та зауважень не надійшло

(указати ким і які саме)

Підписи понятих 1. _____ 2. _____

Підпис затриманого (-ної) Хоменко

Підпис працівника, який робив огляд Дорош

Гр. Хоменко В.С. звільнений (-на) « _____ » _____ 20__ року о « 23 » год.

(прізвище та ініціали)

« 45 » хв.

Причина звільнення: прийнято рішення направити матеріал до суду

При звільненні одержав (-ла)

речі не вилучалися

(указати перелік речей, що повернуті при звільненні)

Претензій не маю, претензії маю, претензії маю _____

(непотрібне закреслити)

(указати, які саме)

не маю

Підпис звільненої особи Хоменко

Підпис посадової особи Дорош

Додаток 2

до п. 2.9 Інструкції з оформлення матеріалів
про адміністративні правопорушення

Постанова
за справою про адміністративне правопорушення

«__» _____ 200__ р.

м. Енськ

(найменування населеного пункту)

Я, начальник Енського РВ УМВС України в Енській області полковник міліції
(посада, найменування органу внутрішніх справ, звання,

Вакула О.В.

прізвище, ініціали особи, яка винесла постанову)

розглянувши матеріали адміністративної справи відносно гр. Хоменка Віктора
Семеновича, 12.05.1966

(число, місяць і рік народження)

м. Енськ, Енської області

(місце народження)

м. Енськ, вул. Будівельників, 2, кв. 34

(місце проживання)

АТП – 56, водій

(місце роботи та посада)

документ, який засвідчує особу паспорт АА № 000000 виданий Енським РВ
16 квітня 1997 року

(вказати документ, коли і ким виданий, серію, номер)

Установив

09.08.2007 о 21.00 год. в квартирі 34 по вул. Будівельників, 2, вчинив сварку
з дружиною Хоменко С.В., у ході якої висловлював образи та погрози на її
адресу, тобто вчинив психологічне насильство.

Враховуючи, що гр. Хоменко В.С. скоїв (-ла) адміністративне
правопорушення, передбачене ч. 1 ст. 173-2 Кодексу України про
адміністративні правопорушення,

ПОСТАНОВИВ

Матеріали про скоєння адміністративного правопорушення гр. Хоменко В.С.
за ч. 1 ст. 173-2 КУпАП направити на розгляд суду.

Рішення, винесене щодо вилучених документів, речей
не вилучалися

Вилучені документи, речі отримав _____

(підпис правопорушника)

Постанова може бути оскаржена згідно зі статтями 287 – 289 КУпАП у вищому органі або районному (міському) суді протягом 10 днів від дня її винесення.

Начальник *Енського РВ УМВС України в Енській області* полковник міліції
(посада, найменування органу внутрішніх справ, звання)
Вакула О.В.
(підпис) (прізвище, ініціали)

Копію постанови про притягнення до адміністративної відповідальності отримав

« ___ » _____ 200__ року. Підпис правопорушника Хоменко

С П Р А В А

**про адміністративне правопорушення, передбачене частиною 2 статті
173-2 Кодексу України про адміністративні правопорушення**

**відносно громадянина ХОМЕНКА ВІКТОРА СЕМЕНОВИЧА,
1966 р.н., проживає в м. Енську по вул. Будівельників, 2, кв. 34**

ПОЧАТО: 29 серпня 2007 року

ЗАКІНЧЕНО: 30 серпня 2007 року

ЕНСЬК - 2007

(Штамп Енського РВ)

Голові Енського районного суду
Мартинюку В.І.
вул. Саксаганського, 100,
м. Енськ

Направляю адміністративний матеріал відносно громадянина Хоменка Віктора Семеновича, 1966 р.н., непрацюючого, мешканця м. Енська, вул. Будівельників, 2, кв. 34 за правопорушення, передбачене частиною 2 статті 173-2 КУАП, для розгляду.

Додаток : на 14 аркушах.

Начальник Енського РВ УМВС
України у Енській області
полковник міліції

О.В. Вакула

30 серпня 2007 року

ПРОТОКОЛ № НН 000000
про адміністративне правопорушення
за ч. 2 ст. 173-2 КУпАП

29 серпня 2007 р.

м. Енськ

(найменування населеного пункту)

Я, дільничний інспектор міліції Енського РВ УМВС України у Енській області лейтенант міліції Дорощ В.В.

(посада, найменування ОВС, звання прізвище, ім'я, по батькові, яка склала протокол)

склав цей протокол про, що громадянин(ка):

1. Прізвище, ім'я, по батькові Хоменко Віктор Семенович

2. Дата та місце народження 12.05.1966 р.н., м. Енськ, Енської області

3. Громадянство громадянин України

4. Місце роботи і посада АТП – 56, водій

5. Місячний заробіток 1700 грн.

6. На утримані осіб 1 особа

7. Місце проживання м. Енськ, вул. Будівельників, 2, кв. 34

8. Місце прописки там же

9. Чи піддавався протягом року адміністративному стягненню: _____

14.08.2007 Енським райсудом за ст. 173-2 КУпАП штраф 17 грн. (Апра № 75)

(дата, яким органом, за що, вид стягнення)

10. Особа правопорушника засвідчується паспорт АА № 000000 виданий Енським РВ 16 квітня 1997 року

(вказати документ, коли і ким виданий, серія, номер)

29.08.2007 о 21.00 год. в квартирі 34 по вул. Будівельників, 2, вчинив сварку з

(дата та час, місце вчинення і суть адміністративного правопорушення)

дружиною Хоменко С.В., у ході якої висловлював образи та погрози на її адресу, тобто вчинив психологічне насильство.

Вчинивши правопорушення, передбачене ч. 2 ст. 173-2 КУпАП.

СВІДКИ ПРАВОПОРУШЕННЯ

1. _____ адреса _____ підпис _____

2. _____ адреса _____ підпис _____

Правопорушення заподіяна матеріальна шкода не заподіяна

(сума в гривнях)

Гр. Хоменку В.С. роз'яснено його права та обов'язки, передбачені ст. 268 КУпАП, і повідомлено, що розгляд адміністративної справи відбудеться « 04 » вересня 2007 року.

Підпис особи, яка притягується до адмінвідповідальності Хоменко

У присутності понятьх

1. _____ адреса _____ підпис _____

2. _____ адреса _____ підпис _____

проведено особистий огляд та огляд речей, передбачений ст. 264, КУпАП, що були не проводиться, та згідно зі ст. 265 КУпАП виявлені та (прізвище, ініціали особи, яка притягується до адміністративної відповідальності) вилучені для тимчасового зберігання: не вилучались
(вказати перелік речей, цінностей, документів, що являються, знаряддям або безпосереднім об'єктом

правопорушення, їх індивідуальної ознаки, а за потреби – місця та обставини виявлення)

Підпис понятих 1. _____ 2. _____

Підпис особи, яка притягується до адміністративної відповідальності Хоменко

ПОЯСНЕННЯ ОСОБИ, ЯКА ПРИТЯГУЄТЬСЯ ДО АДМІНІСТРАТИВНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ

На окремому аркуші

(у разі відмови особи, яка притягується до адмінвідповідальності, від пояснення або підпису протоколу про це робиться запис посадовою особою, яка склала протокол)

Підпис особи, яка притягується до адміністративної відповідальності Хоменко

Від пояснення та підписання протоколу відмовився у присутності свідків:

Підпис свідків 1. _____ 2. _____

ЗАЯВИ, КЛОПОТАННЯ

Якщо є, то вказати які: не поступило

Рішення керівництва органу внутрішніх справ за заявою, клопотанням _____

До протоколу додається рапорт дільничного інспектора міліції Еньського РВ УМВС Дороша В.В., пояснення Хоменка С.В., пояснення Хоменко С.В., офіційне попередження про неприпустимість вчинення насильства в сім'ї

Підпис посадової особи, яка склала протокол Дорош

Начальнику Енського РВ УМВС
України у Енській області
гр-на Хоменка Віктора Семеновича,
12.05.1966 р.н., м. Енськ, Енська
область, громадянина України, працює
АТП-56, водієм, проживає м. Енськ,
вул. Будівельників, 2, кв. 34, раніше не
судимого

ПОЯСНЕННЯ

29.08.2007 близько 21.00. у мене з дружиною Хоменко Світланою Василівною виникла сварка через те, що я не попередив її, що спізнюся з роботи, в ході якої я словесно ображав її та висловлював погрози на її адресу. При цьому був присутній наш неповнолітній син Іван, 1994 р.н., який мене заспокоював. Потім дружина викликала працівників міліції.

09.08.2007 після вчинення аналогічної сварки працівники міліції винесли мені офіційне попередження про неприпустимість вчинення насильства в сім'ї та притягнули мене до адміністративної відповідальності. Судом я був оштрафований на 51 гривню.

Вину свою визнаю (або не визнаю).

29.08.2007 року.

В.С. Хоменко

Пояснення прийняв дільничний
інспектор Енського РВ УМВС
України у Енській області
лейтенант міліції

В.В. Дорош

Начальнику Енського РВ УМВС
України у Енській області
гр-на Хоменко Світлани Василівни,
24.045.1969 р.н., м. Енськ, Енська
область, громадянки України, працює
дитячий садок № 5, вихователь,
проживає м. Енськ, вул. Будівельників,
2, кв. 34, раніше не судима

ПОЯСНЕННЯ

29.08.2007 близько 21.00. додому з роботи прийшов мій чоловік Хоменко Віктор Семенович. Я у нього спитала, чому він мене не попередив, що затримається на роботі. У відповідь він став словесно ображати мене різними словами та висловлювати погрози на мою адресу. При цьому був присутній наш неповнолітній син Іван, 1994 р.н., який заспокоював чоловіка.

Побачивши, що він не заспокоюється, я злякалася та викликала міліцію.

Раніше, 09.08.2007 він уже вчиняв сварку і тоді працівники міліції попереджали його про неприпустимість вчинення насильства в сім'ї, а також притягнули його до адміністративної відповідальності. Суд призначив йому штраф 51 гривню.

29.08.2007 року.

С. В. Хоменко

*Пояснення прийняв дільничний
інспектор Енського РВ УМВС
України у Енській області
лейтенант міліції*

В.В. Дорош

Начальнику Енського РВ УМВС
України у Енській області
полковнику міліції
Вакулі О.В.

РАПОРТ

29.08.2007 близько 21.30 за вказівкою оперативного чергового по районному відділу мною здійснено виїзд за адресою: м. Енськ, вул. Будівельників, 2 кв. 34, де за попередньою інформацією чоловік вчинив сімейну сварку.

По прибуттю за вказаною адресою встановлено, що міліцію викликала Хоменко Світлана Василівна, яка пояснила, що її чоловік Хоменко Віктор Семенович безпричинно вчинив сварку, у ході якої він в присутності неповнолітнього сина Івана, 1994 р.н. ображав її різними словами та висловлював погрози на її адресу.

Дії Хоменка В.С. відносно Хоменко С.В. та неповнолітнього сина відповідно до Закону України "Про попередження насильства в сім'ї" кваліфікуються як психологічне насильство.

14.08.2007 Енським районним судом Хоменка В.С. було притягнуто до адміністративної відповідальності за ч. 1 ст. 173-2 КУпАП та накладено стягнення у вигляді штрафу.

Враховуючи, що Хоменко В.С., скоїв правопорушення, передбачене ч. 2 ст. 173-2 КУпАП, його було затримано та доставлено до чергової частини Енського РВ УМВС України в Енській області для складання адміністративного протоколу.

Дільничний інспектор міліції Енського РВ
УМВС України у Енській області
лейтенант міліції

В.В. Дорош

29.08.2007 року

Додаток 3
до п. 2.4 Інструкції з оформлення матеріалів
про адміністративні правопорушення

Протокол _____ № 000000
(серія)

Про адміністративне затримання *

29 серпня 2007 року

м. Енськ

(найменування населеного пункту)

Я, дільничний інспектор міліції Енського РВ УМВС України в Енській області

(посада, найменування органу внутрішніх справ, звання,

лейтенант міліції Дорош В.П.

прізвище, ім'я та по батькові особи, яка склала протокол)

склав цей протокол про адміністративне затримання гр. Хоменка Віктора Семеновича

(прізвище, ім'я та по батькові затриманого)

_____, "12" 05 1966 року _____
народження, що проживає за адресою:

м. Енськ, вул. Будівельників, 2, кв. 34,

який (-яка) доставлений (-на) в службове приміщення

Енського РВ УМВС України в Енській області, по вул. Свободи, 9

(назва та адреса)

«09» серпня 2007 року о «22» год. «15» хв. у зв'язку із вчиненням
правопорушення, передбаченого ч. 2 ст. 173-2 КУпАП для складання

протоколу про адміністративне правопорушення

(припинення адміністративного правопорушення, складання протоколу

_____ про адміністративне правопорушення, для розгляду справи і т.ін.)

Гр. Хоменку В.С. роз'яснено його (її) права та обов'язки, передбачені ст. 268
КУпАП. «29» серпня 2007р.

Підпис затриманої особи Хоменко

Про місцеперебування затриманого (-ної) згідно зі ст. 261 КУпАП повідомлено
о «22» год. «30» хв. «29» серпня 2007 року дружину Хоменко
Світлану Василівну по тел 6-39-33

(родичів, адміністрацію за місцем роботи або навчання, яким чином повідомлено)

Перед поміщенням до кімнати для затриманих в адміністративному порядку
в присутності понятих

1. _____, адреса _____
(прізвище, ім'я та по батькові)

2. _____, адреса _____
(прізвище, ім'я та по батькові)

проведено особистий огляд та огляд речей, передбачений ст. 264 КУпАП, що
були в затриманого (-ної) не проводився

(прізвище та ініціали)

У затриманого (-ної) в присутності понятих виявлені та вилучені для тимчасового зберігання

не вилучалися

Затриманий (-на) одягнутий (-та)

(описується в чому одягнений затриманий)

сорочку білого кольору, чорні штани, тифлі чорні.

* Протокол про адміністративне затримання складається у випадках, передбачених ст. 262 КУпАП.

При особистому огляді тілесні ушкодження (не виявлені, виявлені)

не виявлені

(непотрібне закреслити)

(які саме, чи надавалася медична допомога, час надання медичної допомоги,

номер виклику і бригади швидкої медичної допомоги, прізвище та ініціали лікаря)

Заяви та зауваження, зроблені при затриманні та огляді

Заяв та зауважень не надійшло

(вказати ким і які саме)

Підписи понятих 1. _____ 2. _____

Підпис затриманого (-ної) Хоменко

Підпис працівника, який робив огляд Дорош

Гр. Хоменко В.С. звільнений (-на) «29» серпня 2007 року о «23» год.
(прізвище та ініціали)

«45» хв.

Причина звільнення: прийнято рішення направити матеріал до суду

При звільненні одержав (-ла)

речі не вилучалися

(вказати перелік речей, що повернуті при звільненні)

Претензій не маю, претензії маю, претензії маю _____

(непотрібне закреслити)

(вказати, які саме)

не маю

Підпис звільненої особи Хоменко

Підпис посадової особи Дорош

Додаток 2
до п. 2.9 Інструкції з оформлення матеріалів
про адміністративні правопорушення

Постанова
за справою про адміністративне правопорушення

«30» серпня 2007 р.

м. Енськ

(найменування населеного пункту)

Я, начальник Енського РВ УМВС України в Енській області полковник міліції
(посада, найменування органу внутрішніх справ, звання,

Вакула О.В.

прізвище, ініціали особи, яка винесла постанову)

розглянувши матеріали адміністративної справи відносно гр. Хоменка Віктора Семеновича, 12.05.1966

(число, місяць і рік народження)

м. Енськ, Енської області

(місце народження)

м. Енськ, вул. Будівельників, 2, кв. 34

(місце проживання)

АТП – 56, водій

(місце роботи та посада)

документ, який засвідчує особу паспорт АА № 000000 виданий Енським РВ 16 квітня 1997 року

(вказати документ, коли і ким виданий, серію, номер)

Установив

29.08.2007 о 21.00 год. в квартирі 34 по вул. Будівельників, 2, вчинив сварку з дружиною Хоменко С.В., у ході якої висловлював образи та погрози на її адресу, тобто вчинив психологічне насильство.

Враховуючи, що гр. Хоменко В.С. скоїв (-ла) адміністративне правопорушення, передбачене ч. 2 ст. 173-2 Кодексу України про адміністративні правопорушення,

ПОСТАНОВИВ

Матеріали про скоєння адміністративного правопорушення гр. Хоменко В.С. за ч. 2 ст. 173-2 КУпАП направити на розгляд суду.

Рішення, винесене щодо вилучених документів, речей
не вилучалися

_____
_____
_____

Вилучені документи, речі отримав _____
(підпис правопорушника)

Постанова може бути оскаржена згідно зі статтями 287 – 289 КУпАП у вищому органі або районному (міському) суді протягом 10 днів від дня її винесення.

Начальник *Енського РВ УМВС України в Енській області* полковник міліції
(посада, найменування органу внутрішніх справ, звання)
_____ Вакула О.В.
(підпис) (прізвище, ініціали)

Копію постанови про притягнення до адміністративної відповідальності отримав

«30» серпня 2007 року. Підпис правопорушника Хоменко _____

**Офіційне попередження
про неприпустимість учинення насильства в сім'ї**

Я, Хоменко Віктор Семенович ,
(прізвище, ім'я та по батькові)

12 05 19 66 року народження, проживаю за адресою:

м. Енськ, вул. Будівельників, 2, кв. 34

(місце проживання)

у зв'язку з тим, що 29.08.2007 о 21.00 год. в квартирі 34 по вул.
(короткий зміст правопорушення)

Будівельників, 2, вчинив сварку з дружиною Хоменко С.В., у ході якої висловлював образи та погрози на її адресу, тобто вчинив психологічне насильство,

на підставі статті 10 Закону України «Про попередження насильства в сім'ї» отримав офіційне попередження про неприпустимість вчинення насильства в сім'ї.

Мені роз'яснено, що у випадках учинення насильства до членів своєї сім'ї я можу бути притягнутий до кримінальної, адміністративної чи цивільно-правової відповідальності згідно з чинним законодавством.

Підпис правопорушника Хоменко

29 08 200 7 року

Офіційне попередження здійснено дільничним інспектором міліції Енського РВ
(посада, звання,

УМВС України в Енській області лейтенантом міліції Дорошем В.П.

прізвище та підпис працівника, який здійснив попередження)

У присутності Хоменко С.В.

(вказати особу, яка була присутня при винесенні попередження)

ПОГОДЖЕНО
Начальник Енського РВ
УМВС України в Енській області
полковник міліції
О.В. Вакула
30 серпня 200 7 року

ПОГОДЖЕНО
Прокурор Енського району
Енської області
старший радник юстиції
І.П. Мамай
30 серпня 200 7 року

**Захисний припис
особі, яка вчинила насильство в сім'ї**

29.08. 200 7 року

м. Енськ
(назва населеного пункту)

Я, дільничний інспектор міліції Енського РВ УМВС України у Енській області
лейтенант міліції Дорощ В.В.

(посада, звання, прізвище та ініціали працівника,

який виніс захисний припис)

на підставі статті 13 Закону України «Про попередження насильства в сім'ї» виніс захисний припис гр. Хоменку Віктору Семеновичу

(прізвище, ім'я та по батькові)

12 05 19 66 року народження, проживає за адресою:

м. Енськ, вул. Будівельників, 2, кв. 34

(місце проживання)

у зв'язку зі скоєнням ним (нею) умисних дій фізичного, сексуального, психологічного чи економічного спрямування (насильства в сім'ї) після отримання офіційного попередження про неприпустимість їх вчинення.

Цим приписом гр. Хоменку Віктору Семеновичу

заборонено чинити такі дії (потрібне підкреслити):

- 1) чинити акти фізичного, сексуального, психологічного чи економічного характеру відносно інших членів сім'ї;
- 2) отримувати інформацію про місцеперебування жертви насильства в сім'ї;
- 3) розшукувати жертву насильства в сім'ї, якщо вона перебуває в місці, що не є відомим особі, яка вчинила насильство;
- 4) відвідувати жертву насильства в сім'ї, якщо вона тимчасово перебуває не за місцем спільного проживання членів сім'ї;
- 5) вести телефонні переговори з жертвою насильства в сім'ї.

Зазначені обмеження діють до 29 09 200 7 року

Гр. Хоменку Віктору Семеновичу роз'яснено, що в разі порушення вимог захисного припису він (вона) буде притягнутий (-та) до відповідальності відповідно до чинного законодавства.

Підпис особи, який винесено захисний припис Хоменко

29 08 200 7 року

Дорощ
(підпис посадової особи, якою винесено захисний припис)

Хоменко
(дата винесення захисного припису)

Примітка 1. Захисний припис не підлягає погодженню у разі наявності в діях особи, яка вчинила насильство в сім'ї, ознак злочину, передбаченого п. 2 ст.13 Закону України «Про попередження насильства в сім'ї».

Опис
документів, які знаходяться в справі

Порядковий номер	Зміст документа	Номера сторінок
1.	Супровідний лист до районного суду	1
2.	Протокол про адміністративне правопорушення	2-3
3.	Постанова за справою про адміністративне правопорушення	4-5
4.	Протокол про адміністративне затримання	6-8
5.	Репорт дільничного інспектора міліції Дороша В.В.	9
6.	Пояснення правопорушника Хоменка В.С.	10
7.	Пояснення громадянки Хоменко С.В.	11
8.	Офіційне попередження про неприпустимість вчинення насильства в сім'ї	12
9.	Офіційне попередження про неприпустимість вчинення насильства в сім'ї	13
10.	Захисний припис	14

Опис склав:

Дільничний інспектор Еньського РВ УМВС України в Еньській області
лейтенант міліції

_____

(підпис)

В.В. Дорош

С П Р А В А

**про адміністративне правопорушення, передбачене частиною 2 статті
173-2 Кодексу України про адміністративні правопорушення**

**відносно громадянина ХОМЕНКА ВІКТОРА СЕМЕНОВИЧА,
1966 р.н., проживає в м. Енську по вул. Будівельників, 2, кв. 34**

ПОЧАТО:

ЗАКІНЧЕНО:

ЕНСЬК – 200__

(Штамп Енського РВ)

Голові Енського районного суду
Мартинюку В.І.
вул. Саксаганського, 100,
м. Енськ

Направляю адміністративний матеріал відносно громадянина Хоменка Віктора Семеновича, 1966 р.н., непрацюючого, мешканця м. Енська, вул. Будівельників, 2, кв. 34 за правопорушення, передбачене частиною 2 статті 173-2 КУпАП, для розгляду.

Додаток : на 14 аркушах.

Начальник Енського РВ УМВС
України у Енській області
полковник міліції

О.В. Вакула

_____. 200__

ПРОТОКОЛ № НН 000000
про адміністративне правопорушення
за ч. 2 ст. 173-2 КУпАП

_____ 200__ р.

М. Енськ
(найменування населеного пункту)

Я, дільничний інспектор міліції Енського РВ УМВС України у Енській області лейтенант міліції Дорощ В.В.

(посада, найменування ОВС, звання прізвище, ім'я, по батькові, яка склала протокол)

склав цей протокол про, що громадянин(ка):

1. Прізвище, ім'я, по батькові Хоменко Віктор Семенович
2. Дата та місце народження 12.05.1966 р.н., м. Енськ, Енської області
3. Громадянство громадянин України
4. Місце роботи і посада АТП – 56, водій
5. Місячний заробіток 1700 грн.
6. На утриманні осіб 1 особа
7. Місце проживання м. Енськ, вул. Будівельників, 2, кв. 34
8. Місце прописки там же
9. Чи піддавався протягом року адміністративному стягненню: _____
14.08.2007 Енським райсудом за ч. 1 ст. 173-2 КУпАП штраф 17 грн. (Апра № 75), 04.09.2007 Енським райсудом за ч. 2 ст. 173-2 КУпАП штраф 51 грн.
(дата, яким органом, за що, вид стягнення)

(Апра № 75)

10. Особа правопорушника засвідчується паспорт АА № 000000 виданий Енським РВ 16 квітня 1997 року
(вказати документ, коли і ким виданий, серія, номер)

29.08.2007 о 21.00 год. в квартирі 34 по вул. Будівельників, 2, вчинив сварку

з

(дата та час, місце вчинення і суть адміністративного правопорушення)

дружиною Хоменко С.В., у ході якої висловлював образи та погрози на її адресу, тобто вчинив психологічне насильство, чим не виконав захисний припис, винесений йому 29.08.2007.

Вчинивши правопорушення, передбачене ч. 2 ст. 173-2 КУпАП.

СВІДКИ ПРАВОПОРУШЕННЯ

1. _____ адреса _____ підпис _____
2. _____ адреса _____ підпис _____

Правопорушення заподіяна матеріальна шкода не заподіяна
(сума в гривнях)

Гр. Хоменку В.С. роз'яснено його права та обов'язки, передбачені ст. 268 КУпАП, і повідомлено, що розгляд адміністративної справи відбудеться « _____ » _____ 200__ року.

Підпис особи, яка притягується до адмінвідповідальності Хоменко

У присутності понятьх

1. _____ адреса _____ підпис _____
2. _____ адреса _____ підпис _____

проведено особистий огляд та огляд речей, передбачений ст. 264, КУпАП, що були не проводиться, та згідно зі ст. 265 КУпАП виявлені та (прізвище, ініціали особи, яка притягується до адміністративної відповідальності) вилучені для тимчасового зберігання: не вилучались
(вказати перелік речей, цінностей, документів, що являються, знаряддям або безпосереднім об'єктом

_____ (правопорушення, їх індивідуальної ознаки, а за потреби – місця та обставини виявлення)
_____
_____

Підпис понять 1. _____ 2. _____

Підпис особи, яка притягується до адміністративної відповідальності Хоменко

ПОЯСНЕННЯ ОСОБИ, ЯКА ПРИТЯГУЄТЬСЯ ДО АДМІНІСТРАТИВНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ

На окремому аркуші

(у разі відмови особи, яка притягується до адмінвідповідальності, від пояснення або підпису

_____ (протоколу про це робиться запис посадовою особою, яка склала протокол)

Підпис особи, яка притягується до адміністративної відповідальності Хоменко

Від пояснення та підписання протоколу відмовився у присутності свідків:

Підпис свідків 1. _____ 2. _____

ЗАЯВИ, КЛОПОТАННЯ

Якщо є, то вказати які: не поступило

Рішення керівництва органу внутрішніх справ за заявою, клопотанням _____
_____
_____

До протоколу додається рапорт дільничного інспектора міліції Еньського РВ УМВС Дороша В.В., пояснення Хоменка С.В., пояснення Хоменко С.В., офіційне попередження про неприпустимість вчинення насильства в сім'ї, офіційне попередження про неприпустимість вчинення насильства в сім'ї, захисний припис.

Підпис посадової особи, яка склала протокол Дорош

Начальнику Енського РВ УМВС
України у Енській області
гр-на Хоменка Віктора Семеновича,
12.05.1966 р.н., м. Енськ, Енська область,
громадянина України, працює АТП-56,
водієм, проживає м. Енськ,
вул. Будівельників, 2, кв. 34, раніше не
судимого

ПОЯСНЕННЯ

09.09.2007 близько 21.00. у мене з дружиною Хоменко Світланою Василівною виникла сварка, в ході якої я словесно ображав її та висловлював погрози на її адресу. При цьому був присутній наш неповнолітній син Іван, 1994 р.н., який мене заспокоював. Потім дружина викликала працівників міліції.

09.08.2007 та 29.08.2007 після вчинення аналогічних сварок працівники міліції винесли мені офіційне попередження про неприпустимість вчинення насильства в сім'ї та захисний припис, а також притягнули мене до адміністративної відповідальності. Судом я був оштрафований перший раз на 17 гривень, а другий – на 51 гривню.

Вину свою визнаю (або не визнаю).

_____.200__

В.С. Хоменко

*Пояснення прийняв дільничний
інспектор Енського РВ УМВС
України у Енській області
лейтенант міліції*

В.В. Дорош

Начальнику Енського РВ УМВС
України у Енській області
гр-на Хоменко Світлани Василівни,
24.045.1969 р.н., м. Енськ, Енська
область, громадянки України, працює
дитячий садок № 5, вихователь,
проживає м. Енськ, вул. Будівельників,
2, кв. 34, раніше не судима

ПОЯСНЕННЯ

09.09.2007 близько 21.00. мій чоловік Хоменко Віктор Семенович безпричинно вчинив сварку, у ході якої словесно ображав мене різними словами та висловлював погрози на мою адресу. При цьому був присутній наш неповнолітній син Іван, 1994 р.н., який заспокоював чоловіка.

Побачивши, що він не заспокоюється, я злякалася та викликала міліцію.

Раніше, 09.08.2007 та 29.08.2007 він вчиняв сварки. Працівники міліції попереджали його про неприпустимість вчинення насильства в сім'ї, виносили йому захисний припис, а також притягували його до адміністративної відповідальності. Суд двічі призначав йому штрафи в сумі 17 та 51 гривня.

_____._____200__

С. В. Хоменко

*Пояснення прийняв дільничний
інспектор Енського РВ УМВС
України у Енській області
лейтенант міліції*

В.В. Дорош

Начальнику Енського РВ УМВС
України у Енській області
полковнику міліції
Вакулі О.В.

РАПОРТ

09.09.2007 близько 21.30 за вказівкою оперативного чергового по районному відділу мною здійснено виїзд за адресою: м. Енськ, вул. Будівельників, 2 кв. 34, де за попередньою інформацією чоловік вчинив сімейну сварку.

По прибуттю за вказаною адресою встановлено, що міліцію викликала Хоменко Світлана Василівна, яка пояснила, що її чоловік Хоменко Віктор Семенович безпричинно вчинив сварку, у ході якої він в присутності неповнолітнього сина Івана, 1994 р.н. ображав її різними словами та висловлював погрози на її адресу.

Дії Хоменка В.С. відносно Хоменко С.В. та неповнолітнього сина відповідно до Закону України «Про попередження насильства в сім'ї» кваліфікуються як психологічне насильство.

14.08.2007 та 04.09.2007 Енським районним судом Хоменка В.С. було притягнуто до адміністративної відповідальності за ч. 1 та ч. 2 ст. 173-2 КУпАП та накладено стягнення у вигляді штрафу.

Враховуючи, що Хоменко В.С., скоїв правопорушення, передбачене ч. 2 ст. 173-2 КУпАП, його було затримано та доставлено до чергової частини Енського РВ УМВС України в Енській області для складання адміністративного протоколу.

Дільничний інспектор міліції Енського РВ
УМВС України у Енській області
лейтенант міліції

В.В. Дорош

_____.200__

Додаток 3

до п. 2.4 Інструкції з оформлення матеріалів
про адміністративні правопорушення

Протокол _____ № 000000
(серія)

Про адміністративне затримання *

_____ 200__ року

м. Енськ

(найменування населеного пункту)

Я, дільничний інспектор міліції Енського РВ УМВС України в Енській області

(посада, найменування органу внутрішніх справ, звання,

лейтенант міліції Дорош В.П.

прізвище, ім'я та по батькові особи, яка склала протокол)

склав цей протокол про адміністративне затримання гр. Хоменка
Віктора Семеновича

(прізвище, ім'я та по батькові затриманого)

_____ , «12» 05 1966 року _____
народження, що проживає за адресою:

м. Енськ, вул. Будівельників, 2, кв. 34,

який (-яка) доставлений (-на) в службове приміщення

Енського РВ УМВС України в Енській області, по вул. Свободи, 9

(назва та адреса)

« » _____ 200__ року о «22» год. «15» хв. у зв'язку із вчиненням
правопорушення, передбаченого ч. 2 ст. 173-2 КУпАП для складання
протоколу про адміністративне правопорушення

(припинення адміністративного правопорушення, складання протоколу

_____ про адміністративне правопорушення, для розгляду справи і т.ін.)

Гр. Хоменку В.С. роз'яснено його (її) права та обов'язки, передбачені ст. 268
КУпАП. « » _____ 200__ р.

Підпис затриманої особи Хоменко

Про місцеперебування затриманого (-ної) згідно зі ст. 261 КУпАП повідомлено
о «22» год. «30» хв. « » _____ 200__ року дружину Хоменко Світлану
Василівну по тел 6-39-33

(родичів, адміністрацію за місцем роботи або навчання, яким чином повідомлено)

Перед поміщенням до кімнати для затриманих в адміністративному порядку
в присутності понятих

1. _____, адреса _____
(прізвище, ім'я та по батькові)

2. _____, адреса _____
(прізвище, ім'я та по батькові)

проведено особистий огляд та огляд речей, передбачений ст. 264 КУпАП, що були в затриманого (-ної) не проводився

(прізвище та ініціали)

У затриманого (-ної) в присутності понятих виявлені та вилучені для тимчасового зберігання

не вилучалися

Затриманий (-на) одягнутий (-та)

(описується в чому вдягненій затриманий)

сорочку білого кольору, чорні штани, туфлі чорні.

* Протокол про адміністративне затримання складається у випадках, передбачених ст. 262 КУпАП.

При особистому огляді тілесні ушкодження (не виявлені, виявлені)

не виявлені

(непотрібне закреслити)

(які саме, чи надавалася медична допомога, час надання медичної допомоги,

номер виклику і бригади швидкої медичної допомоги, прізвище та ініціали лікаря)

Заяви та зауваження, зроблені при затриманні та огляді

Заяв та зауважень не надійшло

(вказати ким і які саме)

Підписи понятих 1. _____ 2. _____

Підпис затриманого (-ної) _____ Хоменко

Підпис працівника, який робив огляд _____ Дорош

Гр. Хоменко В.С. звільнений (-на) « _____ » _____ 200__ року о « 23 » год.

(прізвище та ініціали)

« 45 » хв.

Причина звільнення: прийнято рішення направити матеріал до суду

При звільненні одержав (-ла)

речі не вилучалися

(вказати перелік речей, що повернуті при звільненні)

Претензій не маю, претензії маю, претензії маю _____

(непотрібне закреслити)

(вказати, які саме)

не маю

Підпис звільненої особи _____ Хоменко

Підпис посадової особи _____ Дорош

Додаток 2
до п. 2.9 Інструкції з оформлення матеріалів
про адміністративні правопорушення

Постанова
за справою про адміністративне правопорушення

«__» _____ 200__ р. _____ м. Енськ
(найменування населеного пункту)

Я, начальник Енського РВ УМВС України в Енській області полковник міліції
(посада, найменування органу внутрішніх справ, звання,

Вакула О.В.
прізвище, ініціали особи, яка винесла постанову)

розглянувши матеріали адміністративної справи відносно гр. Хоменка Віктора Семеновича, 12.05.1966

(число, місяць і рік народження)

м. Енськ, Енської області

(місце народження)

м. Енськ, вул. Будівельників, 2, кв. 34

(місце проживання)

АТП – 56, водій

(місце роботи та посада)

документ, який засвідчує особу паспорт АА № 000000 виданий Енським РВ
16 квітня 1997 року

(вказати документ, коли і ким виданий, серію, номер)

Установив

29.08.2007 о 21.00 год. в квартирі 34 по вул. Будівельників, 2, вчинив сварку з дружиною Хоменко С.В., у ході якої висловлював образи та погрози на її адресу, тобто вчинив психологічне насильство.

Враховуючи, що гр. Хоменко В.С. скоїв (-ла) адміністративне правопорушення, передбачене ч. 2 ст. 173-2 Кодексу України про адміністративні правопорушення,

ПОСТАНОВИВ

Матеріали про скоєння адміністративного правопорушення гр. Хоменко В.С. за ч. 2 ст. 173-2 КУпАП направити на розгляд суду.

Рішення, винесене щодо вилучених документів, речей
не вилучалися

Вилучені документи, речі отримав _____
(підпис правопорушника)

Постанова може бути оскаржена згідно зі статтями 287 – 289 КУпАП у вищому органі або районному (міському) суді протягом 10 днів від дня її винесення.

Начальник *Енського РВ УМВС України в Енській області* полковник міліції
(посада, найменування органу внутрішніх справ, звання)

_____ Вакула О.В.
(підпис) (прізвище, ініціали)

Копію постанови про притягнення до адміністративної відповідальності отримав

« ____ » _____ 200__ року. Підпис правопорушника Хоменко

**Офіційне попередження
про неприпустимість учинення насильства в сім'ї**

Я, Хоменко Віктор Семенович ,
(прізвище, ім'я та по батькові)

12 05 19 66 року народження, проживаю за адресою:
м. Енськ, вул. Будівельників, 2, кв. 34

(місце проживання)
у зв'язку з тим, що 29.08.2007 о 21.00 год. в квартирі 34 по вул.
(короткий зміст правопорушення)

Будівельників, 2, вчинив сварку з дружиною Хоменко С.В., у ході якої
висловлював образи та погрози на її адресу, тобто вчинив психологічне
насильство,

на підставі статті 10 Закону України «Про попередження насильства в сім'ї»
отримав офіційне попередження про неприпустимість вчинення насильства в
сім'ї.

Мені роз'яснено, що у випадках учинення насильства до членів своєї
сім'ї я можу бути притягнутий до кримінальної, адміністративної чи цивільно-
правової відповідальності згідно з чинним законодавством.

Підпис правопорушника Хоменко

_____ 200__ року

Офіційне попередження здійснено дільничним інспектором міліції Енського РВ
(посада, звання,

УМВС України в Енській області лейтенантом міліції Дорошем В.П.
прізвище та підпис працівника, який здійснив попередження)

У присутності Хоменко С.В.
(вказати особу, яка була присутня при винесенні попередження)

ПОГОДЖЕНО
Начальник Енського РВ
УМВС України в Енській області
полковник міліції
О.В. Вакула
_____ 200__ року

ПОГОДЖЕНО
Прокурор Енського району
Енської області
старший радник юстиції
І.П. Мамай
_____ 200__ року

**Захисний припис
особі, яка вчинила насильство в сім'ї**

_____ 200__ року

м. Енськ

(назва населеного пункту)

Я, дільничний інспектор міліції Енського РВ УМВС України у Енській області
лейтенант міліції Дорощ В.В.

(посада, звання, прізвище та ініціали працівника,

який виніс захисний припис)

на підставі статті 13 Закону України «Про попередження насильства в сім'ї» виніс захисний припис гр. Хоменку Віктору Семеновичу

(прізвище, ім'я та по батькові)

12 05 19 66 року народження, проживає за адресою:

м. Енськ, вул. Будівельників, 2, кв. 34

(місце проживання)

у зв'язку зі скоєнням ним (нею) умисних дій фізичного, сексуального, психологічного чи економічного спрямування (насильства в сім'ї) після отримання офіційного попередження про неприпустимість їх вчинення.

Цим приписом гр. Хоменку Віктору Семеновичу

заборонено чинити такі дії (потрібне підкреслити):

- 1) чинити акти фізичного, сексуального, психологічного чи економічного характеру відносно інших членів сім'ї;
- 2) отримувати інформацію про місцез перебування жертви насильства в сім'ї;
- 3) розшукувати жертву насильства в сім'ї, якщо вона перебуває в місці, що не є відомим особі, яка вчинила насильство;
- 4) відвідувати жертву насильства в сім'ї, якщо вона тимчасово перебуває не за місцем спільного проживання членів сім'ї;
- 5) вести телефонні переговори з жертвою насильства в сім'ї.

Зазначені обмеження діють до _____ 200__ року

Гр. Хоменку Віктору Семеновичу роз'яснено, що в разі порушення вимог захисного припису він (вона) буде притягнутий (-та) до відповідальності відповідно до чинного законодавства.

Підпис особи, якій винесено захисний припис Хоменко

_____ 200__ року

Дорощ

(підпис посадової особи, якою винесено захисний припис)

Хоменко

(дата винесення захисного припису)

Примітка 1. Захисний припис не підлягає погодженню у разі наявності в діях особи, яка вчинила насильство в сім'ї, ознак злочину, передбаченого п. 2 ст.13 Закону України «Про попередження насильства в сім'ї».

Опис
документів, які знаходяться в справі

Порядковий номер	Зміст документа	Номера сторінок
1.	Супровідний лист до районного суду	1
2.	Протокол про адміністративне правопорушення	2-3
3.	Постанова за справою про адміністративне правопорушення	4-5
4.	Протокол про адміністративне затримання	6-8
5.	Рапорт дільничного інспектора міліції Дороша В.В.	9
6.	Пояснення правопорушника Хоменка В.С.	10
7.	Пояснення громадянки Хоменко С.В.	11
8.	Офіційне попередження про неприпустимість вчинення насильства в сім'ї (від 09.08.2007)	12
9.	Офіційне попередження про неприпустимість вчинення насильства в сім'ї (від 29.08.2007)	13
10.	Захисний припис	14

Опис склав:

Дільничний інспектор Еньського РВ УМВС України в Еньській області
лейтенант міліції _____ В.В. Дорош
(підпис)

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Конституція України.
2. Закон України від 15.11.2001 № 2789-III «Про попередження насильства в сім'ї» (зі змінами, внесеними Законом від 25.09.2008 № 599-VI).
3. Закон України від 15.05.2003 № 759-IV «Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо встановлення відповідальності за вчинення насильства в сім'ї або невиконання захисного припису» (зі змінами, внесеними Законом від 25.09.2008 № 599-VI).
4. Постанова Кабінету Міністрів України від 26.04.2003 № 616 «Про порядок розгляду заяв та повідомлень про вчинення насильства в сім'ї або реальну його загрозу».
5. Спільний наказ Міністерства України у справах сім'ї, молоді та спорту та МВС України від 07.09.2009 № 3131/386 «Про затвердження Інструкції щодо порядку взаємодії управлінь (відділів) у справах сім'ї, молоді та спорту, служб у справах дітей, центрів соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді та відповідних підрозділів органів внутрішніх справ з питань здійснення заходів з попередження насильства в сім'ї».
6. Наказ Міністерства внутрішніх справ України від 20 жовтня 2003 року № 1212 «Про затвердження Положення про службу дільничних інспекторів міліції в системі Міністерства внутрішніх справ України».
7. Наказ Міністерства внутрішніх справ України від 14 квітня 2004 року № 400 «Інструкція про порядок приймання, реєстрації та розгляду в органах і підрозділах внутрішніх справ України заяв і повідомлень про злочини, що вчинені або готуються».
8. Закон України «Про попередження насильства в сім'ї» (Практичний посібник для органів та установ із попередження насильства в сім'ї) Під ред. О.М. Рудневої. – Харків: Східно-регіональний центр гуманітарно-освітніх ініціатив, 2006.
9. Насильство в сім'ї та діяльність органів внутрішніх справ по його подоланню: Інформаційно-практичний посібник. – Дніпропетровськ: Дніпропетровська міська громадська організація «Жіночий інформаційно-координаційний центр», 2004.
10. Пам'ятка дільничному інспектору міліції при розгляді заяв і повідомлень про вчинення насильства в сім'ї. Київ, 2005.

Методичне видання

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ **щодо організації роботи** **дільничних інспекторів міліції** **з протидії насильству в сім'ї**

Підписано до друку 14.12.2010. Формат 60x84 1/16.
Папір крейдований. Друк офсетний. Гарнітура Arial.
Тираж 15000 прим. Ум.-друк. арк. 9,94.

Видавництво «К.І.С.»
04080 Київ–80, тел. (044) 462 5269, <http://books.dovidka.com.ua>
Свідоцтво про внесення до Державного реєстру суб'єктів
видавничої справи ДК №677 від 19.11.2001 р.

Віддруковано ТОВ ВПК «Експрес-поліграф»
вул. Фрунзе 476, м. Київ 04080

